

#12

RURAL DEVELOPMENT

kırsal kalkınma

NİSAN-MAYIS-HAZİRAN
APRIL-MAY-JUNE
2018

KANATLI SEKTÖRÜ POULTRY

HABER

IPARD-II 3. Çağrı ilanı tanıtım programı

NEWS

Publicity programme for IPARD-II 3rd call for application P.06

EKRAN

Anne, moda danışmanı ve girişimci: Buse Terim

SCREEN

A mother, fashion consultant and entrepreneur: Buse Terim P.60

TEMA

Şifa dağıtan siyah tanecek: Çörek otu

THEME

Black grain is healing: Black seed P.70

NİSAN-MAYIS-HAZİRAN 2018 | APRIL-MAY-JUNE 2018

3 Aylık Süreli Yayın | Quarterly Journal

ISSN: 2149-472X

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Başkanlığı adına imtiyaz sahibi
Publisher on behalf of Agriculture and Rural Development Support Institution Presidency
HAKAN KALENDER

Yayın Kurulu Başkanı | Head of the Editorial Board & Genel Yayın Yönetmeni | Chief Editor
RAMAZAN ÇELEBİ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü | Managing Editor
RAMAZAN ÇELEBİ

Yayın Koordinatörleri | Editorial Coordinators
CEREN ALTINEL-RÜYAM DEMİRKIRAN

Görsel Yönetmen | Art Director
EBRU İNAL

Katkıda Bulunanlar | Contributors
YUSUF ÇELİK-ZEHRA ÇİDAM-MUHAMMET FATİH ÇOLAK-ERHAN GÖZÜAÇIK-SEREN HAYDAROĞLU-GENER ATA KÖLANLI-HAKAN ÖZEN-ERGUN KEMAL YENİDÜNYA

Çeviri | Translation
LİNAS TERCÜME

Yönetim Yeri | Place of Management
Turan Güneş Bulvarı No.68 Yıldız Çankaya/Ankara

İletişim | Contact
Tel : +90 312 409 14 00
Web : www.tkd.gov.tr
Mail : basin@tkdk.gov.tr

Dergide yer alan yazıların sorumluluğu yazarlara aittir. Makul alıntılar dışında iktibas yapılamaz.
The contents of this publication are the sole responsibility of the authors. Copying is not allowed except for reasonable citations.

Hajans **OSS**

Yapım | Production
Via Green, Mustafa Kemal Mah. 2079. Sok. No: A/44
Eskişehir Yolu, Çankaya/ANKARA
Tel : +90 312 417 14 15-417 14 20
Faks : +90 312 417 14 94
www.hossajans.com.tr

Baskı | Print
Özel Ofset Basım Yay. Mat. Tic. San. Ltd. Şti.
Matbaacılar Sanayi Sitesi 1514 Sokak No.6 İvedik - Yenimahalle / Ankara
Tel : +90 312 395 06 08
Baskı Tarihi | Print Date
30.03.2018

SUNUŞ

Güvenilir gıdaya erişim ve bunun sürdürülebilirliği, yani gıda güvenliği tüm insanlık âleminin öncelikli ve stratejik alanı haline gelmiştir. Bu arada, gelişen ve refah seviyeleri artan toplumların gıdaya ve özellikle de hayvansal ürünlere olan talebi her geçen gün artmaya devam etmektedir. Türkiye’de özellikle son 15-20 yıl içerisinde önemli iktisadi gelişme ve reformların yaşandığını hatırlayacak olursak, gıda sektöründe bunun yansımalarının talep artışı şeklinde olmasının kaçınılmaz olacağını anlayabiliriz. Buna, nüfus artışı ve turist kabulü de eklenince, güvenilir ve sürdürülebilir gıdanın önemi daha da net olarak anlaşılacaktır. Az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde günlük protein ihtiyacının %30-40’ı hayvansal, %60-70’i bitkisel kaynaklardan karşılanırken, gelişmiş ülkelerde durum bunun tam tersidir. Yani bu günün dünyasında hayvansal protein tüketimi bir gelişmişlik ve medeniyet göstergesidir. Ülkemizde de her geçen gün bu talep artmakta olup, kırmızı et ihtiyacımızın pek çok nedenle kendi imkânlarımızla şimdilik yeterince karşılanamadığını da düşündüğümüzde, kanatlı eti üretimi oldukça önemli bir sektör haline gelmiştir. Üstelik bu alandaki gerek üreticilerin gayret ve fedakarlıkları gerekse entegre firmalar ile TKDK başta olmak üzere Bakanlık ve bağlı kuruluşların destek, teşvik ve hibeleri ile dünya ölçeğinde çok önemli mesafeler alınmıştır. Türkiye’de 2002 yılında 700 bin ton beyaz et, 11,5 milyar yumurta üretimi gerçekleştiren bu sektör, bu gayret, destek ve hibeler ile bugün 2,1 milyon ton et, ortalama 25 milyar yumurta üreten bir büyüklüğe ulaşmıştır. Her aşaması Bakanlığımızın kontrolünde olan bu sektörün daha çok ve güvenilir üretim yaparak, insanımızın ihtiyacı olan kaliteli proteinin, ucuz ve yeterli seviyelerde üretimini desteklemeye devam edeceğiz. Çünkü biz biliyoruz ki; proteinler vücudumuzun en önemli yapı taşları olup, özellikle büyüme çağındaki çocuklarımızın beyin ve vücut gelişiminde son derece önemlidir. Daha sağlıklı ve teknoloji üretebilen bir nesil için çalışıyoruz ve çalışmaya devam edeceğiz...

BAKAN / MINISTER

Dr. Ahmet Eşref Fakıbaba

INTRODUCTION

Access to safe food and its sustainability, in other words, food safety has become a priority and strategic area for humankind. Besides, demand of developing societies with rising welfare levels for food and especially animal products continues to increase day by day. Considering the significant economic developments and reforms experienced particularly in the last 15-20 years in Turkey, we can understand the inevitable demand increase in the food sector as a reflection of this situation. Population increase and tourist admission rates make the importance of safe and sustainable food more evident. While 30-40% of daily protein need is met from animal products and 60-70% from crops in less developed and developing countries, the situation is just the opposite in developed countries. In other words, today, animal protein consumption is an indication of development and civilization. This demand is also increasing day by day in our country. As the need for red meat cannot currently be met sufficiently by our own means for various reasons, poultry meat production has become a very important sector. A significant progress has been made in this area on the world scale with the efforts and devotion of producers as well as supports, incentives and grants provided by the Ministry, affiliated institutions and particularly integrated companies as well as ARDSI. This sector, which produced 700 thousand tons of poultry meat and 11.5 billion eggs in 2002 in Turkey, today has reached 2.1 million tons of meat and 22 billion eggs production thanks to these efforts, supports and grants. We will continue to support this sector, each stage of which is controlled by the Ministry, for more and safe production of quality protein at reasonable prices and in sufficient amounts. As we know that proteins are the most important building blocks of our bodies, and extremely significant especially for our children’s brain and body development. We are working and will continue to work for a healthier generation capable of developing technology...

HABER
NEWS

06

GİRİŞİMCİDEN MESAJ VAR

WE GOT A MESSAGE FROM AN ENTREPRENEUR

18

BAKIS
OVERVIEW

22

ANTİBİYOTİK KULLANIMI NASIL OLMALI?
How Should We Use Antibiotics?

YAPRAKLAR YEŞERİRKEN
AS THE LEAVES TURN GREEN

26

EVLENEREK GELDİĞİ ÜRGÜP'TE TKDK
DESTEĞİ İLE TAŞ OTEL KURDU
Married into Ürgüp, Set Up a Stone Hotel with ARDSI
Support

MAKALE
ARTICLE

30

TÜRKİYE'DE SOĞUK HAVA DEPOCULUĞU
Cold Storage Business in Turkey

10

TKDK HAKAN KALENDER'E EMANET
ARDSI Entrusted To Hakan Kalender

KAPAK
COVER

34

"2025'TE ET TÜKETİMİNDE
DÜNYA ORTALAMASININ
ÜZERİNE ÇIKACAĞIZ"
"We Will Rise Above the World
Average in Meat Consumption by
2025"

38

TÜRKİYE'NİN KANATLI ETİ
ÜRETİMİ VE İHRACATI
Poultry Meat Production and
Export in Turkey

46

KANATLI SEKTÖRÜNE
YATIRIMIN TAM ZAMANI
Perfect Time to Invest in the
Poultry Sector

50

TÜRKİYE'DE KANATLI
ETİNİN HALK SAĞLIĞI
AÇISINDAN ÖNEMİ
Significance of Poultry Meat
for Public Health in Turkey

GEZİ
JOURNEY

54

TOPRAKTAN TARİHE, RUHA İYİ GELEN KENT:
The City That Speaks to Soul, From its Soil to
History:
KASTAMONU

EKRAN
SCREEN

60

ANNE, MODA DANIŞMANI VE GİRİŞİMCİ:
A Mother, Fashion Consultant and Entrepreneur:
BUSE TERİM

TEMA
THEME

70

ÇÖREK OTU TOHUMU: YÜZYILLARDIR SÜREGELEN
ŞİFA KAYNAĞI
Black Seed: Centuries Old Remedy

74

ÇÖREK OTUNUN ÜRETİMİ VE ÖZELLİKLERİ
Production and Characteristics of Black Seed

78

ÖĞRENMENİN YAŞI YOK DEDİ, TKDK İLE ÜRETİMİNİ
DAHA VERİMLİ HALE GETİRDİ
He Said It's Never Too Late to Learn and Made His Production
More Efficient Thanks to ARDSI

KİTAP
BOOK

66

TARİHE TANIKLIĞIM
Inescapable Questions:
Autobiographical Notes

FİLM
MOVIE

67

BEN ALİ
I am Ali

WEB
WEB

68

MTBTR - DAĞ
BİŞİKLETİ
MTBTR - Mountain
Biking

TKDK'NİN KOŞU WORKS MESAFELERİ OF ARDSI

SÜT ÜRETİMİ

1065 proje için 1,3 milyar TL hibe sağlanmıştır. Bu alandaki toplam yatırım tutarı 2,4 milyar TL'dir.

ET ÜRETİMİ

1083 proje için 840 milyon TL hibe sağlanmıştır. Bu alandaki toplam yatırım tutarı 1,6 milyar TL'dir.

SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI

161 proje için 161 milyon TL hibe sağlanmıştır. Bu alandaki toplam yatırım tutarı 385 milyon TL'dir.

ET VE ET ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI

110 proje için 170 milyon TL hibe sağlanmıştır. Bu alandaki toplam yatırım tutarı 421 milyon TL'dir.

MEYVE VE SEBZELERİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI

141 proje için 171 milyon TL hibe sağlanmıştır. Bu alandaki toplam yatırım tutarı 396 milyon TL'dir.

SU ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI

20 proje için 25 milyon TL hibe sağlanmıştır. Bu alandaki toplam yatırım tutarı 58 milyon TL'dir.

KÜLTÜR BALIKÇILIĞI

22 proje için 6,7 milyon TL hibe sağlanmıştır. Bu alandaki toplam yatırım tutarı 16 milyon TL'dir.

KIRSAL TURİZM

347 proje için 163 milyon TL hibe sağlanmıştır. Bu alandaki toplam yatırım tutarı 388 milyon TL'dir.

YEREL ÜRÜNLER

327 proje için 127 milyon TL hibe sağlanmıştır. Bu alandaki toplam yatırım tutarı 303 milyon TL'dir.

ÇİFTLİK FAALİYETLERİ

7256 proje için 279 milyon TL hibe sağlanmıştır. Bu alandaki toplam yatırım tutarı 599 milyon TL'dir.

TEKNİK DESTEK

27 proje için 2,9 milyon TL hibe sağlanmıştır. Bu alandaki toplam yatırım tutarı 2,9 milyon TL'dir.

TKDK 2011'den bugüne IPARD fonları ile yatırımcının en büyük güvencesi oldu. Bugüne kadar 6,6 milyar TL yatırım yapıldı. 2011 yılından günümüze 42 farklı ilimizde 11 bin yatırımcıya ulaşan TKDK, yatırım kapsamı ve çeşitliliğini artırarak yoluna devam ediyor.

ARDSI has become the biggest assurance of the investors with IPARD funds since 2011. 6.6 billion TL investment has been made until today. ARDSI, reaching 11 thousand investors in 42 different provinces since 2011, proceeds on its way by increasing its investment scope and diversity.

MILK PRODUCTION

1.3 billion TL grant was provided for 1065 projects supporting Milk Production. The total investment amount is 2.4 billion TL in this field.

MEAT PRODUCTION

840 million TL grant was provided for 1083 projects supporting Meat Production. The total investment amount is 1.6 billion TL in this field.

PROCESSING AND MARKETING OF MILK AND MILK PRODUCTS

161 million TL grant was provided for 161 projects supporting Processing and Marketing of Milk and Milk Products. The total investment amount is 385 million TL in this field.

PROCESSING AND MARKETING OF MEAT AND MEAT PRODUCTS

170 million TL grant was provided for 110 projects supporting Processing and Marketing of Meat and Meat Products. The total investment amount is 421 million TL in this field.

PROCESSING AND MARKETING OF FRUITS AND VEGETABLES

171 million TL grant was provided for 141 projects supporting Processing and Marketing of Fruits and Vegetables. The total investment amount is 396 million TL in this field.

PROCESSING AND MARKETING OF FISHERY PRODUCTS

25 million TL grant was provided for 20 projects supporting Processing and Marketing of Fishery Products. The total investment amount is 58 million TL in this field.

AQUACULTURE

6,7 million TL grant was provided for 22 projects supporting Aquaculture. The total investment amount is 16 million TL in this field.

RURAL TOURISM

163 million TL grant was provided for 347 projects supporting Rural Tourism. The total investment amount is 388 million TL in this field.

LOCAL PRODUCTS

127 million TL grant was provided for 327 projects supporting Local Products. The total investment amount is 303 million TL in this field.

ON-FARM ACTIVITIES

279 million TL grant was provided for 7256 projects supporting On-Farm Activities. The total investment amount is 599 million TL in this field.

TECHNICAL SUPPORT

2.9 million TL grant was provided for 27 projects supporting Technical Support. The total investment amount is 2.9 million TL in this field.

IPARD-II 3. ÇAĞRI İLANI TANITIM PROGRAMI PUBLICITY PROGRAMME FOR IPARD-II 3RD CALL FOR APPLICATION

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Ahmet Eşref Fakıbaba, "IPARD kapsamında desteklenen projelerin her ikisinden birisi gençler ya da kadın üreticilerimize aittir." dedi.

Bakan Fakıbaba, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunun (TKDK) "Kırsal Kalkınma Buluşmaları" kapsamında Şanlıurfa Arkeoloji ve Mozaik Müzesinde düzenlediği IPARD II 3. Çağrı İlanı Tanıtım Programı'nın açılış töreninde yaptığı konuşmada, IPARD'ın üretimin yanında işleme ve pazarlama yatırımlarını da destekleyip bütüncül bir kalkınma anlayışı göstererek, ülkedeki küçük ve orta ölçekli tarım ve hayvancılık işletmelerini destekleyen bir program olduğunu söyledi.

Avrupa Birliği (AB) standartlarını ve hijyenini almayı önemli bir alışkanlık olarak gördüğünü ifade eden Fakıbaba, şöyle konuştu: "Yani, bizim yönümüz batıyadır. Standartlarımız Avrupa standartlarıdır. Tarımın ne kadar önemli olduğunu hepimiz çok iyi biliyoruz. IPARD hibelerinde gençlere ve kadınlara pozitif ayrımcılık yaptığımızı bir kez daha tekrarlamaktan büyük bir gurur duyuyorum. Başvuru sahipleri kadın yatırımcılarımıza sıralamada ilave

Ahmet Eşref Fakıbaba, Minister of Food, Agriculture and Livestock, stated, "One out of every two projects supported under IPARD belongs to young people or women producers".

In the speech he delivered at the kick-off event of Publicity Programme for IPARD-II 3rd Call for Applications organized at Şanlıurfa Archaeology and Mosaic Museum under "Rural Development Meetings" of Agriculture and Rural Development Support Institution (ARDSI), Minister Fakıbaba mentioned that IPARD adopts a holistic understanding of development by supporting processing and marketing investments besides production and supports small and medium scale agriculture and animal husbandry enterprises in the country.

Having mentioned that adopting the European Union (EU) standards and hygiene principles is important, Fakıbaba emphasized the following: "That is to say, we turn our face to the west. We adopt European Standards. We all recognize the importance of agriculture. I am proud of stressing once again that we provide positive discrimination for young people and women in IPARD grants. We assign additional score to our

puan vererek o projenin öne çıkmasını sağlıyoruz. IPARD kapsamında desteklenen projelerin her ikisinden birisi gençler ya da kadın üreticilerimize aittir. Bugün aramızda bulunan ve 42 ilimizden gelen kadın girişimciler de diğerleri gibi bu hibelerin gurur kaynağıdır. Kadınlarımız nereye el atıyorlarsa orada hep başarı ortaya çıkıyor. Ben bunu belediyede gördüm, ben bunu hastanede gördüm, ben bunu Bakanlığımızda görüyorum."

"KIRSALDA KALKINMA OLMADAN ÜLKEDE KALKINMA OLMAZ"

Fakıbaba; süt, et, hayvancılık işletmeleri ve yumurta tavukçuluğu yatırımlarına yüzde 70'e varan oranlarda hibe sağlayacaklarını kaydetti. Kırsal turizm, yenilenebilir enerji, yerel ürünler, makine parkları, arıcılık, tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliği konularında 500 bin avroya kadar olan yatırımlara yüzde 65'e kadar hibe verileceğini aktaran Fakıbaba, yatırımcılara kolaylık sağlayacak birçok yeni çalışmayı başlatacaklarını belirtti.

Bakanlık olarak kalkınmaya büyük önem verdiklerini aktaran Fakıbaba, hibeler sayesinde ülke genelinde birçok başarı hikâyesi yazdıklarına işaret ederek, şöyle devam etti:

"Tarımla sanayiye buluşturarak istihdam artışına katkı sağlamak istiyoruz. Kırsalda kalkınma olmadan ülkede kalkınma olmaz, önce kırsal. Kırsalı kalkındırıp orada istihdamın önünü açacağız. Kırsalda kadının ve gencin önünü açacaksınız. Üretim olmadığı takdirde bağımsız bir ülke sayılamazsınız. Çok paranız olabilir, ama üretmediğiniz takdirde o para hiçbir işe yaramaz, para sadece araçtır. Onun için Türkiye Cumhuriyeti hükümetleri olarak biz sadece Avrupa'da değil dünyada bir numara olmayı hak ediyoruz ve bunu da çalışarak başaracağımıza inanıyoruz."

female applicants in ranking and thus make sure their projects come to the forefront. One out of every two projects supported under IPARD belongs to young people or women producers. Women entrepreneurs from 42 provinces who are amongst us today are the pride for these grants just like others. We see that women bring success to everywhere they work. I experienced this at the municipality, the hospital and also our Ministry."

"RURAL DEVELOPMENT IS A MUST FOR NATIONAL DEVELOPMENT"

Fakıbaba told that investments in milk, meat and animal husbandry enterprises and poultry production for eggs would be provided with up to 70 per cent grant. Having mentioned that investments in rural tourism, renewable energy, local products, machinery parks, beekeeping, medicinal and aromatic plant production up to 500 thousand Euro will be provided up to 65 per cent grant, he added they would initiate many new activities to facilitate the work of investors.

Having stated that they, as the Ministry, attached great importance to development, Fakıbaba added that they had many success stories across the country thanks to the grants and further mentioned the following:

"We would like to contribute to the increase in employment by bringing together agriculture and industry. Rural development is a must for national development; rural development comes first. We will ensure rural development and pave the way for employment in those areas. You need to pave the way for women and young people in rural areas. You cannot be considered an independent country with no production. You may have a lot of money; however, that money is worthless unless you produce; it is just an instrument. Therefore, we, as the Republic of Turkey, deserve to be number one not only in Europe but also in the world and we believe we will make it real by working hard."

TKDK Başkanı Hakan Kalender de IPARD-II Programı 3. proje başvuru çağrı ilanının sürdüğünü belirterek, desteklenecek sektörlerle ilişkin detayları paylaştı.

HATAY, ÇORUM VE MARDİN'DEKİ KADIN GİRİŞİMCİLERE VİDEO KONFERANSLA CANLI BAĞLANTI

Bakan Fakıbaba, protokol konuşmalarının ardından video konferans sistemiyle Hatay, Çorum ve Mardin'de TKDK destekleriyle yatırım yapan kadın girişimcilere bağlandı. Bakanlık olarak her zaman onların yanında olduklarını belirten Fakıbaba, ülke ekonomisine katkılarından dolayı teşekkür etti ve çalışmalarında başarılar diledi.

Programda, 4 kadın yatırımcının çalışmalarını anlatan tanıtım filmi de izletildi. Fakıbaba, 42 ilden programa katılan kadın yatırımcılara hediye takdim etti ve hatıra fotoğrafı çekti. Fakıbaba, program çıkışında yatırımcılarla sohbet ederek taleplerini dinledikten sonra yerel ürünlerin yer aldığı TKDK İl Koordinatörlüklerinin stantlarını ziyaret etti.

Programda, Bakanlık yetkilileri, AB Türkiye Delegasyonu Başkan Yardımcısı Gabriel Munuera Vinals, TKDK Genel Koordinatörleri ve İl Koordinatörleri, il protokolü, sivil toplum kuruluşlarının yetkilileri, Şanlıurfa yatırımcılar, 42 ilde TKDK desteklerinden yararlanan kadın girişimciler ve vatandaşlar katıldı.

ARDSI President Hakan Kalender stated that IPARD-II 3rd call for application period was on-going and shared details about the sectors to be supported.

LIVE VIDEO CONFERENCE WITH WOMEN ENTREPRENEURS IN HATAY, ÇORUM AND MARDİN

After the protocol speeches, Minister Fakıbaba had a video conference meeting with women entrepreneurs making investments with ARDSI support in Hatay, Çorum and Mardin. Having stressed the Ministry always stood by them, Fakıbaba thanked them for their contributions to national economy and wished success in their works.

Publicity film depicting the works of four women investors was also shown in the event.

Fakıbaba gave presents to women investors from 42 provinces and they had a photo together. At the end of the event, Fakıbaba had a conversation with investors, listened to their requests, and then visited the stands of ARDSI provincial coordination units where local products were displayed.

Ministry officials, Gabriel Munuera Vinals, Deputy Head of EU Delegation to Turkey, ARDSI general coordinators and provincial coordinators, protocol officials at provincial level, NGO representatives, investors from Şanlıurfa and women entrepreneurs and citizens benefiting from ARDSI supports in 42 provinces attended the event.

CUMHURBAŞKANI ÇİFTÇİLERLE BULUŞTU

PRESIDENT CAME TOGETHER WITH FARMERS

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Beştepe Millet Kültür ve Kongre Merkezi'nde 20 Şubat'ta düzenlenen "Çiftçiler Buluşması"nda Türkiye'nin çeşitli illerinden gelen çiftçilerle bir araya geldi. Konuşmasını yapmak üzere kürsiye çıkarken, salondaki çiftçiler tarafından kendisine zeytin dalı verilen Erdoğan, bir milletin özgürlüğü için ekonomik imkanları ne kadar elzemse, tarım ve hayvancılığın da kendi kendine yeter olmasının o derece şart olduğunu söyledi.

Yeni teşviklerin, ülkedeki hayvan yetiştiriciliğine yeni bir soluk ve ivme kazandıracağına inandığını belirten Erdoğan, "Hayvan yetiştiriciliğini geliştirmek, damızlık koyun ve sığır sayısını arttırmak ve kırmızı et ihtiyacının karşılanmasına önemli katkı sağlamak üzere bugün bir adım daha attık. Talep eden yetiştiricilere Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TİGEM) aracılığıyla Ziraat Bankasından kredi kullanarak 300 başa kadar damızlık koyun ve yem temin edilecek." ifadelerini kullandı. Cumhurbaşkanı Erdoğan, üreticinin bakım hizmet bedeli ve sigortasının avans olarak ödeneceğine işaret ederek, doğacak kuzulara da alım garantisi verildiğini aktardı.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Ahmet Eşref Fakıbaba ise tarladan sofraya hayatın her aşamasındaki sorumluluklarının farkında olarak millete hizmet etmenin gurur ve heyecanını yaşadıklarını dile getirdi.

Toprağı, tohumu, düveyi, kuzuyu önemsediklerini anlatan Fakıbaba, şunları kaydetti:

"Büyükbaş hayvancılığın anası olan düve sayısının artması için birçok yeni projeyi hayata geçiriyoruz. Düve adayı olan buzağların korunması ve geliştirilmesi için ciddi önlemler aldık. 2018'i 'Buzağı Yılı' ilan ettik. Amacımız, hayvan hastalıklarını önlemek ve buzağı kayıplarını azaltarak hayvan varlığımızı artırmaktır. Küçükbaş hayvancılığımızın geliştirilmesi ve ihtiyacımız olan anaç koyun sayısını elde etmek için projelerimizi yakın zamanda uygulamaya başlayacağız. Hayvansal üretimde, yerli ve yeterli üretimi gerçekleştirmeyi ve net ihracatçı bir ülke olmayı hedefliyoruz." Cumhurbaşkanı Erdoğan, Fakıbaba ve illeri temsil sahneye davet edilen 81 çiftçiyle de aile fotoğrafı çekti.

President Recep Tayyip Erdoğan came together with farmers from various provinces of Turkey at the "Meeting of Farmers" held in Beştepe People's Culture and Congress Centre on February 20th. Farmers gave an olive branch to Erdoğan, who took the floor to deliver his speech. In his speech, Erdoğan stated that a self-sufficient agriculture and animal husbandry is as essential as the economic potential of a nation for its freedom.

Having stated that new incentives will give a new impulse and momentum to animal husbandry in the country, Erdoğan added "We took another step today to provide a significant contribution to develop animal husbandry, increase the number of sheep and cattles for breeding and meet the need for red meat. Breeders who make a request will be provided with up to 300 heads of sheep for breeding and feed with a credit from Ziraat Bank through General Directorate of Agricultural Enterprises (TİGEM)".

President Erdoğan noted that care service costs and insurance of producers would be paid in advance and there would be a guarantee of purchase for the lambs to be born.

Ahmet Eşref Fakıbaba, Minister of Food, Agriculture and Livestock, on the other hand, told they experienced the pride and excitement of serving the nation being aware of their responsibilities at every stage of life, from field to fork.

Having mentioned that they attached importance to the earth, seeds, heifers and lambs, Fakıbaba added the following:

"We are implementing many new projects to increase the number of heifers, which is the main source for bovine breeding. We have taken serious measures to protect and develop calves that are potential heifers. We declared 2018 'The Year of Calves'. Our aim is to prevent animal diseases and increase our animal wealth by decreasing calf deaths. We will soon start implementing our projects to develop ovine breeding and reach the number of mother sheep we need. We aim to achieve a domestic and sufficient animal production and become a net exporter country."

President Erdoğan and Fakıbaba had a family photo with 81 farmers representing each province who were invited to the stage.

TKDK HAKAN KALENDER'E EMANET

ARDSI ENTRUSTED TO HAKAN KALENDER

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) Başkanlığına Hakan Kalender görevlendirildi. Başkanlık makamında gerçekleştirilen devir teslim töreniyle görevi Dr. Ahmet Antalyalı'dan devralan Kalender, yaptığı hizmetler için Antalyalı'ya teşekkür ederek, yeni çalışma hayatında başarılar diledi. Kalender, yaptığı konuşmada, Katılım Öncesi Kırsal Kalkınma Aracı (IPARD) Programı kapsamında, bir kısmı ulusal bütçeli Avrupa Birliği (AB) kırsal kalkınma hibelerinin yatırımcılara kullanıldığını söyledi. Hibelerin doğru ve etkin bir şekilde kullanılması, ülkede yatırımların ve istihdamın artması, küçük işletmelerin daha fazla desteklenmesi konusunda yoğun bir çalışma döneminin kendilerini beklediğini belirten Kalender, "Sayın Cumhurbaşkanımızın çizdiği vizyonda, Sayın Bakanımız Ahmet Eşref Fakıbaba'nın 2018'i tarım ve hayvancılık yılı ilan etmesiyle TKDK'ya önemli görevler düşüyor." değerlendirmesinde bulundu.

BAŞKAN KALENDER KİMDİR?

Lisansını Ondokuz Mayıs Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarımsal Yapılar ve Sulama bölümünde yaptı. Yüksek lisansını Akdeniz Üniversitesi Tarım Ekonomisi ana bilim dalında tamamladı. Kalender, Iğdır, Samsun, Konya İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüklerinde yaklaşık 10 yıl görev yaptı. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı ile Strateji Geliştirme Başkanlığında çalıştı. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) Proje Yönetimi Koordinatörlüğünde 2009-2011 döneminde uzman olarak görev yaptığı süreçte AB ile akreditasyon müzakerelerinde etkin rol aldı. Ağustos 2011'de TKDK'nın AB Komisyonu akreditasyonu sonrasında Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Yönetim ve Bilgi Sistemleri Daire Başkanı olarak atandı. Bu dönemde tarım politikaları ve makro gelişmeler, stratejik plan, üst yönetime etkin ve doğru veri sağlamaya yönelik çalışmalar, yönetici bilgi sistemi ve tarımda yatırımların artırılması çalışmaları yaptı. Ayrıca, 2012-2016 döneminde TKDK Proje Değerlendirme ve Seçme Komisyonu üyeliğini yürüttü.

Hakan Kalender has been appointed as the President of Agriculture and Rural Development Support Institution (ARDSI). Having taken over the post from Dr. Ahmet Antalyalı during the handover ceremony at the office of the President, Kalender thanked Antalyalı for his services and wished success in his new career. In his speech, Kalender stated that investors were provided with the European Union (EU) rural development grants, which were partially financed from the national budget, under Instrument for Pre-accession Assistance in Rural Development (IPARD). Kalender mentioned that a busy period was awaiting for ensuring proper and efficient use of grants, increasing investments and employment in the country and supporting small enterprises and added "ARDSI needs to undertake significant duties in the framework of the vision foreseen by our Distinguished President now that 2018 was declared as the year of agriculture and animal husbandry by our Esteemed Minister".

WHO IS PRESIDENT KALENDER?

He completed his undergraduate education in Agricultural Structures and Irrigation Department of Ondokuz Mayıs University, Faculty of Agriculture. He completed his post-graduate education in Akdeniz University - Agricultural Economics Department. He served in Provincial Directorates of Food, Agriculture and Livestock in Iğdır, Samsun and Konya for around 10 years. He worked in the Ministry of Food, Agriculture and Livestock Research, Planning and Coordination Board and Strategy Development Directorate. He undertook an active role in the accreditation negotiations with the EU when he was an expert in Agriculture and Rural Development Support Institution (ARDSI) Coordination Unit for Project Management in 2009-2011. He was appointed as Ministry of Food, Agriculture and Livestock, Strategy Development Directorate, Management and Information Systems Department Head in August 2011 following the accreditation of ARDSI by the EU Commission. He worked on agricultural policies and macro developments, strategic plan, efficient and proper data provision for senior management, manager information system and increasing agricultural investments in this period. Furthermore, he was a member of ARDSI Project Evaluation and Selection Commission in 2012-2016.

KADIN GİRİŞİMCİYE 509 MİLYON 360 BİN LIRA TKDK HİBESİ

509 MILLION 360 THOUSAND LIRA ARDSI GRANT FOR WOMEN ENTREPRENEURS

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) tarafından Türkiye'nin kırsal alanlarında yatırım yapan 1198 kadın girişimciye toplam 509 milyon 360 bin lira hibe verildi. TKDK verilerine göre, Avrupa Birliği'nin aday ve potansiyel aday ülkeler için oluşturduğu Katılım Öncesi Kırsal Kalkınma Aracı (IPARD) Programı kapsamındaki 42 ilin kadın girişimcilerinden, çeşitli sektörlerle ilişkin toplam bütçesi 1 milyar 60 milyon lira değerinde yatırım projeleri sunuldu. TKDK, yatırımların tamamlanmasıyla 509 milyon 360 bin lira hibe ödedi.

EN FAZLA HİBE ANKARA'DAKİ KADIN GİRİŞİMCİLERE

İller bazında incelendiğinde, TKDK'nın hibe verdiği en fazla sayıda kadın girişimci projesi Samsun'da bulunmakta olup, Samsun'daki 68 kadın yatırımcı projeleri için hibe aldı. Samsun'u 67 projeye Ankara, 65 projeye ise Amasya takip ederek ilk 3 sıraya yerleşti. Bu projeler için Samsun'a 20 milyon 860 bin lira, Ankara'ya 56 milyon 372 bin lira, Amasya'ya da 8 milyon 144 bin lira hibe ödendi.

KADIN GİRİŞİMCİLERE POZİTİF AYRIMCILIK

TKDK, kuruluşundan bugüne toplam 11 bin 534 projeye hibe ödedi, hibe verilen her 10 proje sahibinden 1'ini kadın yatırımcılar oluşturuyor. TKDK, projelerin sıralama kriterlerinde kadın girişimcilere ilave puan vererek pozitif ayrımcılık uyguluyor.

Agriculture and Rural Development Support Institution (ARDSI) provided a total of 509 million 360 thousand lira grant for 1198 women entrepreneurs investing in rural areas of Turkey. According to ARDSI data, women entrepreneurs in 42 provinces that are in the scope of Instrument for Pre-Accession Assistance in Rural Development (IPARD) Programme, which was developed by the European Union for candidate and potential candidate countries, presented investment projects worth a total of 1 billion 60 million lira in various sectors. ARDSI paid 509 million 360 thousand lira grant upon the completion of investments.

THE HIGHEST GRANT IS FOR WOMEN ENTREPRENEURS IN ANKARA

When considered on the basis of provinces, the highest number of projects belonging to women entrepreneurs receiving grants from ARDSI is in Samsun. 68 women investors in Samsun received grants for their projects. Samsun is followed by Ankara with 67 projects and Amasya with 65 projects, which rank in the first three. 20 million 860 thousand lira for Samsun, 56 million 372 thousand lira for Ankara and 8 million 144 thousand lira for Amasya was paid for these projects.

POSITIVE DISCRIMINATION FOR WOMEN ENTREPRENEURS

Since its establishment, ARDSI has paid grants for a total of 11 thousand 534 projects and 1 out of every 10 projects is from women investors. ARDSI applies positive discrimination for women entrepreneurs by assigning them additional score under the ranking criteria of projects.

TKDK VE HİTİT ÜNİVERSİTESİ İŞ BİRLİĞİ COOPERATION BETWEEN HITIT UNIVERSITY AND ARDSI

Hitit Üniversitesi (HİTÜ) ile Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) Çorum İl Koordinatörlüğü "Buzağı Ölümünün Önlenmesi ve Süt Hijyeni" konulu ortak eğitim seminerleri düzenledi.

HİTÜ Rektörü Prof. Dr. Reha Metin Alkan, TKDK Çorum İl Koordinatörü Mustafa Mansur Yalvaçer, Alaca Avni Çelik Meslek Yüksek Okulu Müdürü ve Veterinerlik Bölümü öğretim üyeleri ile Çorum İl Koordinatörlüğü uzman personelinin katılımıyla ocak ayında düzenlenen toplantıda, buzağı ölümlerinin önlenmesine ilişkin yapılacak olan çalışmaların yanı sıra süt hijyeninin artırılması konuları ele alındı. Alaca, Çorum Merkez, Mecitözü ve Sungurlu ilçelerinde TKDK tarafından desteklenerek hayat bulan işletmelere, halen yatırımı devam edenlere, IPARD-II 3. Başvuru Çağrısına proje sunmaya karar veren yatırımcılara, TKDK personeline ve Alaca Avni Çelik Meslek Yüksek Okulu Veterinerlik Bölümü öğrencilerine yönelik düzenlenen ilk eğitim semineri ile ortak çalışma mart ayında hayata geçti. Eğitim seminerinin açılışında konuşan İl Koordinatörü Mustafa Mansur Yalvaçer, Hitit Üniversitesiyle iş birliği içerisinde gerçekleştirilen bu faaliyetin TKDK Başkanlığı tarafından da çok önemsendiğini ve değerli bir çalışma olarak görüldüğünü söyledi. Yalvaçer, örnek

Hitit University (HITU) and Çorum Provincial Coordination Unit of the Agriculture and Rural Development Support Institution (ARDSI) organized joint training seminars on "the Prevention of Calf Mortality and Milk Hygiene". The meeting was organized in January with the participation of HITU Rector Prof. Reha Metin Alkan, Çorum Provincial Coordinator of ARDSI Mustafa Mansur Yalvaçer, Principal of Alaca Avni Çelik Vocational College, Lecturers from the Department of Veterinary Medicine and experts from Çorum Provincial Coordination Unit and it addressed activities aimed at the prevention of calf mortality as well as the improvement of milk hygiene. The first joint training seminar was held in March for the enterprises made operational with the support of ARDSI in Alaca, Çorum Merkez (Central District), Mecitözü and Sungurlu Districts, those enterprises the investment of which was still going on, those investors deciding to submit a project for the 3rd Call for Application within IPARD-II Program, ARDSI personnel and students from the Department of Veterinary Medicine at Alaca Avni Çelik Vocational College. Addressing the audience during the opening of the training seminar, the Provincial Coordinator Mustafa Mansur Yalvaçer said that the ARDSI Presidency attached great importance to this activity organized in cooperation with

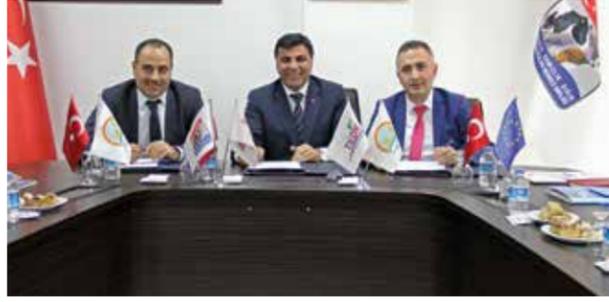
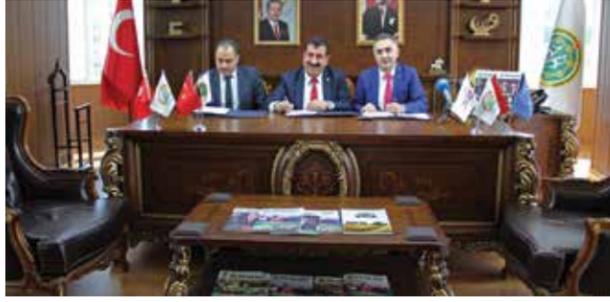
teşkil eden bu iş birliğinin gerçekleşmesine vesile olan Rektör Prof. Dr. Reha Metin Alkan'a ve Veterinerlik Bölümü öğretim üyelerine teşekkür etti. Yaptıkları yatırımlarla ülke hayvancılığının gelişmesine katkı sağlayan TKDK yatırımcılarına, eğitimlere gösterdikleri ilgi için teşekkür eden İl Koordinatörü Yalvaçer, "Ülke ekonomisine ve hayvancılığına zarar veren hususlara yönelik farkındalık yaratmayı amaçlıyoruz. Bu eğitimlerle bir buzağının bile hayatta kalmasına vesile olursak amacımıza ulaşmış olacağız." dedi.

Hitit Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Reha Metin Alkan da yaptığı konuşmada, üniversite olarak Çorum'a ve ülke menfaatlerine fayda sağlayacak her türlü çalışmaya destek verdiklerini belirterek, "Bu iş birliği faaliyetinde yüzümüzü ağartan üniversitemiz akademisyenlerine ve eğitimlere katılan tüm katılımcılara teşekkür ediyorum." diye konuştu.

Eğitimlerin sonunda öğretim üyeleri tarafından soruların cevaplanmasının ardından, bakım-besleme ve hijyen konularında tavsiyelerde bulunuldu. Programa katılanlara, adlarına düzenlenen katılım belgesi verildi. İşletmelerin uygun yerlerine asılmak üzere öğretim üyelerince; sağımhanede uyulması gereken genel kurallar, sağım sırasında ve sağım sonrası uyulması gereken kurallar, sağım çalışanları ve alet-ekipman hijyeni, işletme ve hayvan hijyeni, düve bölmelerinde uyulması gereken kurallar, işletmede uygulanması gereken genel kurallar, başarılı bir sürü işletmeciliği için dikkat edilmesi gereken sınırlar, sağım öncesi uyulması gereken kurallar, yeni doğan buzağı (1-3 gün) bakımında uyulması gereken kurallar, buzağı (4-56 günlük) bölmelerinde uyulması gereken kurallar, doğum bölmesinde uyulması gereken kurallar, ağız sütünün önemi, 1-2-3 ve 4. dönemde uyulması gereken kurallar başlıklarını içeren 16 adet bilgi kartı hazırlandı.

Hitit University and considered it as a significant event. He expressed his gratitude to the Rector Prof. Reha Metin Alkan and the lecturers of the Department of Veterinary Medicine for making this exemplary cooperation come true. Expressing his acknowledgments to ARDSI investors contributing to the development of national livestock production through their investments for their interest in the training events, the Provincial Coordinator Yalvaçer said "We aim to raise awareness regarding these issues which are deleterious to national economy and livestock production. We will achieve our aim if these training events make sure that even one calf survives." Underlining his university's support to any and all activities benefiting and contributing to Çorum and national interests, the Rector of Hitit University Prof. Reha Metin Alkan said "I would like to thank the academicians of our university making us proud in this cooperation activity and also all participants attending these training events". After questions were answered by the lecturers in the final part of training events, recommendations were made with regard to care-feeding and hygiene. An attendance certificate arranged in their own name was submitted to participants. 16 information cards covering the following subjects were prepared by the lecturers for hanging at the appropriate places of enterprises: rules to be abided by at a milking parlour, rules to be abided by during and after milking, hygiene for milking staff and tools-equipment, hygiene for enterprises and animals, rules to be abided by at heifer sections, general rules to be abided by at enterprises, limits to be taken into consideration for successful herd management, rules to be abided by before milking, rules to be abided by for the care of newborn calves (1-3 days old), rules to be abided by at calf (4-56 days old) sections, rules to be abided by at delivery sections, importance of colostrum and rules to be abided by during the 1st, 2nd, 3rd and 4th cycles.

ÜCRETSİZ PROJELER İÇİN ÜRETİCİ ÖRGÜTLERİYLE İŞ BİRLİĞİ

COOPERATION WITH PRODUCER ORGANIZATIONS FOR FREE PROJECTS

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Dr. Ahmet Eşref Fakıbaba'nın kırsal kalkınma desteklerinden küçük ölçekli işletmelerin etkin faydalanmasına yönelik başlattığı yeni projeler çerçevesinde, küçük yatırımcılara IPARD kırsal kalkınma projelerini ücretsiz hazırlayabilme imkânı getirildi. Bu çerçevede Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) ile Üretici örgütleri arasında iş birliği protokolleri imzalandı. İlk olarak Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Başkanı Nihat Çelik'le bir araya gelen TKDK Başkanı Hakan Kalender, "Sayın Bakanımız Ahmet Eşref Fakıbaba'nın Kırsal kalkınmaya verdiği önem ve küçük işletmelerin desteklenmesi kapsamında bize verdiği talimatlar doğrultusunda yeni projemizi başlattık. Bu proje kapsamında üretici örgütleriyle iş birliği yapıyoruz. Bu iş birliği ile küçük işletmelerin proje hazırlamasına katkı sağlıyoruz. Öncelikle TÜDKİYEB Başkanımıza teşekkür ediyoruz ve ilk protokolümüzü onlarla imzalıyoruz." dedi. Başkan Kalender projenin hedeflerini şöyle sıraladı: "üretici örgütleriyle yapılan iş birliğiyle küçük yatırımcıları proje hazırlarken yaptıkları harcamaların azaltılması, sektör ihtiyaçlarına uygun proje ihtiyaçlarının karşılanması ve bu hibelerden daha fazla işletmenin faydalanmasını hedefliyoruz." TKDK Başkanı Kalender, iş birliği protokolüne katkı sağlayan diğer Üretici Örgütlerinin Genel Başkanlarıyla da bir araya geldi. Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği (DSYMB) adına Genel Başkan Kamil Özcan, Türkiye Kırmızı Et Üreticileri Merkez Birliği (TÜKETBİR) adına Genel Başkan Bülent Tunç ve Süt Üreticileri Birliği (SÜTBİRLİK) adına da Genel Başkanı Tevfik Keskin projeye destek verdiklerini ve üzerlerine düşen görevi en iyi şekilde yerine getireceklerini ifade ettiler.

Within the framework of new projects initiated by the Minister of Food Agriculture and Livestock, Dr. Ahmet Eşref Fakıbaba, to ensure that small-scaled enterprises efficiently benefit from the rural development supports, small investors were given the opportunity to prepare IPARD rural development projects free of charge. In this scope, cooperation protocols were signed between the Agriculture and Rural Development Support Institution (ARDSI) and the producer organizations. ARDSI President Hakan Kalender first met the President of Sheep and Goat Breeders' Association of Turkey (SGBAT), Nihat Çelik, and stated, "In line with the importance attached to rural development by the Minister Ahmet Eşref Fakıbaba and his instructions for supporting small-scaled enterprises, we have initiated our new project. Under this project, we have been cooperating with the producer organizations. Through the cooperation, we provide assistance for small-scaled enterprises to prepare projects. First, we would like to thank SGBAT President, and we are signing our first protocol with them." President Kalender expressed the project objectives: "Through the cooperation with producer organizations, we aim to decrease the project preparation costs for small investors, to meet the project needs of the sector, and to make sure that more enterprises benefit from such grants." ARDSI President Kalender also met the presidents of other producer organizations contributing to the cooperation protocol. President Kamil Özcan on behalf of Cattle Breeders' Association of Turkey (CBAT), President Bülent Tunç on behalf of Turkish Association of Red Meat Producers (TÜKETBİR) and President Tevfik Keskin on behalf of Turkey Milk Producers Central Union (SÜTBİRLİK) stated that they support the project and will do their best to fulfil their duties.

KAPI KAPI DOLAŞARAK DESTEKLER ANLATILDI DOOR-TO-DOOR INFORMATION PROVIDED ABOUT SUPPORTS

PARD Programı 3. Çağrı İlanı'na çıkılan 27 Aralık 2017 tarihinden itibaren TKDK Merkezinde ve destek kapsamındaki 42 İl Koordinatörlüğünde tanıtım çalışmaları aralıksız sürdürüldü. Tanıtım toplantıları, fuar organizasyonları, seminer ve sempozyumların yanı sıra köylerde kahveler, muhtarlıklar ve ev ziyaretleriyle kentte ve kırsalda en ücra köşeye kadar giderek desteklerini anlatan TKDK, yatırımcıları hibe destekleriyle en doğru şekilde buluşturmak için kapı kapı gezerek en ince detayları aktardı. Tüm bu çalışmaları yerinde izlemek ve çalışmaların eksiksiz şekilde ilerlemesi amacıyla TKDK Başkanı Hakan Kalender, destek kapsamındaki 42 İl Koordinatörlüğüne çalışma ziyaretleri gerçekleştirdi. Bu ziyaretler sırasında tüm TKDK çalışanlarına Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Ahmet Eşref Fakıbaba'nın talimatlarını ileten Başkan Kalender, Kurum'un 2023 hedefleri doğrultusunda kırsalda sağlayacağı kalkınmanın ülke ekonomisi için önemini bir kez daha vurguladı. Kalender, illerde gerçekleştirdiği değerlendirme toplantılarında 3. Çağrı İlanı kapsamında kullanılması planlanan 252 milyon avro tutarında bütçenin başta istihdam olmak üzere birçok alanda kırsalın kalkınmasına ciddi katkı sağlayacağını ifade etti. Genç ve kadın girişimcilerin desteklerden pozitif ayrımla faydalandıklarını tüm tanıtım toplantılarında belirtilmesini isteyen Kalender, desteklerden faydalanmak isteyen yatırımcıları TKDK İl Koordinatörlüklerine davet etti. Tüm illerde birçok ortak çalışma yürüttükleri Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüklerini de ziyaret eden Başkan Kalender, tarımın ve hayvancılığın gelişmesi için birlikte atılan adımlardan duyduğu memnuniyeti dile getirdi.

Publicity activities have continuously been conducted in ARDSI Headquarters and 42 Provincial Coordination Units within the scope of supports since 27 December 2017 when 3rd call for application was launched under IPARD Programme. ARDSI informed people about the supports through publicity meetings, fairs, seminars, symposiums as well as using coffee houses, mukhtar's offices, paying household visits in the villages and going to the most remote corners of rural and urban areas. Door-to-door detailed information was provided to ensure that investors benefit from the right grant supports. ARDSI President Hakan Kalender paid study visits to 42 Provincial Coordination Units within the scope of supports to observe all these activities on the spot and ensure the smooth progress of activities. During the visits, President Kalender conveyed the instructions of the Minister of Food, Agriculture and Livestock, Ahmet Eşref Fakıbaba, to all ARDSI personnel, and once again emphasized the importance of development to be ensured by the Institution in rural areas in line with 2023 targets for the national economy. In the evaluation meetings held in provinces, Mr. Kalender stated that the budget of 252 million euro planned to be used under 3rd call for application would significantly contribute to the development of rural areas in many fields and particularly in employment. Mr. Kalender requested to inform people in all publicity meetings about the positive discrimination for young and women entrepreneurs in benefiting from supports, and invited the investors who want to benefit from supports to the Provincial Coordination Units of ARDSI. President Kalender also visited the Provincial Directorates of Food, Agriculture and Livestock with which many joint activities are carried out in all provinces, and expressed his gratitude about the joint steps taken for the development of agriculture and livestock production activities.

KIRSALIN DÜŞLERİ AĞLARLA ÖRÜLSÜN

RURAL DREAMS INTERLACED WITH NETS

TR Avrupa Kırsal Kalkınma Ağı (ENRD), kırsal kalkınma politikasının, programlarının, projelerinin ve diğer girişimlerin pratikte nasıl çalıştığına ve daha fazlasını başarmak için nasıl geliştirilebileceğine yönelik bilgi alışverişini için bir merkez olarak hizmet vermektedir. Avrupa Birliği üyesi ülkeler arasında tesis edilmiş bulunan Avrupa Kırsal Kalkınma Ağı (ENRD) kırsal kalkınma projesi uygulayan gerçek ve tüzel kişiler arasında tecrübe paylaşımı, sınır ötesi iş birliklerinin kurulması ve iyi uygulama örneklerinin yaygınlaştırılması amaçlarına hizmet etmektedir.

TÜRKİYE'DE BİR YENİLİK: "ULUSAL KIRSAL AĞ"

Ulusal Kırsal Ağ (UKA), bir yandan kırsal kalkınma politikalarının etkin uygulanmasını sağlamayı, diğer yandan kırsal kalkınma için yeni yaklaşımlar sunmayı hedeflemektedir. Genel anlayışı birliktelik, güven ve iş birliği ile tecrübelerin paylaşılmasıdır Ağı'nın kurulması ve faaliyetleri, IPARD Programı Teknik Destek Tedbiri kapsamında finanse edilecektir.

UKA; kırsal kalkınmaya dâhil olan kuruluşlar ve idarelerin temsilcilerinden oluşacaktır. Böylelikle ilgili tüm kamu kurumları, odalar, üniversiteler, belediyeler, sivil toplum kuruluşları, çiftçiler ve kırsal girişimcilerin temsilcilerinin UKA içerisinde yer alması sağlanacaktır. Ağa erişim tüm paydaşlara açık olacaktır.

Tarım Reformu Genel Müdürlüğü AB Yapısal Uyum ve Yönetim

EN European Network for Rural Development (ENRD) serves as a centre for information exchange on how rural development policies, programmes, projects and other initiatives work in practice and how they can be improved to achieve more. European Network for Rural Development (ENRD), which was established among the European Union member countries, serves the purpose of ensuring exchange of experience, cross-border cooperation and dissemination of best practices among real and legal entities applying rural development projects.

AN INNOVATION IN TURKEY: "NATIONAL RURAL NETWORK"

National Rural Network (NRN) aims to ensure efficient implementation of rural development policies on one hand and present new approaches for rural development on the other hand. Its general understanding is sharing experience through association, trust and cooperation. Establishment and activities of the Network will be financed under Technical Assistance Measure of IPARD Programme.

NRN will consist of representatives of organizations and administrations involved in rural development. Hence, it will be ensured that representatives of all relevant public institutions, chambers, universities, municipalities, non-governmental organizations, farmers and rural entrepreneurs take part in NRN. Access to the network will be open to all stakeholders. General Directorate of Agricultural Reform,

Otoritesi Daire Başkanlığı tarafından, IPARD Programının etkinliğinin artırılması ve başarılı uygulama örneklerinin yaygınlaştırılması doğrultusunda kurulmakta olan "Ulusal Kırsal Ağı" paydaşlara tanıtılması amacıyla 28 Kasım 2017 tarihinde Ankara'da bir lansman toplantısı gerçekleştirilmiştir. Yönetim Otoritesi Başkanı ve Tarım Reformu Genel Müdür Yardımcısı Muhammed Adak lansman toplantısında yaptığı farkındalık konuşması ile Ulusal Kırsal Ağı'nı önemini vurgulamıştır. "Kültürleri birbirine bağlayarak bir köprü vazifesi gören Anadolu toprakları çok değerlidir. Doğu ile batıya açılan bir kapı olan bu topraklarda kırsal kesimin ekonomik, kültürel ve sosyal açıdan milli kültürümüzün oluşmasına ve yaşatılmasına kaynaklık eden dokusu nedeniyle ülkemiz açısından taşıdığı önem daima yüksek olmuştur. Ulusal kırsal ağ ile kırsal kalkınma girdiği değişim yolunda kırsal kesimden aldığı güçle, enerjiyle ilerleyecek, ihtiyaç duyduğu kurumsallaşmayı merkezi ve yerel idarelerin iş birliğiyle gerçekleştirecektir." Müziğin etkisi ve titreşimleri konusunda 12 yıldan fazla süredir araştırmalar yapmakta olan sanatçı Dr. Züleyha Abdullayeva Azerbaycan Güzel Sanatlar Akademisi mezunu olup performansları sırasında dinleyici ile enerji bağı kurarak, bu enerji alanının titreşimlerini doğaçlama olarak notalara ve piyanosuna aktardı.

LEADER YAKLAŞIMI VE ULUSAL KIRSAL AĞ

Hâlihazırda 12 ilde 25 Yerel Eylem Grubu (YEG) kurulmuştur. Ulusal deneyimler ve AB uyum sürecinin gerekleri ışığında kırsal kalkınma faaliyetlerinin bütünleştirilmesi ve ulusal kırsal ağ çalışmalarını önem arz etmektedir. YEG'ler arasında inşa edilecek ağın temel amacı, kırsal kalkınma çalışmalarını entegre etmek ve yerel topluluklar arasında iletişim ve iş birliği oluşturarak ortak bir öğrenme süreci tesis etmektir. Bu yapının kurulması kırsal kalkınma süreçlerinin sürdürülebilirliğine büyük katkı sağlayacaktır.

DÜNDEN BUGÜNE YEREL EYLEM GRUPLARI

Şanlıurfa ili Birecik ilçesi YEG temsilcileri, görüşlerini "Hedefimiz yerel değerlerimizi, Birecik'in tarihi ve kültürel güzelliklerini korumak, nesli tehlike altında olan kelaynak kuşlarının önemini ortaya koymak ve bunun halk tarafından bizzat korunmasını sağlamak, halkı daha çok bilgilendirmek ve birlikte hareket ederek ilçemizi kalkındırmaktır. Yerel ve yöresel ürünlerimiz saymakla bitmez. Bütün birikimlerimizi, zenginliğimizi paylaşmak için destek bekliyoruz. Kurulduğu günden bu yana bize imkân sağlayan ve bize bu fırsatı veren Bakanlığımıza ve IPARD Programına teşekkür ederiz." şeklinde ifade etti. Ankara İli Nallıhan ilçesi YEG temsilcileri, ise; "Nallıhan Yerel Eylem Derneği olarak yerel ürünlerin, kültürel etkinliklerin ve doğal mirasın koruyarak kırsal turizmi güçlendirmeyi hedefliyoruz. Bu amaçla fuar ve seminerler organize ederek yerel halkı bilinçlendirmeyi düşünüyoruz. Dernek olarak kendi yöremizin insanları arasında birlik ve beraberlik bağlarını güçlendirerek yöremizin gerçek potansiyelini güzel projelerle ortaya çıkarmak istiyoruz. Tüm bunları gerçekleştirmek için Kırsal Ağ ve LEADER bize ışık tutuyor, heyecanımızı artırıyor." şeklinde konuştu.

Department of Managing Authority for EU Structural Adjustment held a launching meeting in Ankara on November 28, 2017 in order to introduce "National Rural Plan", which was established to enhance the efficiency of IPARD Programme and disseminate successful practices, to the stakeholders. Mr Muhammed Adak, Head of Managing Authority and Deputy General Director of Agricultural Reform, stressed the importance of National Rural Network in the speech he delivered in the meeting to raise awareness.

"Acting as a bridge connecting cultures, Anatolian lands are treasured. Rural areas have always been important for our country since they enable the formation and sustainment of our national culture economically, culturally and socially on these lands which are the gates opening to the East and the West. With the national rural network, rural development will progress with the strength and energy it gets from rural areas during its transformation and achieve the institutionalization it needs through the collaboration of central and local administrations."

Dr. Züleyha Abdullayeva, who has been conducting research on the impact and vibrations of music for over 12 years and is a graduate of Azerbaijan Fine Arts Academy, connected with the audience during her performance and extemporarily reflected the vibrations of this energy to her notes and piano.

LEADER APPROACH AND NATIONAL RURAL NETWORK

25 Local Action Groups (LAGs) have been established in 12 provinces. Integration of rural development activities and national rural network studies are important in the light of national experience and requirements of EU harmonization process. The main aim of the network to be established among LAGs is to integrate rural development activities and create a common learning process by enabling communication and cooperation among local communities. Establishing this structure will contribute greatly to the sustainability of rural development processes.

LOCAL ACTION GROUPS FROM PAST TO TODAY

LAG Representatives from Şanlıurfa - Birecik district remarked that "We aim to protect our local values and historical and cultural beauty of Birecik, to highlight the importance of bald ibis, which is endangered, and ensuring its protection by the public, informing the public more and developing our district by taking action together. We have numerous local and traditional products. We expect support to share all our experience and richness. We would like to thank the Ministry that has been providing us with opportunities since its establishment and IPARD Programme." LAG Representatives from Ankara - Nallıhan district remarked that "As Nallıhan Local Action Association, we aim to strengthen rural tourism by protecting local products, cultural activities and natural heritage. To this end, we plan to raise awareness among public by organizing fairs and seminars. As an association, we would like to reveal the real potential of our area by strengthening the unity and solidarity among people with nice projects. The Rural Network and LEADER sheds light on us to achieve all these and our excitement increases."

ÇORUM

ÇORUM'DA HAYVANCILIĞA KADIN ELİ DEĞDİ

WOMAN INFLUENCE ON LIVESTOCK PRODUCTION IN ÇORUM

HAYALLERİNİN PEŞİNDEN GİTTİ, GÜNDE 500 LİTRE SÜT ÜRETİYOR.

SHE FOLLOWED HER DREAMS; NOW SHE PRODUCES 500 LITRES OF MILK A DAY.

TR 1976 yılında Ankara'da doğan Nilgün Kantar, Hacettepe Üniversitesi Fizik Mühendisliği mezunu, aynı zamanda iş güvenliği uzmanı. Ancak onun ilgisini tarım ve hayvancılık çekmiş. Hayallerinin peşinden giden Kantar, şunları söylüyor: "Tarım ve hayvancılık, sürekli ilgimi çeken bir konu olmuştur. Ankara'da yaşantıma devam ederken, bu konuda profesyonel bir yatırım yapma fikrimi, dayım ve erkek kardeşimle paylaştım. Onların destekleriyle Beyhan Et Süt Ürünleri İnşaat Gıda Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi adı altında bir şirket kurduk.

Bu süreçte basın aracılığıyla TKDK'nın desteklerinden haberdar olduk. Proje başvuru çağrısı açıldığında başvurumuzu yaptık. Gerekli incelemeler sonrasında projemiz kabul edildi ve yatırıma başladık. 120 başlık süt üretim tesisi kurdum. 2.947.187,16 TL yatırım bütçesine sahip olan projemde, uygun harcamalar için %65 hibe oranı ile 1.777.740,56 TL destek aldım. İşletmemize verdiğimiz Beyhan ismi ise 2012 yılında kaybettiğimiz rahmetli annemin ismidir.

Şimdilik günde 500 litre süt üretimimiz var. Hedefimiz günde 4.000 litre süt üretmek. İşletmede şuan 2 kişi ile çalışıyoruz. İlerleyen zamanlarda çalışan sayımızı da artırmayı hedefliyoruz. Kendi öz kaynaklarımızla kurduğumuz ve borcu olmayan bir işletmeye sahibiz. Bu da bize ilerleyen dönemler için güç veriyor. 500 sağmal kapasiteli bir işletme ise en büyük hayalimiz."

EN Born in Ankara in 1976, Nilgün Kantar graduated from Hacettepe University Physics Engineering Department and she is an OHS Expert. She became interested in agriculture and livestock production. Kantar, who followed her dreams, said:

"I have always been interested in agriculture and livestock production. When I lived in Ankara, I shared the idea of making a professional investment in this field with my uncle and brother. We established a company named Beyhan Et Süt Ürünleri İnşaat Gıda Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi with their support. In this process, we heard about ARDSI supports from the media. We submitted our project when they launched the call for applications. Our project was accepted after necessary checks and we started our investment. I established a dairy farm of 120 heads. In my project with an investment budget of 2,947,187.6 TL, I received 1,777,740.56 TL support for eligible expenditures with an aid intensity of 65%. Our enterprise was named after my late mother, Beyhan, who passed away in 2012.

Now we produce 500 litres of milk daily. We aim to produce 4.000 litres daily. We currently employ two people at the enterprise. We aim to increase the number of staff in the future. We have an enterprise, which was established with our own equity and has no debts. This encourages us for the future. My biggest dream is an enterprise with a capacity of 500 dairy cows.

TKDK DESTEĞİ İLE TESİSİNİ VE HEDEFLERİNİ BÜYÜTTÜ

HIS FACILITY AND OBJECTIVES GREW WITH ARDSI SUPPORT

TKDK İLE TANİŞTIKTAN SONRA TESİSİNİ BÜYÜTTÜ, ŞİMDİKİ HEDEFİ UNLU MAMÜLLER YATIRIMI.

ATİK EXPANDED HIS FACILITY AFTER MEETING ARDSI; NOW HE AIMS TO INVEST IN BAKERY PRODUCTS.

TR 1954 yılında Konya'nın Beyşehir ilçesinde doğan Mustafa Atik, çiftçi olarak başladığı iş hayatında birçok sektörde faaliyet göstermiş. 2014 yılından bu yana yeme içme tesisi çalıştıran Atik, TKDK ile tanışma ve sonraki süreçleri şöyle anlatıyor:

"İşletmemin koşullarını daha iyi hale getirmek için araştırmalar yapıyordum. TKDK Konya İl Koordinatörlüğü yetkililerinin ilçemizde düzenlediği tanıtım toplantısına katıldım ve sonrasında İl Koordinatörlüğünde yaptığım görüşmeler neticesinde başvuru yapma kararı aldım. Çağrı döneminde başvurumu yaptıktan sonra proje inceleme ve kurulum aşamasında her türlü desteği aldım."

Konya ve Beyşehir ile Isparta ve Antalya'yı birbirine bağlayan ana yol üzerinde, yöresel ürünler satışı ve restorandan oluşan tesisimizde, TKDK'dan ilk yatırım aşamasında inşaat işleri için destek aldım. İşletmemizde çalışan personel ile birlikte bölgemizdeki istihdama katkıda bulunduk. Bölgeye gelen turistler de ticaret hayatına hareketlilik sağlamaktadır.

Piyasa koşullarında yaşanan zorluklar aşıldığında, mevcut tesise ek olarak yine kırsal turizm tedbirinden yararlanarak bir unlu mamuller yatırımı yapmak istiyorum. Yöremizde yaşayanların da kırsal kalkınma projelerinden yararlanmalarına yönelik çağrıda bulunuyorum. Proje sunmayı düşünlere önerim, yatırım öncesi-karar aşamasına kadar planlı, programlı bir çalışma yapmaları ve her zaman Kurum ile iletişimde kalmalarıdır."

EN Born in Beyşehir, Konya in 1954, Mustafa Atik was involved in many different sectors in his work life that started as a farmer. Atik has been running a road side restaurant since 2014 and tells about how he met ARDSI and the subsequent processes:

"I was in search for improving the conditions of my facility. I attended the publicity meeting held by ARDSI Konya Provincial Coordination Unit in our district and then decided to apply following the meetings I had with them. After I presented my application in the call period, I received valuable support at the stage of project evaluation and implementation."

For our facility, which is on the road connecting Konya and Beyşehir with Isparta and Antalya and which includes a local products shop and a restaurant, I received support from ARDSI at the initial investment stage for construction works. We contributed to employment in our area with our staff. Tourists visiting the area also bring dynamism to commercial life.

I would like to make bakery products investment in addition to my existing facility by benefiting from the rural tourism measure again when the hardship in the market is overcome. I call out to the local community to benefit from rural development projects. My suggestion for those who are thinking of submitting a project is to have a well-planned process from the period before investment until after investment and always stay in touch with the Institution."

KONYA

“TKDK SAYESİNDE HAYALİM GERÇEK OLDU”

“MY DREAMS CAME TRUE THANKS TO ARDSI”

EV HANIMI İKEN TKDK İLE TANIŞTI, ŞİMDİ TESİSİNDE BİRÇOK KİŞİYE İSTİHDAM SAĞLIYOR.
SHE MET ARDSI AS A HOUSEWIFE, NOW SHE PROVIDES EMPLOYMENT TO OTHERS.

TKDK'dan hibe desteği almadan önce ev hanımı olarak hayatına devam eden Gülçin Özyörük'ün çocukluğu zeytin bahçelerinde geçmiştir. Çocukluk hayalini yatırıma dönüştüren Özyörük, şunları söylüyor:
“1986 yılında Muğla'da doğdum. Çocukluğum babamın zeytinliklerinde geçti. Zeytin ile ilgili bir iş yapmak çocukluk hayalimdi. TKDK destekleri ile bu hayalim gerçek oldu. Bulduğumuz bölgede yıllık yaklaşık 9.000 ton sıkmalık zeytin üretiliyor. Dolayısıyla zeytinyağı üretim tesisi de ciddi bir ihtiyaç. Bu fikirle TKDK ile tanıştık. İlk başlarda ciddi çekincelerim vardı. Öncelikle eşimin teşvik edici tavrı ve daha sonra da TKDK personelinin motive edici yaklaşımları sonucu bu işe giriştim ve hayalini kurduğum işletmeye kavuştum. Öncelikle hedefim, kurmuş olduğum Flora Tarım Zeytinyağı Üretim Tesisi'nin daha da büyümesi ve ilerleyen dönemlerde markalaşması. Bu kapsamda TKDK'nın bir sonraki çağrı ilanı için yeni makine ekipman alımını içeren bir modernizasyon projesi hazırlığına başladım. Avrupa standartlarında gıda ve hijyen koşullarına uyumu üst seviyede olan bu modern işletmenin, bölgemizin istihdamına da katkıda bulunmasından dolayı ayrıca mutluyum. IPARD ve benzeri desteklerin kırsal kalkınma açısından artarak devam etmesi gerektiğini düşünüyorum, katkılarından dolayı en sıkıntılı anlarımızda bile yanımızda olan öncelikle Denizli İl Koordinatörlüğü personeli olmak üzere tüm TKDK çalışanlarına teşekkür ediyorum.”

Gülçin Özyörük, who used to be a housewife before receiving grant support from ARDSI, spent her childhood in olive groves. Having turned her childhood dream into an investment, Özyörük tells the following:
“I was born in Muğla in 1986. I spent my childhood in my father's olive groves. It was my childhood dream to do business related to olive. This dream came true with ARDSI support. In the area we live in, around 9,000 tons of olives are produced for pressing annually. Hence, olive oil production facility is an important need. I met ARDSI with this idea in mind. At first, I had serious concerns. Upon the encouraging attitude of my husband and then the motivating approach of ARDSI staff, I started this business and could finally have the enterprise I dreamt of. My first aim is to make sure that my Flora Agriculture Olive Oil Production Facility grows and becomes a brand in the future. In this scope, I started to prepare a modernization project, including new machinery and equipment, for ARDSI's next call for applications.
I am happy that this modern enterprise, which is highly compliant with European food and hygiene standards, also contributes to employment in our area. I believe IPARD and similar supports for rural development should continue and even increase further and would like to thank ARDSI staff for their contributions, particularly Denizli Provincial Coordination Unit, who were with us at our most difficult times.”

SAĞLIKSIZ GIDALARA İNAT MODERN BİR SÜT TESİSİ KURDU

A MODERN DAIRY FACILITY AGAINST UNHEALTHY FOOD

SAĞLIKSIZ GIDALARA TEPKİ GÖSTERDİ TKDK DESTEĞİ İLE MODERN BİR SÜT TESİSİ KURDU.

AS A STEP AGAINST UNHEALTHY FOOD, ARSLAN SET UP A MODERN DAIRY FACILITY WITH ARDSI SUPPORT.

Hüseyin Arslan, şirketini 2003 yılında sağlıksız gıda ürünlerine tepki olarak kurmuş. Bu süreçte TKDK ile tanışan Arslan, girişimi ve TKDK süreçleri ile ilgili şunları söyledi:
“Bir gün misafirlerime ayran ikramında bulunmak için marketten alınan yoğurdun tadında ve kıvamında fark ettiğim anormallikler üzerine, bireysel olarak bağımsız bir kuruluşta test ve analizlerini yaptım. Sağlığı olumsuz etkileyen katkıları ile yapılmış olduğu neticesinden sonra süt ürünleri sektörüne girmeye karar verdim. Tamamen iyi niyetle ve insan ihtiyaçlarına sağlıklı alternatifler sağlamak üzere, iş kollarımız arasındaki süt ürünleri tesisini kurdum. Yatırım kararımı hayata geçirmek için arayış içinde iken, TKDK yeni kurulmuştu ve işletme ziyaretleri çerçevesinde kendileri ile bir araya geldik. Günün koşullarına göre iyi sayılabilecek işletmemi ve beni defalarca ziyaret ettiler. TKDK'nın yatırımcılara olan desteği ve tüketicilerin teveccühü, bizi daha büyük bir yatırıma teşvik etti. Böylelikle 2012 yılında, günlük süt işleme kapasitesi 40 ton olan, tescillenmiş, kapalı alanı 5.000 m²; toplam 10 dönüm üzerine kurulu, Türkiye'nin en modern, en teknolojik ve 14 milyon TL değerinde en pahalı yatırımını gerçekleştirdik. Süt işleme sektörüne TKDK desteği ile yatırım yapmaya devam etmeyi düşünüyoruz. Yeni hedefimiz sektöre, soğuk zinciri koruyarak kaliteli süt tedarik edecek bir süt toplama merkezi kurmaktır. Bunu da TKDK desteği ile gerçekleştirmeyi düşünüyoruz. TKDK, Türkiye'nin öncü hibe kurumu olmuştur. Yatırım fikri olan herkesin gönül rahatlığı ile projelerini TKDK'ya sunmalarını tavsiye ediyorum.”

Hüseyin Arslan established his company in 2003 as a reaction against unhealthy food products. Arslan, who met ARDSI in this process, talked about ARDSI support:
“One day I observed some abnormalities in the taste and texture of the yoghurt I bought from a supermarket to make ayran for my guests, got it tested and analysed in an independent organization. I decided to enter dairy products sector after receiving the result that it was produced with additives harmful for health. I set up this dairy products facility totally in good faith - to offer healthy alternatives to meet people's needs.
ARDSI was newly established when I was in search of options to realize my investment decision and I met them during their visits to facilities. They paid multiple visits to my enterprise, which could be considered a good one given the conditions back then. ARDSI's for investors and our consumers' courtesy encouraged us for a bigger investment. Thus, we made the most modern, technological and expensive 14 million TL investment of Turkey in 2012 with a daily milk processing capacity of 40 tons, a closed area of 5,000 m² and on a total of 10-decare area. We are thinking of continuing to invest in milk processing sector with ARDSI support. Our new objective is to establish a milk collection centre that will supply quality milk to the sector preserving the cold chain. We think we will make this happen with ARDSI support. ARDSI has become the leading grant institution of Turkey. I recommend all those with investment ideas to easefully present their projects to ARDSI.”

ANTİBİYOTİK KULLANIMI NASIL OLMALI?

HOW SHOULD WE USE ANTIBIOTICS?

Dr. Emin Fatih VIŞNECI

Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi Acil Tıp Uzmanı
Emergency Medicine Specialist

TR Antibiyotikler, bakteriyel enfeksiyon hastalıklarının tedavisinde kullanılan ve insan sağlığı açısından çok büyük öneme sahip ilaçlardır. Kelime anlamı ile “antibiyotik” terimi, “hayata karşı” demektir. Bu kimyasal maddeler etkilerini, bakterilerin çoğalmasını önleyerek veya bakterileri öldürerek göstermektedirler. Bakteriler, virüsler, mantarlar veya parazitler enfeksiyon hastalıklarına sebep olabilen gözle görülmesi mümkün olmayan kısaca mikroplar olarak tanımladığımız küçük mikroorganizmalardır. Antibiyotikler bu mikroorganizmalardan sadece bakterilere etkilidir.

ANTİBİYOTİK KULLANIMI VE SÜRESİNE HEKİM KARAR VERMELİ

Uygun şekilde kullanıldığında antibiyotikler enfeksiyon hastalığının tedavisini sağlayarak sağ kalımı artırabilir, mikropların oluşturduğu zararlı etkileri ve hastalığın kronikleşmesini önleyebilir, hastalığın şiddet ve süresini kısaltabilirler. Ancak günümüzde yüzlerce ilaç türünden biri olan antibiyotiklerin kullanımı oldukça artmış durumdadır. Hatta antibiyotiklerin tüm ilaç tüketimimizin dörtte birine kadar ulaşabildiği bilinmektedir. Hal böyleyken gereksiz antibiyotik kullanımının azaltılması için antibiyotik kullanım kararı almak önemli hale gelmektedir ve bu karar hekime bırakılmalıdır. Hekim antibiyotik kullanımının gerekliliğine birçok faktörü göz önünde bulundurarak karar verir. Hastalık oluşum sürecinin sorgulanması ve hastanın muayene edilmesi en önemli basamaktır. Gereğinde olanak varsa laboratuvar ve radyolojik incelemeler yapılmalı, gereksiz antibiyotik vermektense bakteriyel enfeksiyonu laboratuvara dayanarak doğrulamak daha doğru bir yaklaşım olacaktır. Gerekli durumlarda kültür alınmalı ve sonucuna göre doğru antibiyotiğin verilmesi gerekmektedir. Günümüzde hızlı sonuç veren testler de kullanılmaya başlanmıştır.

Netice olarak antibiyotik kullanımına karar vermekle de iş bitmemektedir çünkü hastanın yaşı, alta yatan hastalıkları, yakın zamanda bir seyahat yapıp yapmadığı, hastaneye yatıp yatmadığı gibi durumlara göre sebep olan mikroorganizma dolayısıyla da verilecek antibiyotik türü değişebilmektedir.

ANTİBİYOTİK SEÇİMİ KİŞİDEN KİŞİYE DEĞİŞİKLİK GÖSTERİR

Antibiyotik seçimi yapılırken enfeksiyonun yeri, mikroorganizmanın antibiyotiklere direnç durumu (her bölgede mikroorganizmaların direnç durumu farklılık göstermektedir), hastanın alerjik bir

EN Antibiotics are drugs that are used for the treatment of bacterial infectious diseases and are of great importance for human health. The term “antibiotics” literally means “against life”. These chemical substances act by inhibiting the growth of or destroying bacteria. Bacteria, viruses, fungi or parasites are small microorganisms that cause infectious diseases, are invisible by naked eye and are briefly defined as microbes. Antibiotics are only effective on bacteria out of these microorganisms.

PHYSICIANS MUST DECIDE ON THE USE AND DURATION OF ANTIBIOTICS

Where used in an appropriate manner, antibiotics can treat infectious diseases and increase survival, eliminate hazardous impacts caused by microbes and prevent diseases from turning into chronic ones, reduce the severity and duration of diseases. However, there is an elevated use of antibiotics that constitute one of the hundreds of existing drug types. Moreover, it is known that antibiotics correspond to one fourth of all drugs used in our country. This being the case, decision on the use of antibiotics becomes important so as to reduce the unnecessary use of antibiotics and this decision must be left to physicians. Physicians decide on the need for using antibiotics by considering multiple factors. Investigating the development of diseases and the examination of patients constitute the most important stage. If necessary, laboratory and radiological examinations, where available, must be performed and the confirmation of bacterial infections depending on laboratory results is a more appropriate approach when compared to administering antibiotics. Where necessary, it is necessary to take a culture and to administer the appropriate antibiotics depending on its outcome. Today, early tests are in use. In conclusion, decision on the use of antibiotics is not the final step because the type of precursor microorganism and the type of antibiotics to be administered vary depending on circumstances such as the patient's age, underlying diseases, a recent history of travel and the status of hospitalization.

CHOICE OF ANTIBIOTICS VARIES FROM ONE PERSON TO ANOTHER

Various characteristics are analysed while selecting antibiotics and these include, among others, the site of infection, the resistance of microorganisms against antibiotics (the resistance of microorganisms differs in each region), the presence of any allergy

durumunun olup olmaması, antibiyotiğin kişiye özgü zararlı etkilerinin olup olmadığı gibi değişik özellikler de analiz edilmelidir. Hatta zorlu enfeksiyonlarda ya da birden fazla mikroorganizmanın enfeksiyona neden olması gibi bazı durumlarda; direnç gelişimini önlemek, ilaç yan etkilerini azaltmak ve daha güçlü etki sağlamak için birden fazla antibiyotik kullanmak zorunda kalınabilir. Yine antibiyotik yazılırken dikkat edilmesi gereken bazı özel durumlar da mevcuttur. Örneğin bazı antibiyotikler çocuklarda kullanılmamalı, bazılarının da yaşlılarda kullanımına dikkat edilmelidir. Birçok antibiyotiğin gebelerde ve emziren kadınlarda kullanılmaması gerekmektedir aksi takdirde anne karındaki bebeği zehirleyebilmekte ya da süte geçerek bebeğe zarar verebilmektedir. Kişinin bağışıklık durumu, genetik özellikleri, böbrek veya karaciğer yetersizliğinin bulunması da antibiyotik yazarken dikkat edilmesi gereken özel durumlardandır. Antibiyotikler ağız yoluyla, kas içine, damar içine ya da yara üzerine uygulanması gibi birçok yöntemle kullanılabilir. Hastanın ve enfeksiyonun özelliklerine göre en uygun yolun hekim tarafından seçilmesi gerekmektedir. Örneğin bağışıklık yetmezliği olanlarda damar içine antibiyotik tercih edilmesi daha doğru bir yöntemdir. Ağızdan alınan antibiyotiklerde ise besinlerle etkileşim söz konusu olacağından hastanın uygun tedaviyi alabilmesi için önerilen şekilde aç veya tok olarak kullanmaya dikkat etmesi gereklidir.

HEKİMİN ÖNERDİĞİ SÜREYE RIYET EDİLMELİ

Antibiyotikler enfeksiyonun yeri, kişinin yaş ve kilosu dikkate alınarak mutlaka uygun dozda verilmelidir. Antibiyotik verilen hastalarda böbrek yetmezliği veya ağır karaciğer yetmezliği varsa doz ayarlaması yapılmalıdır. Antibiyotiğin etkinliğini izlemenin en uygun yolu hastanın klinik takibidir. Antibiyotiklerin klinik ve bakteriyolojik etkinliği tutulan sisteme göre bir kaç günde açığa çıkar. Antibiyotik kullanımı sonrasında hasta daha kötüye gitmediği takdirde bazı şikayetlerin devam etmesi antibiyotik değişimi için gerekçe olamaz. Örneğin bazı akciğer enfeksiyonlarında tedaviye rağmen ateş beş gün sürebilir, bu ilacı bırakma ya da değiştirmenedeni olmamalıdır. Genel olarak antibiyotik kullanım süresi 1-2 hafta olmasına rağmen 6 aya kadar süren enfeksiyon tedavileri mevcut olduğundan uygun etki ve direnç gelişimini önleme açısından hekimin önerdiği süreye riayet edilmelidir.

ANTİBİYOTİK VERİLMESİ KONUSUNDA ISRARCİ OLUNMAMALI

Başka bir taraftan bazı yanlış düşünce ve uygulamalar da gereksiz antibiyotik kullanımını artırmaktadır. Eskiden yazılmış antibiyotiklerin iyileşme sağladığı göz önüne alınarak tekrar iyileşme sağlayacağına düşünülmesi nedeniyle evde bulunan antibiyotik muayene olmadan kullanılmaya başlanabilmektedir. Hekim tarafından yapılan muayene sonrasında antibiyotik gerekmediği belirtilmesine rağmen antibiyotik yazılması için ısrarcı olmak gibi sorunlarla da sıkça karşılaşmaktadır. Ya da arkadaşının veya tanıdığının benzer bir hastalıkta kullandığı antibiyotiği kullanmak ısrarı yanlış bir tutumdur. Bir diğer yanlış inanışta ateş olan her durumda antibiyotik kullanılması gerektiğidir. Viral enfeksiyonların seyri sırasında da ateş yüksek seyretmekte ve virüslere antibiyotikler etki etmemektedir. Faranjit dediğimiz hastalık çoğunlukla virüsler tarafından meydana gelir ve sadece rahatlatıcı tedavi yeterlidir. Gripte ise son-

for the patient and the patient-specific side effects of antibiotics. In addition, in case of challenging infections or in cases where multiple microorganisms are responsible for infections; it may be necessary to administer a couple of antibiotics so as to prevent resistance, mitigate the side effects of antibiotics and achieve a more potent effect. Similarly, there are also some special cases where it is necessary to be cautious while prescribing antibiotics. For example, some antibiotics cannot be prescribed for children and it is necessary to be cautious while prescribing some antibiotics for the elderly. It is necessary not to administer many antibiotics for pregnant women and breastfeeding women otherwise they may intoxicate babies in the womb or harm babies by infiltrating into the mother's own milk. Immune system of a person, his/her genetic background and the presence of renal or liver failure are among special conditions that need to be taken into consideration while prescribing antibiotics. Antibiotics may be administered by multiple means such as orally, intramuscularly, intravenously or directly on the scar. The most appropriate mode of administration needs to be chosen by physicians based on the characteristics of the patient and infection. For instance, it is more appropriate to administer an intravenous antibiotic for immune deficient patients. As oral antibiotics will trigger interaction with nutrients, patients must abide by the suggested use (on an empty or full stomach) in order to ensure that they receive the most appropriate treatment.

DURATION RECOMMENDED BY THE PHYSICIAN MUST BE FOLLOWED

Antibiotics must be administered at the most appropriate dose by considering the site of infection, the patient's age and weight. Dose must be adjusted in the presence of renal failure or severe liver failure in patients receiving antibiotics. The most appropriate method for monitoring the efficacy of antibiotics is clinical follow-up for patients. Clinical and bacteriological efficacy of antibiotics manifest themselves in a couple of days depending on the involved system. Unless the patient's condition worsens following the use of antibiotics, the persistence of some complaints is not considered as a justification for replacing the relevant antibiotics. For example, fever may persist for five days in some pulmonary infections in spite of treatment, so this should not constitute a reason for discontinuing or replacing an antibiotic drug. Although antibiotics are generally administered for 1-2 weeks, treatment for some infections may go up to 6 months. Therefore, the duration proposed by the physician must be complied with in order to achieve appropriate efficacy and to prevent the development of resistance.

DO NOT INSIST ON PRESCRIPTION OF ANTIBIOTICS

On the other hand, some wrong ideas and practices increase the unnecessary use of antibiotics. As it is thought that previously-prescribed antibiotics will result in healing as they did so previously, antibiotics which are available at home may be administered again without any examination. There are common problems such as insistence on the prescription of antibiotics although physicians state that there is no need for antibiotics following examination or it is a wrong approach to use an antibiotic drug administered by friends or relatives against a similar disease. Another wrong belief is the persistent use of antibiotics in the presence of fever. Fever is high during the course of viral infections

radan bakteriyel enfeksiyon ilave olmadıkça antibiyotikler normal florayı bozduklarından enfeksiyon seyrine yarar değil zarar verirler. Antibiyotiklerin ağrısı, öksürüğü, balgamı geçireceği gibi yanlış algılardan uzaklaşılmalıdır. Buna rağmen antibiyotikler en sık üst solunum yolları enfeksiyonlarında kullanılmakta ve antibiyotik kullanımının % 40'ı üst solunum yolu enfeksiyonlarında olmaktadır. Yine sık karşılaşılan enfeksiyon durumlardan birisi de ishal olgusudur. Yaklaşık on ishal hastasından birine antibiyotik gerekmektedir ancak çoğu ishal hastası antibiyotik kullanmaktadır.

EN SIK SUİSTİMAL EDİLEN İLAÇLAR ANTİBİYOTİKLERDİR!

Tüm bunlara rağmen en sık suistimal edilen ilaçlar antibiyotiklerdir. Bu yüzden ülkemizde ve dünyada antibiyotik kullanımının azaltılması için reçetesiz antibiyotik satışlarına yasaklar getirilmektedir. Üst solunum yolu enfeksiyonu gibi sık antibiyotik kullanılan hastalıklarda antibiyotik yazılabilmesi için belirli testlerin yapılması şart koşulmaktadır. Gereksiz ve uygunsuz antibiyotik kullanım oranının artması hastanın ilaç yan etkileriyle zarar görmesine ve tüm dünya için tehdit oluşturan bir boyuta ulaşan antibiyotiklere karşı direnç gelişiminin artmasına neden olmaktadır. Mikroorganizmalar kendilerini yok etmek için kullanılan antimikrobik maddelere karşı er ya da geç karşı koyma gücü yani direnç kazanmaktadır. Son 50-60 yıl içinde kullanıma giren antibiyotikler insan yaşamında en önemli katkısı sağlamış, ölümcül pek çok enfeksiyon hastalığının başarıyla tedavisini olanaklı kılmış olmalarına rağmen gelişen direnç nedeniyle etkilerini önemli oranda kaybetmişlerdir.

Antibiyotiklere direnç durumu günümüzde bütün insanlığı tehdit edecek düzeyde çok önemli bir sorundur. Başta hastanelerde çok ilaca karşı dirençli bakterilerle gelişen hastane enfeksiyonları hastanede kalışı ve ölüm oranlarını artırmaktadır. Artık günümüzde sadece hastane kökenli bakteriler değil toplumdaki hastalık etkeni olan bakterilerde de direnç önemli oranlarda artmakta bu olay sorunu daha da büyütüp ciddi boyutlara taşımaktadır.

Son yıllarda yapılan tüm çalışmalara rağmen yeni antibiyotikler üretilmemesi de düşünüldüğünde direnç gelişimi nedeniyle zor zamanlarda ve ciddi hastalıklarımızda kullanacak antibiyotiğimiz yani düşmana karşı silahımız kalmamaktadır. Bu durum kontrol altına alınmazsa ya da önüne geçilmezse antibiyotikler etkinliğini yitirecektir. Etkili antibiyotikler olmadan yoğun bakım, organ nakli, kanser kemoterapisi, yeni doğan bebeklerin bakımı veya kalça ya da diz protezi ameliyatı gibi yaygın cerrahi işlemlerin uygulanmasının mümkün olmayacağı öngörülmektedir. Bu yüzden antibiyotik kullanımı hususunda daha duyarlı olmamız gereklidir.

Bu konuda hepimizin dikkat etmesi ve yardımcı olmamız gerekmektedir. Evdeki ya da arkadaşımızdaki antibiyotiği kullanmak yerine muayene olmayı öncelikli düşünmeliyiz. Hekimlerimize antibiyotik yazma konusunda ısrarcı olmamalıyız. Gebelik ve emzirme durumlarını hekimimize açıkça belirtmeliyiz. Karaciğer-böbrek yetmezliği ya da mevcut olan diğer hastalıklarımızı detaylıca açıklamalıyız. Daha önceden başlamış antibiyotik ve diğer ilaçlarımızı hekimimize söylemeliyiz. Yazılan antibiyotiği tarif edildiği şekilde uygun dozda, uygun süre ve sıklıkta kullanmalıyız.

and antibiotics are not efficacious against viruses. The disease called pharyngitis is mostly caused by viruses and only a relieving treatment is sufficient. As antibiotics disrupt normal flora in the presence of influenza unless bacterial infections are involved later on, they are deleterious to the course of infection rather than providing any relief. It is necessary to move away from misperceptions such as the elimination of pain, cough or sputum by antibiotics. Nevertheless, antibiotics are administered most commonly in the presence of upper respiratory tract infections and 40 percent of antibiotics are used in upper respiratory tract infections. Similarly, the most common infections are observed in diarrhetic cases. Nearly one of ten diarrhetic patients requires antibiotics, but most of diarrhetic cases receive antibiotics.

THE MOST ABUSED DRUGS ARE ANTIBIOTICS!

Nevertheless, the most abused drugs are antibiotics. Therefore, bans are imposed on the over-the-counter sale of antibiotics so as to reduce the use of antibiotics in our country and all around the world. There are prerequisites for conducting certain tests concerning the prescription of antibiotics in the presence of diseases where antibiotics are frequently prescribed such as upper respiratory tract infections. An increase in the unnecessary and inappropriate use of antibiotics leads to a suffering by patients from pharmaceutical side effects and an increase in the development of resistance against antibiotics, which is threatening for the entire world. Microorganisms achieve resistance against antimicrobial agents employed so as to destroy them sooner or later. Although antibiotics used in the last 50-60 years made the highest contribution to human life and allowed for the successful treatment of many fatal infectious diseases, they lost their efficacy significantly due to the development of resistance. Today, resistance to antibiotics is a very important problem that is threatening for the entire humanity. In the first instance, hospital infections associated with multiple drug-resistant bacteria at hospitals increase the length of hospital stay and mortality. Today, resistance against not only bacteria-associated bacteria, but also bacteria causing community diseases significantly increases and this incident makes the problem a more considerable one.

Given the fact that novel antibiotics cannot be produced in spite of all recent trials and studies, we do not have any antibiotic drug or, in other words, any weapon against our enemy at difficult times and in the presence of severe diseases due to the development of resistance. If this situation is not contained or prevented, antibiotics will lose their efficacy. It is envisaged that it will not be possible to perform intensive care, transplantation, cancer chemotherapy practices, the care of newborn babies or common surgical operations such as hip or knee prosthesis without efficacious antibiotics. Therefore, we need to be more sensitive about the use of antibiotics. We all need to be careful and helpful regarding this issue. We must prioritize examination by a physician instead of administering an antibiotic drug available at home or previously used by our friends. We should not insist our physicians to prescribe antibiotics. We must clearly inform our physicians regarding pregnancy and breastfeeding. We must explain in detail liver-renal failure or other existing diseases. We must inform our physicians about the history of using antibiotics and other drugs. We must use the prescribed antibiotics at the appropriate dose, for the appropriate period of time and at the appropriate frequency as suggested by physicians.

EVLENEREK GELDİĞİ ÜRGÜP'TE TKDK DESTEĞİ İLE TAŞ OTEL KURDU

DENİZ BULUT, İZMİR'DE BÜYÜMÜŞ, DENİZ AŞIĞI BİR EGELİ. İZMİR'İN EN BÜYÜK OTELLERİNDEN BİRİNDE YÖNETİCİLİK YAPARKEN EŞİ İLE TANIŞIP ÜRGÜP'E YERLEŞEN BULUT, ÜRGÜP'TE GÖRDÜĞÜ İLK YERE YILLAR SONRA TKDK DESTEĞİ İLE YÜKSEK STANDARTLARDA BİR TAŞ OTEL İNŞA ETMİŞ. DENİZ BULUT, EN İNCE DETAYINA KADAR EMEK VERDİĞİ, GÖRENLERİ BÜYÜLEYEN BU OTELDEN SONRA KENDİNİ GERÇEK ANLAMDA ÜRGÜP'LÜ HİSSETMEYE BAŞLADIĞINI SÖYLÜYOR.

MARRIED INTO ÜRGÜP, SET UP A STONE HOTEL WITH ARDSI SUPPORT

GROWING UP IN İZMİR, DENİZ BULUT IS AN AEGEAN AND A LOVER THE SEA. BULUT MET HER HUSBAND WHEN SHE WAS A MANAGER IN ONE OF THE BIGGEST HOTELS IN İZMİR AND YEARS LATER SHE BUILT A HIGH-STANDARD STONE HOTEL WITH ARDSI SUPPORT IN ÜRGÜP ON THE FIRST SPOT SHE SAW. DENİZ BULUT SAYS SHE STARTED TO FEEL LIKE A REAL URGUPIAN AFTER BUILDING THE MESMERIZING HOTEL SHOWING GREAT ATTENTION FOR EVEN THE TINIEST DETAIL.

TR Ürgüp, doğal güzellikleriyle insanı kendine hayran bırakan doğal bir başyapıt. Binlerce yılda oluşan peribacaları ile sizi tarihte yolculuğa çıkararak Ürgüp, eşsiz manzarası ile de gözlerinizi kamaştırıyor. Her yıl yüzbinlerce turisti kendine çeken Ürgüp'ün, turizm potansiyelinin ortaya çıkmasında TKDK destekleri de önemli rol oynuyor. Yapraklar Yeşerirken bölümümüzün bu ayki konuğu, Deniz Bulut. Deniz aşığı bir Ege'li olan Bulut, evlenerek geldiği bu topraklarda nasıl otel sahibi olduğunun hikâyesini paylaştı. İlk başlarda Ürgüp'e 2 yıllığına geldiğini anlatan Bulut, "Kayseri doğumluyum ama bebekken İzmir'e yerleşmişiz. Üniversite hayatım dâhil İzmir'de geçti. Daha sonra şehrin en önemli otellerinden birinde yöneticilik yaptım. Bu arada eşimle tanıştık. Ben denizi görmeden yapamam, evlenirken eşimle konuşup 2 seneliğine gelmiştim, daha sonra yeniden İzmir'e dönerim diye düşünüyordum. İzmir'deki işimden bile bu şekilde izin almıştım. Ama burada bir söz var, 'Ürgüp'e gelip, suyundan içen bir daha geri dönemez.' diyorlar. Benim için de böyle oldu. İlk kez buralara gelmiştim. Hatta Ürgüp'e geldiğimde ilk defa gördüğüm kaya şeklindeki manzaralı mağara odalı yeri 15 sene sonra satın aldık ve otelimizi oraya inşa ettik." diye konuşuyor.

"EVLENDİKTEN SONRA 2 ÜNİVERSİTE DAHA BİTİRDİM"

Bulut, evlendikten sonra Ürgüp'te bir otelde işe başlamış. Daha sonra hamilelik sürecinde işini bırakan Bulut, "İki kızımı da İzmir'de dünyaya getirdim. Çocuklarımı kendim yetiştirmek istediğim için bu süreçte hiç çalışmadım. Kişilik olarak günlerde, gezmelerde bulunmayı sevmediğim için de çocuklarımı büyütürken Turizm Rehberliği ve İngilizce Mütercim-Tercümanlık alanlarında 2 üniversite daha bitirdim. Ama aklımda da hep İzmir'e dönme hayali vardı. Orada turizmle ilgili iş yapma isteği vardı." diyor.

EN Ürgüp is a natural masterpiece that astounds people with its natural beauty. It takes you back to history with the fairy chimneys that were formed thousands of years ago and dazzles you with its unique landscape. ARDSI supports play an important role in discovering the tourism potential of Ürgüp, which attracts hundreds of thousands of tourists each year. This month, we are hosting Deniz Bulut for When Leaves Turn Green. An Aegean and a lover of the sea, Bulut shared the story of her coming to these lands by marriage and having her own hotel. Having mentioned she first came to Ürgüp for 2 years, Bulut said "I was born in Kayseri but we moved to İzmir when I was a baby. I spent my life in İzmir, including the university years. Then, I was a manager in one of the most important hotels in the city. I met my husband in the meantime. I cannot live without the sea. When we were to get married, I told my husband that I would come here only for 2 years. I thought I would go back to İzmir later. That's also how I got permission from my workplace in İzmir. However, they have a saying here: "Once you come to Ürgüp and drink its water, you cannot go back". It was the case for me too. It was my first time in the area. 15 years later, we bought the place with cave rooms and a rock view that I first saw when I came to Ürgüp and built our hotel there".

"I FINISHED 2 MORE UNIVERSITIES AFTER MARRIAGE"

Bulut started to work at a hotel in Ürgüp after she got married. Having quit the job when she was pregnant, Bulut states that "I gave birth to both of my daughters in İzmir. I never worked in this process since I wanted to raise my kids myself. I personally do not like social gatherings, so I finished two more universities on Tourist Guiding and English Translation and Interpretation as I raised my kids. But I always dreamt of going back to İzmir. I wanted to have a tourism business there".

“OTELİMİZİ KUYUMCU TİTİZLİĞİ İLE 5 YILDA İNŞA ETTİK”

Bulut, turizmi çok sevdiği için hep bu alanda iş yapma fırsatlarını aradığını belirtiyor. Çocuklarını yetiştirdikten sonra iş yapma fikrinin daha kuvvetli hale geldiğini kaydeden Bulut, o süreçleri şöyle anlatıyor: “Turizm, bildiğim ve kendimi geliştirdiğim bir alandı. Yakın bir arkadaşım ile sohbet ederken, bir otel inşa etme fikri ortaya çıktı. Şu andaki otelimizin yerini önerdi ama burası o zaman çok kötü bir haldeydi, yerini beğendik ve daha sonra otelimizin arazisini alma sürecimiz başladı. 4 ay içerisinde 57 varis ile tek tek buluşarak otelimizin arsasını satın aldık. Daha sonra inşaat sürecimiz başladı. Her şeyin çok özel olmasını istiyordum. Yöreye has, 3 bin yıllık mazisi olan özel “Esbelli Taşı”nı kullandık. Bu taşları çevre illerden özel olarak topladık. Yine otelin içerisindeki ahşap malzemeler de tek tek kuyumcu titizliği ile bir araya getirildi. Otelimizin yapım süreci tam 5 yıl sürdü. Gece gündüz buradaydık. 24 saat hiç uyumadığım zamanları bilirim. Aslında işe başladığımızda çevremizdeki kimse böyle bir eser çıkacağını öngörememişti. Ama otel ortaya çıktığında herkes bizi takdir etti. Çok olumlu tepkiler aldık. Bu süreçte ailemin desteği çok önemliydi. Özellikle eşimin desteğini unutamam. Onların fedakârlıkları olmasa asla bu eseri ortaya koyamazdık.”

ODA İSİMLERİNDE EGE ESİNTİSİ

Deniz Bulut, Ege sevgisini otele yansıttığını, otelin adında ve odalarda o yöreye ve mitolojiye ait isimleri tercih ettiğini anlatarak, “Ege kültüründeki Acropolis önemli bir yer tutuyor. Otelimizin isminde bunu kullandık. Odaların isminde de mitolojik isimleri tercih ettik. Odaların dizaynında da o isimlerin özelliklerini dikkate aldık. Çünkü içimdeki Ege sevgisi hala çok sıcak ama otelden sonra kendimi buralı hissetmeye başladım.” diye konuşuyor.

“TKDK BİZE YOL GÖSTERİCİ OLDU”

Otel inşaatı sürecinde TKDK gibi kuruluşları araştırmaya başladıklarını kaydeden Bulut, “Biz içimizdeki heves ve titizlikle otel

“WE BUILT OUR HOTEL METICULOUSLY IN 5 YEARS”

Bulut says she always looked for opportunities to work in tourism sector since she loved it. Having mentioned the idea of starting a business became stronger after raising her children, Bulut described the process, “Tourism was a sector that I knew and in which I improved myself. When I was chatting with a close friend, we came up with the idea of building a hotel. She suggested the location of our current hotel; however, it was in a very bad condition back then. We liked its location and then tried to buy the land. We bought the land in 4 months by meeting 57 heirs one by one. Then the construction process started. I wanted everything to be special. We used the unique “Esbelli Stone” of the area that has a 3 thousand year history. We collected the stones from neighbouring provinces. Wooden materials in the hotel were also brought together very meticulously. The construction took 5 years. We were here day and night. I remember the times when I didn't sleep for 24 hours. Actually, when we first started to work, no one thought such a beautiful work of art would turn up. But everyone appreciated us when the hotel was completed. We received really positive feedbacks. The support of my family was very important in this process. I especially cannot forget my husband's support. We would never have such a work in the end if it wasn't for their sacrifices.”

AEGEAN INFLUENCE ON ROOM NAMES

Having told that her love of Aegean is reflected in the hotel and she preferred the names in the area and its mythology for the rooms, she stated, “Acropolis is important in Aegean culture. We used it in the name of our hotel. We preferred mythological names for the rooms. We considered the characteristics of those names while designing the rooms. This is because my love of Aegean is still really warm but I started to feel like I was from here after building the hotel.”

“ARDSI GUIDED US”

Bulut said they started looking into institutions such as ARDSI during

inşaatına başladık. Bu kadar ekstra masrafın çıkabileceğini de öngörememiştik. Fiyatlandırmada farklılıklar ortaya çıkmaya başlayınca araştırma içerisine girdik. Bu süreçte çalışan arkadaşların TKDK ile tanıştık. Binanın dekorasyonu ve iç mimari alanlarından destek almak için TKDK Nevşehir İl Koordinatörü Murat Asiltürk ile görüştük. Prosedür süreçlerinin ardından, “Kırsal Turizm” destekleri kapsamında yüzde 50 oranında bir destek aldık. Bu süreçte arkadaşların tavırları çok yapıcıydı. Bizi ne yordular ne de üzdüler. Maddi desteklerinin yanında verdikleri manevi destek paha biçilemezdi. Ne zaman telefon açsak bizi hiçbir zaman geri çevirmedi. Bize hep yol gösterdiler, ürünlerin teminleri konusunda da bize rehberlik sağladılar. Ayrıca, TKDK'nın yüksek standartları otelimizin standartlarını da yükseltti. TKDK talepleri baştan zor gibi görünse de, sonuçta onların sizin yaptığımız işin standartlarını yükselttiğini görüyorsunuz. Bütün bu süreçlerin ardından, keşke inşaatın başından itibaren TKDK ile çalışsaydık diye düşünüyorum.” ifadelerini kullanıyor.

“RESTORAN KONUSUNDA TKDK İLE ÇALIŞMAYI PLANLIYORUM”

Deniz Bulut, TKDK ile başka projelerde de çalışmayı istediklerini belirterek, “Otelimizin terası çok büyük ve eşsiz bir manzaraya sahip. Burayı restoran olarak değerlendirmeyi düşünüyoruz. Bu süreçte TKDK ile çalışmayı arzu ediyoruz. TKDK'nın yüksek standartları ve verdikleri desteklerin bu konuda bize çok yardımcı olacağını düşünüyorum. Burayı da bölgeye has bir şekilde, titizlikle inşa etmek istiyoruz. Açmış olmak için açmak istemiyoruz. Bölgenin en iyi restoranını burada inşa etmek istiyoruz. Bunun için TKDK ile çalışmak bizim için çok önemli.” şeklinde konuşuyor.

“KADIN GİRİŞİMCİLER KENDİLERİNE İNANSINLAR”

Deniz Bulut, girişimci adaylarının, özellikle de kadın girişimcilerin özgüvenlerini kaybetmemeleri gerektiğini söylüyor. Kadınların her işi başarabileceğinin altını çizen Bulut, girişimcilikte en önemli hususun inanç olduğunu vurgulayarak, girişimci adaylarına şu önerilerde bulunuyor: “Ben öncelikle böyle bir eser ortaya koyacağımıza inandım. Girişimci adayları ve özellikle kadın girişimciler kendilerine inansınlar. Yaptıkları işin arkasında dursunlar. Bu inanç, çalışma ve uzman görüşü ile desteklenirse yapılamayacak iş yok.”

construction and added “We started the hotel construction with enthusiasm and diligence. We didn't foresee there could be so many additional costs. When we saw differences in pricing, we started a search. I met ARDSI in this process. We met with ARDSI Nevşehir Provincial Coordinator Murat Asiltürk to receive support for the decoration and interior design of the building. We received 50 per cent support under “Rural Tourism” after the procedures were completed. The staff had a very constructive attitude in this process. They never made us feel tired or sad. Besides the financial support, their moral support was priceless. They never turned us down when we called them. They always guided us, helped us for the supply of products. Moreover, ARDSI's high standards raised our hotel's standards as well. Although ARDSI's requests seemed to be difficult at first, you see that they eventually enhance the standards of your work. After all this process, I now really wish we had worked with ARDSI since the beginning of construction.”

“I PLAN TO WORK WITH ARDSI FOR THE RESTAURANT”

Having stated they wanted to work with ARDSI for other projects as well, Deniz Bulut said “Our hotel has a very big terrace with a unique landscape. We plan to have a restaurant there. We would like to work with ARDSI in this process. I believe ARDSI's high standards and support will be very helpful for us in this respect. We want to build it meticulously and in a unique way considering the area. We don't want to open. We want to build the best restaurant in the region. To this end, working with ARDSI is very important for us.”

“WOMEN ENTREPRENEURS SHOULD BELIEVE IN THEMSELVES”

Deniz Bulut says potential entrepreneurs, particularly women entrepreneurs, should not lose their self-confidence. Having stressed women can achieve anything, Bulut tells faith is the most important factor for entrepreneurship and shares the following suggestions for potential entrepreneurs: “First of all, I believed we would have such a nice work in the end. Potential entrepreneurs, particularly women entrepreneurs, should believe in themselves. They should stick by their work. Anything can be achieved if this faith is supported with hard work and expert judgement.”

TÜRKİYE'DE SOĞUK HAVA DEPOCULUĞU

COLD STORAGE BUSINESS IN TURKEY

Emrah DENİZ
Erman Nakliyat Genel Müdürü
General Manager of Erman Logistics

Türkiye; bulunduğu coğrafi konumu, limanları ve yaş meyve-sebze ihracatının yoğunluğu dolayısı ile soğuk hava depoculuğuna çok hâkim ve bu alanda tecrübeli bir ülkedir. Avrupa ülkelerine kıyasla çok daha sıcak bir iklimde olmamız da birçok alanda soğuk hava depolarının kurulmasını zorunlu hale getirmiştir. Coğrafyamızdaki en güçlü frigorifik filoya sahip olmamız dolayısıyla, Türkiye’de depoculuk faaliyetleri daha çok limanlar ve çevresinde yoğunlaşmıştır. Yakın dönemde çıkan ve 2019 yılında işleme girecek “Hal Yasası” ile birlikte Türkiye içindeki taşımalardaki kayıpların önüne büyük oranda geçilebilecektir. Yasa ile ülkemizde daha fazla soğuk hava deposuna ihtiyaç duyulacağı öngörülmektedir.

TÜRKİYE SOĞUK HAVA DEPOCULUĞUNDA GÜÇLÜ BİR KONUMDA

Dünyada ve ülkemizde soğuk hava depoları temel olarak 2 amaçla kullanılmaktadır; bunlardan birincisi ürünün uzun süre muhafazası, ikincisi ise ürünün sevkiyat öncesi ön soğutmaya tabi tutulmasıdır. Tarım ürünlerimizi, sezonun dışına taşıdığımız yani hasadı olmadığında dahi satışını yapabildiğimiz durumda daha yüksek fiyatlara satabilmekte ve ihracat pazarlarımızda hâkimiyet kurabilmekteyiz.

Örneğin; limon, nar, elma, greyfurt ve portakal gibi ürünlerde Türkiye olarak soğuk hava depolarımız ile çok güçlü bir konuma ulaştığımız durumdayız. Sektörde ulaştığımız seviye itibarıyla da depolanabilir diğer birçok ürünümüzü (mandalina, muz, kivi, vs.) yılın on iki ayında yurt içi piyasanın tüketimine sunabilmekteyiz. Öte yandan ürünün ihracat pazarlarına ve tüketiciye ulaşmasındaki “soğuk zincir”in önemli halkalarından biri de nakliyedir. Ekstra güçlü depolarda taşıma sıcaklığına getirilip yüklenen ürünler çok daha sağlıklı ve sağlam teslim edilebilmektedir. Bu da ihracat ve iç piyasa satışlarındaki zayıflığı minimum seviyeye indirmektedir.

SOĞUK HAVA DEPOLARI EN ÇOK ÇİFTÇİLER İÇİN FAYDALI

Soğuk hava depoları, direk olarak ihracatçıları ve yaş meyve sebze ticareti yapanları etkiliyor gibi görünse de depoculuk faaliyetleri en çok çiftçimize yarar sağlamaktadır.

Tarımda her ürün için ideal bir hasat tarihi vardır ve turfanda ürünler her zaman diğerlerinden daha pahalı olmaktadır. Fakat turfanda ürünlerin de hasat süresi çok kısadır. Hasat edilemeyen pahalı turfanda ürün çok kısa zamanda değersizleşmekte ve çürümektedir, bu yüzden üreticiler, ürün çeşitliliklerini tüm yıla yaymayı tercih etmektedirler.

Dünyada birçok ülke, ürünlerini depolamaktan ziyade yeni ürünler geliştirerek her daim dalında hasat edilebilir ürün yelpazesine sahip olmak için yatırımlar yapmaktadır. Fakat yeni bir meyvenin geliştirilip uygun iklim şartlarında test edilmesi uzun yıllar almaktadır. Örneğin İspanya’da, yazın hasat edilebilen bir limon geliştirilmiş ve bu sayede yazın da dalından limon satabilmek mümkün hale gelmiştir. Bahse konu limon türü bizim iklimimize uygun olmadığından, ülkemizdeki limonlar depolanmak suretiyle Ağustos ayı sonuna kadar satılabilmektedir. Bu tarz depoculuk

Owing to its geographical position, ports and volume of fresh fruit and vegetable export, Turkey is a highly experienced country in terms of cold storage. Having a warmer climate compared to European countries requires Turkey to set up cold storages in various areas. As Turkey has the most robust frigorific vehicle fleet in the area, its cold storage activities are mostly focused in and around the ports. The loss that occur during transport in Turkey will be mostly prevented with the “Wholesale Market Law” that is recently enacted and will enter into force in 2019. It is foreseen that this law will further increase the need for cold storages in our country.

TURKEY HAS A STRONG POSITION IN COLD STORAGE

Cold storages are used for two main reasons in both Turkey and the world. The first is for preserving the goods for extended periods of time and the second is to pre-cool goods prior to shipment. We are able to sell our agricultural products for higher prices and dominate the export markets by transporting the products out of season, meaning when it is not their harvest period. For instance, Turkey has reached to top levels with its cold storages in terms of storing goods such as lemons, pomegranates, apples, grapefruits and oranges. Due to the level we have achieved, we are able to provide the domestic market all year round with many other goods we have that can be stored (mandarin, banana, kiwi, etc.).

Moreover, transport is one of the most important links in the “cold chain”, which helps deliver the goods to export markets and customers. Goods that are brought to the transport temperatures in extra strong storages are delivered in a healthier and more durable manner. This minimizes the casualty in both export and domestic sales.

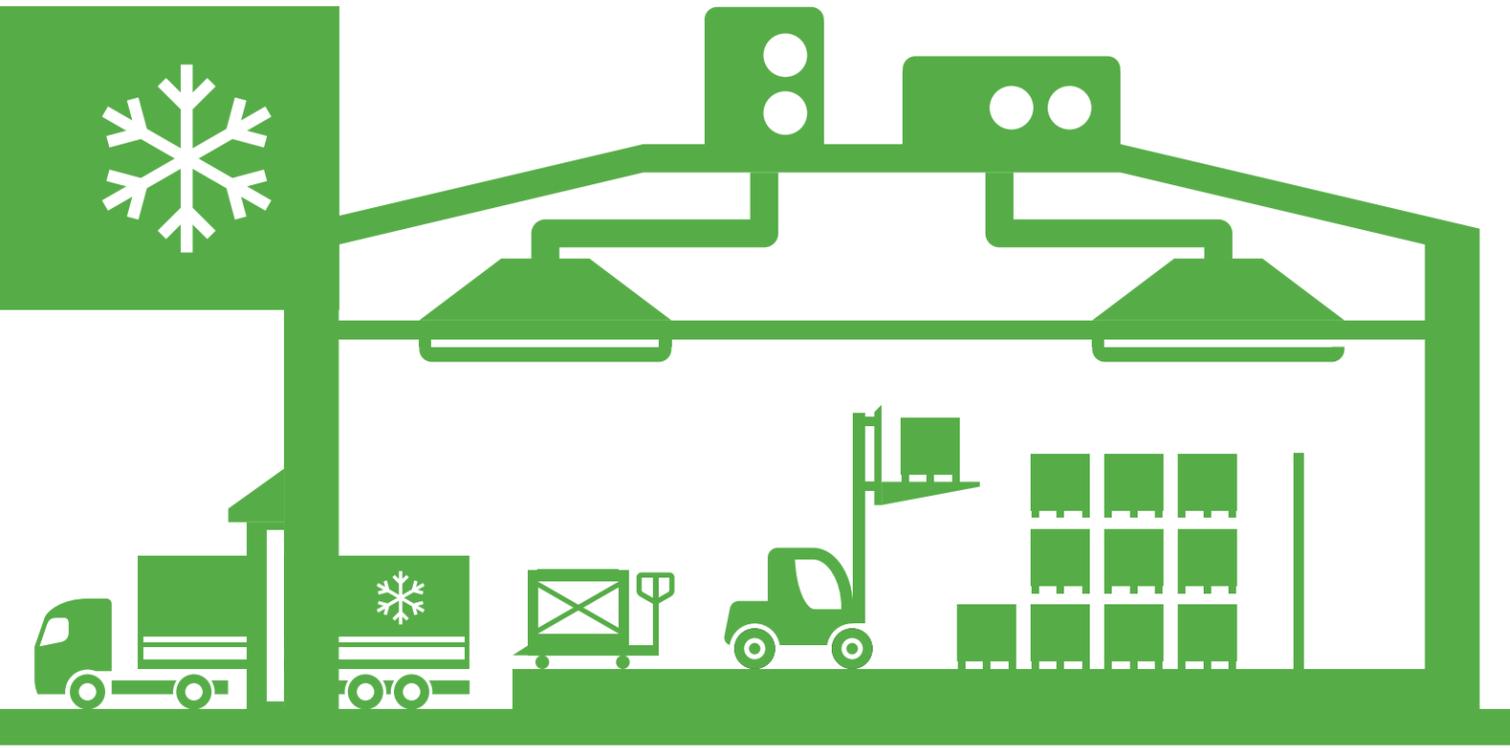
THE FARMERS ARE THE ONES THAT BENEFIT THE MOST

Although it seems as though cold storages have only impact on exporters and those that trade fresh fruits and vegetables, cold storage benefits our farmers the most.

In agriculture, there is an ideal harvest date for each crop and forced crops are always more expensive than others. In addition, harvest period for the forced crop is quite limited. The expensive forced crops that are not harvested quickly lose their value and decay. Therefore, producers prefer to spread their product range throughout the year.

Many countries around the world make investments to have a wide range of products that can always be harvested while fresh by developing new products, rather than storing their produce. However, it takes years to develop a new fruit kind and test it in appropriate climate conditions. For instance, a lemon kind that can be harvested during summer time was developed in Spain. This made it possible to sell lemons directly from the farm even in the summer.

The lemons in Turkey can be sold until the end of August by way of storing them, since the said lemon kind is not suitable for our climate conditions. As this type of storage activity enables for the produce to be sold in an extended period of time, the crop is purchased at its value from the farmer.

faaliyetleri; ürünün uzun vadede satılabilmesi imkânını yarattığından, mahsulün çiftçiden değerinde alınmasını da sağlamaktadır. Limon, depoda bekletilmeden 2-3 ay gibi kısa süre zarfında tüketilmek zorunda kalınsaydı, üretici üründen gelir sağlayamayacak, piyasa şartları gereği mahsul dalında kalabilecekti. Benzer durum, nar ve elma gibi meyveler için de geçerlidir.

TKDK DESTEKLERİ SEKTÖR AÇISINDAN ÇOK ÖNEMLİ
Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunun (TKDK) destekleri ile birlikte soğuk hava depolarının sayısı ve standartlarında hızlı bir yükseliş görülmektedir. Daha önceleri soğuk hava depoları transit yüklerin geçici stok alanı olarak kullanılırken, artık özellikle depolanabilir meyveler için de kullanılmaya başlanmıştır.

Soğuk hava depo sayısındaki artış ile daha önceden soğuk hava deposu kurulmamış birçok şehir depoya kavuşmuş, depolanabilir her ürün taşınmak yerine üretildiği şehirde depolanmaya başlanmıştır. Bu durum, hem yerel çiftçilerin bilinçlenmesine hem de birçok yeni ihracatçının sektöre girmesine imkân sağlamıştır.

TKDK standart ve destekleri ile sektördeki köhnemiş tesisler de yerini çok modern depolara bırakmıştır. TKDK'nın depo yaparken şart koştuğu ve yatırımcı tarafından bazen külfet gibi algılanabilen standartlar sektörümüz açısından çok önemlidir. Avrupa'daki çoğu tesis gıda hijyen kurallarına uyarak belirli standartlar çerçevesinde kurulmuştur. Örneğin, şirketimizin kurmuş olduğu tesis, TKDK'nın bütün standartlarına uygun olduğundan GLOBALGAP, BRC, SEDEX gibi alınması en zor güç sertifikaları çok kolay bir şekilde alabilmiştir. TKDK ile birlikte gelen yüksek standartlar sektörümüze kalite kazandırırken, depoculuğumuzun uluslararası piyasalardaki etkinliğini de artırmıştır.

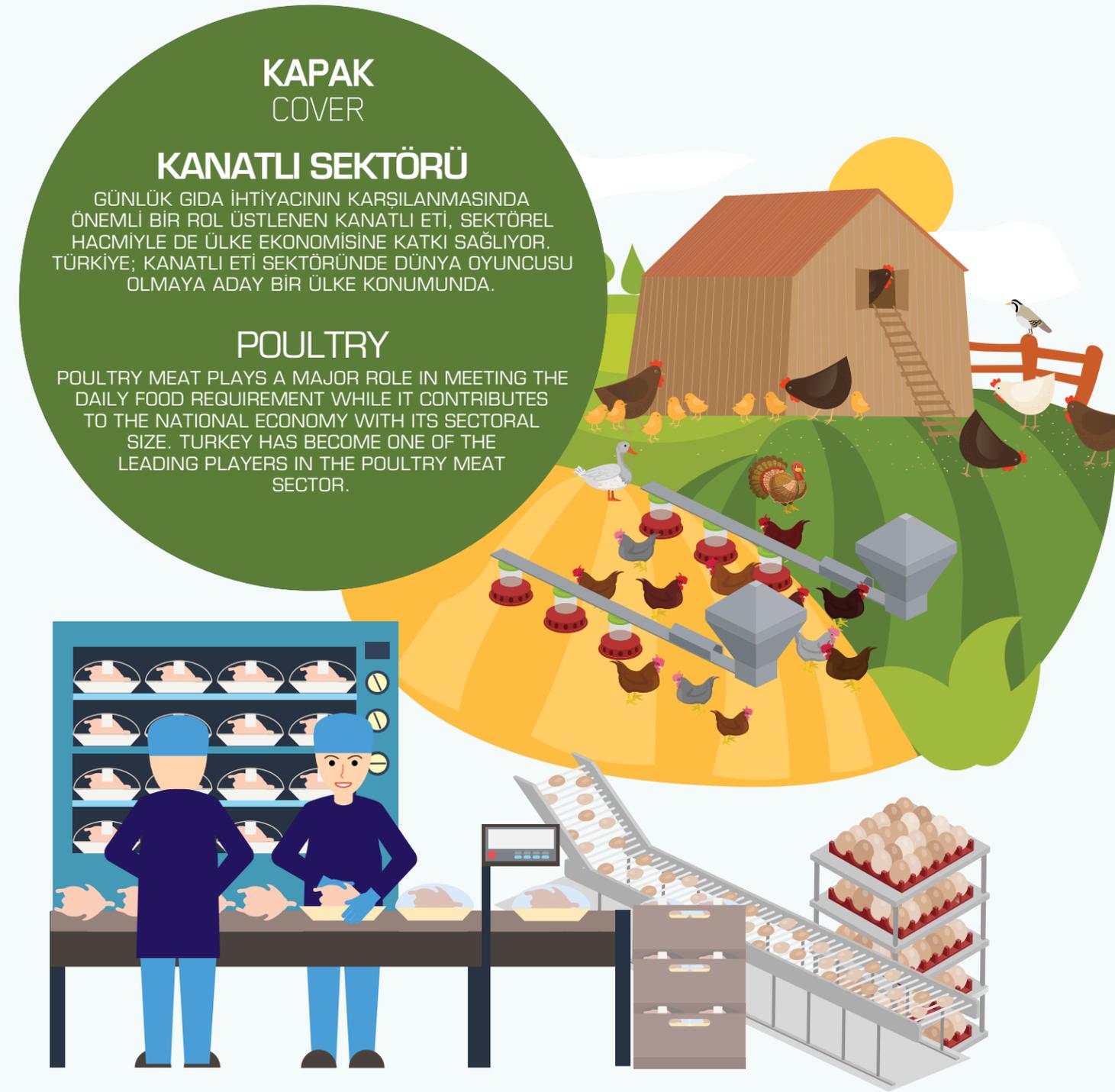
If lemons had to be consumed without waiting in storages in a short period of time such as 2 to 3 months, the producer would not generate income on its products and the crop would be left in the farm due to market conditions. The situation is similar in terms of fruits such as pomegranates and apples.

ARDSI AID IS CRUCIAL TO THE SECTOR

The number and the quality of cold storages have rapidly increased thanks to the supports provided by the Agricultural and Rural Development Support Institution (ARDSI). While cold storages used to be used as a temporary stock yard for transit, they have now started to be used for storing, especially storable fruits.

The increased number of cold storages helped many cities that did not have cold storages install one. In addition, products that can be stored are now being stored in the city where they are grown, instead of being transported. Thanks to this, local farmers became more aware regarding cold storages and many new exporters entered into the sector.

Dilapidated facilities in the sector are replaced with much more modern ones via ARDSI supports and standards. The standards that are required by ARDSI and sometimes seen as inconvenience by the investors are actually significant for the sector. Many facilities in Europe have been established on certain standards by abiding by the food hygiene rules. For example, as the facility that our company has established complies with all ARDSI's standards, it easily obtained certificates that are difficult to receive such as GLOBALGAP, BRC, SEDEX. The high standards ARDSI requires increase the quality of our sector. Also, activity of our storage business in international markets is enhanced.

KAPAK
COVER

KANATLI SEKTÖRÜ

GÜNLÜK GIDA İHTİYACININ KARŞILANMASINDA ÖNEMLİ BİR ROL ÜSTLENEN KANATLI ETİ, SEKTÖREL HACMİYLE DE ÜLKE EKONOMİSİNE KATKI SAĞLIYOR. TÜRKİYE; KANATLI ETİ SEKTÖRÜNDE DÜNYA OYUNCUSU OLMAYA ADAY BİR ÜLKE KONUMUNDA.

POULTRY

POULTRY MEAT PLAYS A MAJOR ROLE IN MEETING THE DAILY FOOD REQUIREMENT WHILE IT CONTRIBUTES TO THE NATIONAL ECONOMY WITH ITS SECTORAL SIZE. TURKEY HAS BECOME ONE OF THE LEADING PLAYERS IN THE POULTRY MEAT SECTOR.

"2025'TE ET TÜKETİMİNDE DÜNYA ORTALAMASININ ÜZERİNE ÇIKACAĞIZ"
"WE WILL RISE ABOVE THE WORLD AVERAGE IN MEAT CONSUMPTION BY 2025"

TÜRKİYE'NİN KANATLI ETİ ÜRETİMİ VE İHRACATI
POULTRY MEAT PRODUCTION AND EXPORT IN TURKEY

TÜRKİYE'NİN TAVUK ETİ ÜRETİMİNDE DÜNYADAKİ YERİ VE POTANSİYELİ NEDİR?
WHAT IS TURKEY'S POSITION AND POTENTIAL IN THE WORLD IN CHICKEN MEAT PRODUCTION?

KANATLI SEKTÖRÜNE YATIRIMIN TAM ZAMANI
PERFECT TIME TO INVEST IN THE POULTRY SECTOR

TÜRKİYE'DE KANATLI ETİNİN HALK SAĞLIĞI AÇISINDAN ÖNEMİ
SIGNIFICANCE OF POULTRY MEAT FOR PUBLIC HEALTH IN TURKEY

Prof. Dr. Yunus KILIÇ
GTHB Bakan Başkanışmanı Genel Koordinatör
Chief Advisor to the Minister of Food, Agriculture and Livestock
and General Coordinator

“2025’TE ET TÜKETİMİNDE DÜNYA ORTALAMASININ ÜZERİNE ÇIKACAĞIZ”

“WE WILL RISE ABOVE THE WORLD AVERAGE IN MEAT
CONSUMPTION BY 2025”

Kanatlı hayvanlar, insanların beslenmesinde tarih boyunca önemli bir rol üstlendi. Türk kanatlı sektörü de Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile TKDK’nın yüksek standartları ile son yıllarda üretim ve ihracat rekorları kırıyor. Biz de sektörün mevcut durumunu, hedeflerini; Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Başkanışmanı ve Genel Koordinatör Prof. Dr. Yunus Kılıç ile konuştuk.

► **Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı’nın kanatlı sektörüne yönelik faaliyetleri hakkında bilgi verebilir misiniz?**

Kanatlı sektörü; Türkiye’nin dünyada rekabetçi olduğu, 1995 yılından günümüze kadar da üretimini artırarak sürdüren, bugün itibarıyla 2 milyon 100 bin ton et, yılda ortalama 25 milyarın üzerinde yumurta üreten devasa bir sektör. Türkiye, kanatlı sektöründe dünyada 11. sırada yer alırken, ihracata konu kanatlı eti açısından 5. sırada bulunuyor. Kanatlı sektörü vatandaşlarımızın protein ihtiyacının yüzde 28-30’unu karşılıyor. Ülkelerin refah seviyesi yükseldikçe hayvansal proteine olan talep de artıyor. Bu talebin karşılanması gerekiyor. Bu noktada kanatlı sektörü son derece önemli bir görev üstlenmektedir. Sektörün bugünlerde üretim sıkıntıları var ancak Bakanlığımızın önderliğinde buradaki sorun da kısa sürede ortadan kalkacaktır.

► **Kanatlı sektöründe faaliyet gösteren üreticiler için mevzuat nedir? Hijyen açısından üretim ve tüketim aşamasındaki kritik noktalar neler?**

Kanatlı sektörü olumlu seyrini sürdürürken, mevzuat kuralına uymayan kişi ve kuruluşlar sektörü olumsuz etkileyebiliyor. Bazı şahıslar bilim adamı kimliğinin arkasına saklanarak, sektörün hiç hak etmediği problemler oluşturuyorlar. Oysa kanatlı sektörü Türkiye’de en kontrollü üretimin yapıldığı alandır. Kanatlı etin tüketiciyle buluşabilmesi için kesimhaneye girmesi gerekiyor, devlet de oraya giren eti sıkı bir şekilde denetliyor. Bu denetimlerin haricindeki etin de satış reyonuna gelmesi mümkün değil. Şunu açık bir şekilde ifade edebilirim ki kanatlı sektörü, kümeden çatala gelinceye kadar bütün sürecin kontrol altında olduğu bir sektördür. Kanatlı sektöründe hormon kullanıldığı iddiaları da altı boş iddialardır. Antibiyotik kullanımına ilişkin iddialar var. Tavuklarda bir hastalık varsa antibiyotik kullanılır, antibiyotik hayvanın vücudundan atılmadığı süreç de kesime gönderilmez.

Poultry has played an important role in human diet throughout history. Turkish poultry sector has been breaking production and export records in the recent years with the high standards of the Ministry of Food, Agriculture and Livestock and ARDSI. We talked to the Chief Advisor to the Minister of Food, Agriculture and Livestock and General Coordinator, Prof. Dr. Yunus Kılıç, about the current state and objectives of this sector.

► **Could you inform us about the activities of the Ministry of Food, Agriculture and Livestock in the poultry sector?**

Turkey is competitive in the poultry sector across the world and has been increasing its production since 1995. This huge sector has produced 2 million 100 thousand tons of meat as of today and over approximately 25 billion eggs annually. Turkey ranks 11th in the poultry sector and 5th in the poultry meat export in the world. Poultry sector meets 28-30% of our citizens’ protein need. As the welfare levels of the countries increase, the demand for animal protein increases, as well. This demand needs to be met. Poultry sector plays an extremely important role at this point. The sector is currently facing production problems; however, these problems will be eliminated in the short term under the leadership of the Ministry.

► **What is the legislation binding for producers in the poultry sector? What are the critical points in production and consumption in terms of hygiene?**

As the poultry sector progressing on its positive course, people and organizations not acting in line with the legislation may affect the sector negatively. Some people, using their scientist identities, create problems that the sector does not deserve at all. In fact, poultry sector has the most strictly controlled production processes in Turkey. Poultry meat should enter the slaughterhouse to be able to reach consumers, and the meat in slaughterhouse is strictly inspected by the government. It is impossible to see meat products on the shelves that do not go under these inspections. “I can frankly say that the whole process is under control from coop to fork in the poultry sector.” Claims about hormone use in the poultry sector are ungrounded. There are also some claims about antibiotic use. Antibiotic is used if chicken are sick, and they are not sent for slaughtering as long as antibiotic stays in their bodies.

► **Sektöre verilen destekler hangi aşamada? Kırsal kalkınma açısından bu desteklerin öneminden bahsedermisiniz?**

TKDK, işletmelerin büyütülmesi, rekabetçilik ve kırsal kalkınma gibi son derece isabetli alanlarda proje desteklemesi yapıyor. TKDK destekleri öncesinde Türkiye'deki kümesler ortalama 8-10 bin hayvan kapasiteliydi, TKDK desteklerinin ardından ortalama kümes büyüklüğümüz 50 bin hayvan kapasitesinin üzerine çıktı. 50 bin hayvan kapasiteli bir küme, yılda bin ton beyaz et üretebiliyor. Bu da 50 bin nüfuslu bir ilçenin bir yıllık kanatlı et tüketiminin bir kümes tarafından karşılanabilmesi demek. Beyaz et sektörünü, elimizdeki imkan ve desteklemelerle daha da büyütebiliriz.

İlaveten TKDK destekleri sayesinde; daha düzenli, sistemli, kaliteli, hijyenik ve biyogüvenlik kurallarının uygulandığı ortamlarda üretim yapılabiliyor. Öte yandan TKDK'nın arz-talep dengesini gözetmesi de sektörde atıl bir kapasitenin oluşmamasını sağlıyor. Örneğin, son dönemde ihracatta yaşanan gelişmeler ve iç piyasada arzın çoğalması, TKDK'nın bu alanlardaki desteklerini kısıtlamasına ya da başka alanlara kaydırmasına neden oldu. Kurumun sektörü dengeleyici rolü burada da etkisini gösteriyor. TKDK standartları sayesinde kümeslerin standartları da oldukça yüksek. Bugün gidin herhangi bir kümese, orada işlerinizi halledin, daha sonra da bir davete katılın; kimse kümeisten geldiğinizi anlamaz. Çünkü artık kümeslerde yüksek hijyen standartları uygulanıyor.

► **Beyaz et ile kırmızı et arasındaki farklar nelerdir? Tüketim aşamasında nelere dikkat edilmeli?**

Beyaz et tüketimi ile kırmızı et tüketiminin insan bünyesine çeşitli etkileri mevcuttur. Ancak kırmızı et tüketiminde belli bir miktarın üzerine çıkılırsa sindirim zorluğu ortaya çıkabilir. Bunda yaş, harca-

► **What is the current stage of sector supports? Could you talk about the importance of these supports in terms of rural development?**

ARDSI supports projects in the right areas such as expanding enterprises, increasing competitiveness and rural development. Coops in Turkey had a capacity of 8-10 thousand animals on average before the ARDSI supports. Average coop size exceeded the capacity of 50 thousand animals following the ARDSI support. A coop with the capacity of 50 thousand animals can produce a thousand tons of poultry meat annually. This means that a coop can meet the annual poultry meat consumption of a district with the population of 50 thousand. We can expand the poultry meat sector with available opportunities and supports. Additionally, production in more neat, systematic, quality and hygienic environments where biosafety rules are implemented is possible thanks to ARDSI supports. On the other hand, ARDSI ensures the supply-demand balance and prevents the creation of an idle capacity in the sector. For instance, recent developments in export and demand increase in the domestic market caused ARDSI to limit its supports in these areas or shift the direction of its supports to other areas. The balance set by the Institution also has an impact here. Coops' standards are quite high thanks to ARDSI standards. If you enter a coop to deal with the works there and afterwards, go to an event, nobody would understand that you are coming from a coop. Because high hygiene standards are currently being implemented in the coops.

► **What are the differences between poultry meat and red meat? What factors should we pay attention to in consumption?**

Poultry meat consumption and red meat consumption have various effects on human body. However, if red meat is

nan enerji gibi etkenler de önemlidir. Beyaz et tüketiminde ise kolay sindirilebilir olduğu için bunun gibi herhangi bir sorunla karşılaşmaz. Satın alma açısından da beyaz et, kırmızı ete göre büyük avantajlar sunmaktadır. Türkiye beyaz ete erişim noktasında dünyada ön sıralarda yer alıyor. Dünyada da satın alma paritesine göre tavuğu bizim vatandaşlarımızdan daha ucuza yiyen yok.

► **Ülkemizde kişi başına et tüketimi hangi seviyelerde bulunuyor? Bu konudaki hedefler neler?**

Türkiye'de şu anda yıllık kişi başı 23 kilogram kanatlı eti, 14 kilogram kırmızı et, 8 kilogram da balık eti tüketiliyor. 2025 yılında kişi başına kanatlı et tüketiminin 33 kilogram olmasını hedefliyoruz. Diğer tüketimlerle birlikte toplam et tüketiminin 60-70 kilogram olmasını öngörüyoruz. Bu da dünya ortalamasının üzerinde bir rakam anlamına geliyor.

► **Türkiye yumurta üretimi açısından hangi noktada?**

Türkiye'de şu anda günde kişi başı 1 yumurta üretimi söz konusu, yani günde 80 milyon adetlik yumurta üretimimiz var. Türkiye'de bir kişi yılda ortalama 220 yumurta tüketiyor, kalan üretim de ihracat olarak değerlendiriliyor. Dolayısıyla, yumurta üretiminde kendimize yettiğimiz gibi aynı zamanda da ihracatçı konumundayız.

► **Kanatlı sektörünün toplum sağlığı açısından önemi nedir? Beslenmede ne gibi bir rol üstleniyor?**

Türkiye hala hayvansal proteine istediği kadar ulaşabilen bir ülke değil. İnsanımız daha fazla hayvansal proteine ihtiyaç duyuyor. Çünkü hayvansal protein; insan sağlığı ve beslenmesi açısından son derece önemlidir. Bugün hastaneye müracaat eden insanların yüzde 45'i beslenmeye bağlı bozukluklar yaşıyor. Biz, hayvansal tüketimi artırıp bu beslenme bozukluklarını ortadan kaldıracak şekilde, sağlığa yapılan harcamaları da azaltmış oluruz. Hastası az olan toplumların verimlilikleri de yüksek olur.

Benim Türk milletinden ricam; ülkelerinin kanatlı et sektörüne güvensinler. Dikkate alınmayacak kişilerin sözlerine itibar etmesinler. Aileler, özellikle büyüme çağındaki çocuklarına kanatlı etini gönül rahatlığı ile yedirebilirler.

consumed above a specific amount, digestive problems may arise. Factors such as age and energy spent are also important in this sense. As poultry meat can easily be digested, such problems are not experienced. Purchasing poultry meat is also much more advantageous compared to red meat. Turkey is among the top ranking countries in the world in terms of accessing poultry meat. Our citizens consume chicken at the cheapest prices according to the purchasing power parity in the world.

► **What is the amount of meat consumption per person in our country? What are the relevant objectives?**

23 kg poultry meat, 14 kg red meat and 8 kg fish are consumed per person annually in Turkey. We are aiming poultry meat consumption to be 33 kg per person in 2025. We foresee the total meat consumption to be 60-70 kg including other consumptions. These are the figures above world average.

► **What is the current state of egg production in Turkey?**

Currently, 1 egg is produced per person a day in Turkey. In other words, we produce 80 million eggs per day. In Turkey, a person consumes 220 eggs annually on average, and the rest of the production is exported. Therefore, we do not only produce eggs enough for our consumption but we also export eggs.

► **What is significance of poultry sector for public health? What is its role in nutrition?**

Turkey still cannot access animal protein at the desired level. Our people need more animal protein. Because animal protein is extremely important for human health and nutrition.

45% of people going to hospitals experience nutrition-related disorders. If we can eliminate these nutrition-related disorders by increasing animal product consumption, we will also decrease the health costs. Societies with fewer patients have higher productivity. I request from Turkish people to trust in the poultry meat sector of their country. I request from them not to listen to the words of unworthy people. Families can feed their children poultry meat especially in the development stages without any doubt.

TÜRKİYE'NİN KANATLI ETİ ÜRETİMİ VE İHRACATI

POULTRY MEAT PRODUCTION AND EXPORT IN TURKEY

Şemsi BAYRAKTAR
Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı
The Union of Turkish Agricultural Chambers President

Türkiye'de, kanatlı sektöründe 334 damızlık ve kuluçkahane, 8 bin 908 ticari etlik, 1072 ticari yumurtacı olmak üzere, toplam 10 bin 314 işletme ve 16 bin 755 küme üretim yapılmaktadır. Sektörde yaklaşık 500 bin kişi (üretici, çiftçi, esnaf, ilaç, yem, yan sanayi, nakliye, pazarlama dâhil) istihdam edilmekte, 2 milyon kişi de buradan geçimini sağlamaktadır. Kanatlı sektörü, Türkiye'de ulaştığı teknoloji ve potansiyelle örnek bir sektör olup olağanüstü bir üretim ve ihracat potansiyeline sahiptir. Türkiye'de 2005 yılında görülen kuş gribi nedeniyle sekteye uğrayan üretim, daha sonra toparlanmıştır. 2005 yılında 979 bin ton, 2006'da 935 bin ton olan kanatlı eti üretimi, 2007'de 1,1 milyon tona yükselmiş, 2014'te 1,94 milyon tona, 2015'te 1,96 milyon tona çıkmıştır. 2016'da 1,93 milyon tona gerileyen üretim, geçen yıl 2 milyon 189 bin tonu geçmiş ve rekor seviyeye ulaşmıştır. 20015-2017 dönemde kanatlı eti üretimindeki artış % 123,5'i bulmuştur.

TAVUK ETİ ÜRETİMİNDE DÜNYADA 12. SIRADAYIZ

Türkiye, 2016 yılında 1 milyon 884 bin tonla 107 milyon 143 bin ton olan dünya tavuk eti üretiminde % 1,76 pay almaktadır. Tavuk eti üretiminde ABD, % 17,46 payla birinci, Brezilya % 12,97 payla ikinci, Çin % 11,87 payla üçüncü sıradadır. Tavuk eti üretiminde ABD, Brezilya ve Çin'in yanı sıra Rusya, Hindistan, Meksika, Japonya, İran, Endonezya, Polonya ilk 10'da yer almaktadır. Türkiye sıralamada, Arjantin'in ardından 12'nci sırada bulunmaktadır. Yine 2005 yılında 12 milyar 52 milyon adet olan tavuk yumurtası üretimi, 2006'da 11,73 milyara inmiş, 2009'da 13,83 milyara çıkmıştır. 2010'da 11,844 milyara gerileyen tavuk yumurtası üretimi, 2014'te 17,15 milyara yükselmiş, 2015'de 16,73 milyara inmiştir. 2016 yılında 18,1 milyara ulaşan tavuk yumurtası üretimi 2017'de 19,28 milyara çıkmıştır. Tavuk yumurtası üretiminde, 2005-2017 döneminde % 60 artış yaşanmıştır. Türkiye, 2016 yılında 18,1 milyar adetle 1 trilyon 386,7 milyar adedi bulan dünya tavuk yumurtası üretiminin % 1,31'i gerçekleştirmektedir. Çin'in % 38,22 payla ilk sırayı, ABD'nin % 7,35 ile ikinci sırayı, Hindistan'ın % 5,98 ile üçüncü sırayı aldığı listede, Türkiye, adı geçen üç ülkenin yanı sıra Meksika, Brezilya, Rusya, Japonya, Endonezya ve İran'ın ardından 10'ncu sırada bulunuyor.

Üretimdeki artış ihracata da yansımış, ilgili dönemde ihracat da ciddi oranda artış göstermiştir. Türkiye, kanatlı sektöründe net ihracatçı konumundadır. Türkiye 2017 yılında 62 ülkeye 526,6 milyon dolarlık kanatlı eti ve ürünleri ihracatı gerçekleştirmiştir. İhracatın % 90,6'sı 10 ülkeye, geri kalan % 9,4'lük kısmı ise 52 ülkeye yapılmıştır. Genel olarak ihracatın % 61,4'ü Irak'a yöneliktir. 2017 yılında Türkiye, 27 ülkeye 376,2 milyon dolar yumurta ve yumurta ürünleri ihracatı gerçekleştirmiştir. İhracatta ilk 10 ülke % 98,5, diğer ülkeler % 1,5 pay almıştır. Yumurtada ihracatın % 83,5'i sadece Irak'a yapılmaktadır.

SEKTÖRÜN TOPLAM İHRACATI 1 MİLYAR DOLARA YAKLAŞTI

Kanatlı eti ve yumurtada toplam ihracatımız 902,7 milyon doları bulmuştur. İhracattaki en büyük partnerimiz de Irak'tır. Türkiye'nin kanatlı ürünleri ihracatında sadece bir ülkeye, Irak'a bağımlı olması önemli bir sorundur. Bu pazarda yaşanan her olumsuz durum, sektörü önemli ölçüde etkilemektedir. İhracatta tek ülkeye bağımlılık bir risktir. Bu riskin, diğer ülkelere dağıtılarak azaltılmasına ihtiyaç vardır.

A total of 10,314 enterprises and 16,755 coops in Turkish poultry sector cover 334 breeding stocks and hatcheries, 8,908 commercial broiler producers and 1072 commercial egg producers. Around 500,000 people (including producers, farmers, tradesmen, pesticides, feed, side industry, shipping and marketing) are employed and 2 million people earn their livelihoods in this sector. Poultry sector is an exemplary sector in Turkey with the technology and potential it accommodates and has an extraordinary production and export potential. The production faced an interruption due to the avian flu in 2005 but later recovered.

Poultry meat production, which was 979,000 ton in 2005 and 935,000 ton in 2006, raised to 1.1 million ton in 2007, 1.94 million ton in 2014 and 1.96 million ton in 2015. Production which decreased to 1.93 million ton in 2016 exceeded 2 million 189 thousand ton last year and reached record high. Increase in poultry meat production in 2015-2017 period reached 123.5 per cent.

WE RANK 12TH IN THE WORLD IN CHICKEN MEAT PRODUCTION

Turkey obtained 1.76 per cent share in chicken meat production in the world in 2016, which was 107,143, 000 ton, with 1,884,000 ton production. USA ranks first with 17.46 percent share, Brazil second with 12.97 percent and China third with 11.87 per cent in chicken meat production. Besides the USA, Brazil and China; Russia, India, Mexico, Japan, Iran, Indonesia and Poland are in the first 10. Turkey ranks 12th following Argentina.

Chicken egg production, which was 12 billion 52 million in 2005, decreased to 11.73 billion in 2006 and increased to 13.83 billion in 2009. Then, it decreased to 11.844 billion in 2010; raised to 17.15 billion in 2014 and decreased to 16.73 billion in 2015. It reached 18.1 billion in 2016 and exceeded 19.28 billion in 2017. There was 60 per cent increase in chicken egg production in 2005-2017 period. Turkey constitutes 1.31 per cent of chicken egg production in the world, which reaches 1 trillion 386.7 billion, with 18.1 billion eggs in 2016. In the list where China ranks first with 38.22 per cent share, USA second with 7.35 per cent and India with 5.98 per cent, Turkey ranks 10th following Mexico, Brazil, Russia, Japan, Indonesia and Iran.

Increase in production was also reflected on export; export also increased considerably in the mentioned period. Turkey is a net exporter in poultry sector. Turkey exported poultry meat and products worth 526.6 million dollar to 62 countries in 2017. 90.6 per cent of the export was made to 10 countries and the remaining 9.4 per cent to 52 countries. 61.4 per cent of the export is to Iraq in general. Turkey exported 376.2 million dollar eggs and egg products to 27 countries in 2017. Top 10 countries obtained 98.5 per cent share in export while the others received 1.5 per cent share. 83.5 per cent of the export in eggs is only made to Iraq.

TOTAL EXPORT IN THE SECTOR REACHED ALMOST 1 BILLION DOLLARS

Our total export reached 902.7 million dollars in poultry meat and eggs. Iraq is our biggest partner in export. Turkey's depending on only one country, Iraq, in the export of poultry products is an important problem. Each adversity in this market affects the sector significantly. Depending on only one country in export is a risk. This

Türkiye, kanatlı eti ve ürünleri ile yumurta ihracatında önemli ihracatçı ülkelerden biridir. 2016 yılında dünyada 23,4 milyar dolarlık kanatlı eti ve ürünleri ihracatında ilk sırayı 6,1 milyar dolarla Brezilya almaktadır. Bu ülkeyi, 3,3 milyar dolarla ABD, 2,5 milyar dolarla Hollanda izlemektedir. Türkiye, Polonya, Almanya, Fransa, Hong Kong, Belçika, Macaristan, Çin, Tayland, İtalya ve Şili'nin ardından 14'ncü sırada yer almaktadır. Dünyada, 2016 yılında 3,5 milyar dolarlık yumurta ihracatında ilk sırayı 716 milyon dolarla Hollanda alırken, bu ülkeyi 440 milyon dolarla ABD, 289,4 milyon dolarla Türkiye izlemektedir. İhracatta önemli bir ülke olmamıza rağmen dünya ithalatında önemli ülkelere ihracatımız yok denecek kadar azdır. Kanatlı eti ve ürünleri ithalatı Almanya ve İngiltere'de 1,6'şar, Hong Kong 1,4, Çin 1,3, Japonya ve Fransa 1,2'şer, Meksika 1 milyar dolarlık ithalat yapmaktadır. Yumurtada Almanya 645 milyon dolarlık, Hollanda 354 milyon dolarlık, Rusya 223 milyon dolarlık ithalatlarıyla ilk sıraları paylaşmaktadır. Ülkemizin, bu pazarlara yönelmesi ve ağırlık vermesi gerekmektedir. İhracat politikasının yeniden gözden geçirilmesine, ihracat yelpazesinin genişletilmesine, diğer ülkelerdeki pazar paylarının artırılmasına ihtiyaç vardır.

SEKTÖR HIZLI BİR İVME YAKALADI

Güçlü altyapısıyla sektör, son zamanlarda gerek üretimde, gerekse dış ticarete hızlı bir ivme yakalamıştır. Fakat buna karşılık birçok da sorunla baş etmek durumunda kalmaktadır. Yemde dışa bağımlı olunması ve yükselen yem fiyatları maliyetleri etkilemekte, üreticileri sıkıntıya sokmakta, üretimin sürdü-

risk needs to be mitigated by distributing to other countries. Turkey is an important exporting country in poultry meat and products. Brazil ranked first in the export of poultry meat and products in the world in 2016, which was worth 23.4 billion dollars, with 6.1 billion dollars. It is followed by the USA with 3.3 billion dollars and the Netherlands with 2.5 billion dollars. Turkey ranks 14 following Poland, Germany, France, Hong Kong, Belgium, Hungary, China, Thailand, Italy and Chile. While the Netherlands ranked the first in 3.5 billion dollar egg export in the world in 2016 with 716 million dollars, it was followed by the USA with 440 million dollars and Turkey with 289.4 million dollars. Although we are an important exporting country, we have scarcely any export to countries that are significant for import in the world. Germany and the United Kingdom have 1.6 each, Hong Kong 1.4, China 1.3, Japan and France 1.2 and Mexico 1 billion dollar import in poultry meat and products. When it comes to egg import, Germany, the Netherlands and Russia share the first ranks with 645 million dollar, 354 million dollar and 223 million dollar import volume respectively. Our country must focus on these markets. Export policy should be reviewed, the range of export should be expanded and market shares in other countries should be increased.

SECTOR GAINED A RAPID MOMENTUM

The sector has recently gained a rapid momentum with its strong infrastructure both in production and foreign trade. However, it must also cope with many problems. Depending on abroad for feed and increasing feed prices affect the costs, create problems for producers and prevent sustainability and profitability of production.

rülebilirliğini ve karlılığını engellemektedir. Dolayısıyla üreticiyi yemde dışa bağımlılıktan kurtaracak, ucuza yem temini sağlayacak uygulamalar hayata geçirilmelidir.

Özellikle yumurta sektöründe tüketim azlığı ve fiyat istikrarsızlıkları nedeniyle üretim kapasitesinin tamamının kullanılmaması, başka bir deyişle üretim planlaması yapılamaması çoğu zaman sıkıntı yaratmaktadır. Bu nedenle üretim kapasite artışlarının yumurta tüketimi ve ihracat miktarlarına paralel bir seyir izlemesine, arz fazlası oluşmaması için üretim planlaması yapılmasına, yurtdışı damızlık girişlerinin de bu planlamaya paralel hale getirilmesine ihtiyaç vardır.

Sektörde örgütlenme hızla gelişmektedir. Örgütlerin, üreticilerin üretimden son aşamaya kadarki tüm süreçte üyelerine etkin hizmet vermesi için iç ve dış kaynaklarla desteklenmeye ve güçlendirilmeye ihtiyacı vardır. Bu gelişim, üretici ve tüketici arasındaki farkında azalmasına aynı tüketicilerin daha uygun fiyatla kanatlı ürünleri tüketmesine katkı sağlayacaktır. Bu sayede kişi başı tüketim rakamlarında da artışlar meydana gelebilecektir.

KUŞ GRİBİ TEHLİKESİNE DİKKAT

Öte yandan sektör, her zaman hastalıkların tehdidi altındadır. Yakın zamanda en çok baş ağrıtan hastalık kuş gribi olmuştur. Ülkemiz için bu hastalığın her zaman risk oluşturduğu düşünülerek, mücadelenin taviz verilmeden sürdürülmesi gerekmektedir. Dış ticarete rekabette güçlü olabilmek, hem mevcut pazarları korumak ve geliştirmek hem de yeni pazarlar elde etmek için yeni bir ihracat stratejisi geliştirilmeli, bu kapsamda teşvik ve destekler artırılmalıdır.

Firmalar kazan-kazan politikası uygulamalı, üreticiyi de düşünmeli ve buna göre bir fiyat belirlemelidir. Sektörde sürdürülebilir bir üretim, üretici kârı olmadan mümkün olamaz.

Hence, practices that will eliminate dependency on abroad for feed and ensure cheap feed supply should be implemented.

Not being able to use the whole production capacity, in other words to make production planning, due to low level of consumption and price instabilities especially in egg sector usually creates problems. Therefore, capacity increases in production should be in parallel with egg consumption and export amounts, production planning should be made to prevent surplus and import of breeding animals from abroad should also be in parallel with this planning.

Organization in the sector develops rapidly. Organizations should be supported and strengthened with internal and external resources so that they can provide effective services for their members throughout the whole process. This development will also contribute to decreasing the difference between producers and consumers and ensuring that the same consumers buy poultry products for more affordable prices. Thus, there could be increases in consumption figures per capita.

ATTENTION ON AVIAN FLU

On the other hand, the sector is always under disease threats. The most problematic disease has been the avian flu lately. Fight with this disease should always continue with a tough stance considering that it always constitutes a risk for our country. A new export strategy should be developed to be competitive in foreign trade, protect existing markets and enter new markets and incentives and supports should be enhanced in this scope. Companies should adopt a win-win policy, consider the producers as well and set the price accordingly. Sustainable production in the sector cannot be possible without producers' profit.

TÜRKİYE’NİN TAVUK ETİ ÜRETİMİNDE DÜNYADAKİ YERİ VE POTANSİYELİ NEDİR?

Dr. Sait KOCA

Beyaz Et Sanayicileri ve Damızlıkçuları Birliği Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı
Turkish Poultry Meat Producers and Breeders
Association, Chairman of the Executive Board

Dünya nüfusu her geçen sene artıyor. Şu an 7,5 milyar olan dünya nüfusunun, 2050 yılında 9,73 milyar olması öngörülmektedir. Artan nüfusla beraber gıda ihtiyacının karşılanabilmesi için, şu an ürettiğimiz 3 kat fazlası üretime ihtiyaç duyulacaktır. Refahta iyileşmenin gerçekleşeceği varsayılabilirse bile artan nüfusun beslenmesi ve özellikle dengeli beslenmesinin sağlanması, gelecek yılların en önemli gündem maddesi olacak. Bugün, dünya genelinde 795 milyon kişi yetersiz beslenme nedeniyle açlık çekmekte, her yıl beş yaşından küçük 2,7 milyon çocuk aynı nedenle hayatını kaybetmektedir. Her yıl açlık veya yetersiz beslenme yüzünden hayatını kaybedenler ise 11 milyona ulaşmış durumdadır. Dünyada yetersiz beslenmeden etkilenen çocuk sayısı ise ne yazık ki 161 milyon seviyesindedir.

WHAT IS TURKEY’S POSITION AND POTENTIAL IN THE WORLD IN CHICKEN MEAT PRODUCTION?

The world population increases every year. World population, which is currently 7.5 billion, is foreseen to be 9.73 billion in 2050. We will need 3 times more production in order to meet the need of growing population for food. Even if we assume there will be improvement in the level of welfare, ensuring nutrition, particularly balanced nutrition, of increasing population will be the most important agenda item in future years. Today, 795 million people across the globe starve due to undernutrition and 2.7 million children younger than five lose their lives due to the same reason every year. The number of those who lose their lives due to hunger or undernutrition every year reached 11 million. Unfortunately, the number of children affected by undernutrition in the world is around 161 million.

Bu sebeplerden ötürü; önümüzdeki yıllarda mevcut ve artan nüfusun sağlıklı ve dengeli beslenmesi için gerekli olan hayvansal protein açığının karşılanması, insanların sağlıklı bir yaşam sürdürebilmesi ve bunu çok uygun fiyatlı olarak gerçekleştirilebilmesinde en önemli gıda beyaz et olacaktır. Bu yüzden bizlerin birincil görevi nüfusun yeterli, dengeli ve sağlıklı beslenmesi için daha fazla ve sürdürülebilir gıda üretimimizi geliştirmemizdir. Geçtiğimiz yıl dünyada yaklaşık 118 milyon ton kanatlı eti üretilmiştir. Dünyada kanatlı eti üretimi diğer etlere oranla daha fazla artmakta ve rakamlar her sene artarak devam etmektedir. Bizim de ülke olarak bu konjonktür içerisinde var olmamız için hayvansal üretim politikalarını planlarken dünyadaki üretim verilerini dikkatle takip edip, doğru kararlar almamız gerekmektedir.

“TÜRKİYE, KANATLI ETİ SEKTÖRÜNDE DÜNYA OYUNCUSU OLMAYA ADAY”

Dünya kanatlı eti üretiminin yüzde 41,8’ini Amerika kıtası sağlamaktadır. Bunu yüzde 34,5 ile Asya, yüzde 18,2 ile Avrupa takip etmektedir. Dünya piliç eti üretiminde ABD, Çin ve Brezilya açık ara önde bulunmaktadır. Türkiye ise piliç eti üretiminde dünyada 8. sırada yer almaktadır. Türkiye, kanatlı eti sektörü sahip olduğu potansiyel ile dünya oyuncusu olmaya aday bir ülke konumundadır. Yoğun istihdam gerçekleştiren ve tarımı destekleyen yapısıyla Türkiye ekonomisine önemli ölçüde katma değer sağlayan kanatlı eti sektöründe, hammadde üreticisi çiftçi, sektörle ilgili esnaf, yem, ilaç-aşı, yan sanayi, nakliye, pazarlama dalları dâhil yaklaşık 600 bin kişi çalışmaktadır. Bu kişilerin ortalama 4 kişilik bir aileye sahip oldukları varsayılırsa; sektörden geçimini sağlayan kişi sayısının yaklaşık 2,4 milyona ulaştığını söyleyebiliriz. 80 milyon nüfusa sahip ülkemizde 2,4 milyon kişinin bir sektörden geçimini sağlaması çok önemli bir göstergedir. Sektörümüzün büyümesiyle birlikte sektöre destek veren diğer sektörler yani ekosistem de büyüyüp gelişmektedir. Ülkemiz kanatlı et sektöründe, 2017 yılında yaklaşık 2,2 milyon ton piliç eti, 54 bin ton hindi eti ve diğerleri olmak üzere toplam yaklaşık 2,4 milyon ton kanatlı eti üretimi yapılmıştır. Üretim 2017 yılında bir önceki yıla göre yaklaşık olarak yüzde 13 artış kaydetmiştir. Hedeflerine hızlı bir şekilde ilerleyen ülkemizin 2025 yılı için de üretim hedefi ise 3,47 milyon tondur.

“ÜLKEMİZDEKİ ET AÇIĞINI KANATLI SEKTÖRÜ KAPATACAKTIR”

Dünya ve Türkiye’deki kişi başı et tüketimine baktığımızda ise durum bizim açımızdan biraz sıkıntılı seyretilmektedir. 1990’da 12,0 kg olan kişi başı kırmızı ve beyaz et tüketimimiz, 2017’de 38,0 kg olarak gerçekleşmiştir. 2017 yılında kırmızı et tüketimi 14,8 kg’dan 13,2 kg’a düşerken, kanatlı eti tüketimi 23,2 kg’dan 24,8 kg’a yükselmiştir. Ancak dünyadaki tüketim özellikle gelişmiş toplumlarda bizden çok ileride bulunmaktadır. 2017 yılı verilerine göre; dünya kişi başı et tüketimi ortalaması 42,6 kilogram, gelişmiş ülkeler ortalaması 78 kilogramdır. Toplam et tüketimimizin dünya ortalamasının altında olması ülkemiz açısından üzücü bir durumdur. 2025 yılında Türkiye’de kanatlı eti tüketimini kişi başına 32,9 kilogram olarak hedefleyen sektörümüz, ülkemizdeki et açığını beyaz et ile kapatacaktır. Biz sektör olarak bu eksikliği gidermek amacıyla elimizden geleni yapıyoruz ve yapmaya da devam edeceğiz. Büyüme konusunda sektörün en büyük darboğazları, en önemli girdi olan yem fiyatlarındaki kontrol

Due to these reasons, poultry meat will be the most important food item to meet the need for animal protein that is necessary for healthy and balanced nutrition of existing and growing population in upcoming years, to make sure people lead healthy lives and to ensure this at affordable prices. Therefore, our primary duty is to improve our food production so that it is at a higher level and more sustainable for sufficient, balanced and healthy nutrition of the population. Last year, approximately 118 million ton poultry meat was produced in the world. Poultry meat production in the world increases more when compared to other types of meat and figures continue to increase every year. We should follow-up the production data in the world and take correct decisions while planning the animal production policies in order to be able to exist in this conjuncture as a country.

“TURKEY IS A POTENTIAL WORLD PLAYER IN POULTRY SECTOR”

41.8 per cent of the poultry production in the world is made by the American continent. It is followed by Asia with 34.5 per cent and Europe with 18.2 per cent. USA, China and Brazil are well ahead of others in chicken meat production in the world. Turkey, on the other hand, ranks 8th in the world in chicken meat production. The poultry meat sector in Turkey has the potential to become a world player. Approximately 600 thousand people are employed in poultry meat sector, which provides considerable added value to Turkish economy by enabling intensive employment and supporting agriculture, including farmers who produce raw materials, tradesmen active in the sector, feed, pesticides-grafting, side industries, transportation and marketing sectors. Assuming that these people have families of 4 in average, it could be said that the number of those who make a living through the sector reaches around 2.4 million. In our country, which has 80 million population, 2.4 million people making a living through the sector is a very important indicator. As the sector grows, other sectors supporting it, that is to say the ecosystem, also grows and develops. Around 2.4 million ton poultry meat in total was produced in our country in 2017; approximately 2.2 million ton of it was chicken meat, 54 thousand ton turkey meat etc. The production increased approximately 13 per cent in 2017 when compared to the previous year. The production target of our country, which progresses quickly towards its aims, in 2025 is 3.47 million ton.

“POULTRY SECTOR WILL ELIMINATE THE MEAT GAP IN OUR COUNTRY”

When meat consumption per capita in the world and Turkey is considered, the situation seems to be a little bit problematic for us. Our red meat and poultry meat consumption per capita, which was 12.0 kg in 1990, was 38.0 in 2017. While red meat consumption decreased from 14.8 kg to 13.2 kg in 2017, poultry meat consumption increased from 23.2 kg to 24.8 kg. However, consumption in the world is more advanced than ours especially in developed societies. According to 2017 data, average meat consumption per capita in the world is 42.6 kg while it is 78 kg in developed countries. It is distressing for our country that our total meat consumption is below the world average. Our sector, which aims to reach 32.9 kg poultry meat consumption per capita in Turkey in 2025, will eliminate the meat gap in the country with poultry meat. As the sector, we are doing our best to eliminate this gap and will continue to do so. The

edilemeyen artış ve üretim yapacak kümes yetersizliği olarak karşımıza çıkmaktadır. Hedeflere ulaşabilmemiz için kümes yatırımlarının çok ciddi bir şekilde desteklenmesi büyük önem arz etmektedir. Bu desteklerin kesimhanelere yakın illerde yapılması da ayrı bir zorunluluktur, zira kesimhane olmayan bölgelere verilen desteklerle yapılan yatırımlar atıl kalmakta, bu durum hem destek veren kurumlara hem de sektöre sıkıntılar yaratmaktadır.

“SEKTÖR 2017’DE 75 ÜLKEYE İHRACAT GERÇEKLEŞTİRDİ”

Kanatlı eti sektörü olarak ihracata büyük önem vermekteyiz. Dünya ticaretinde 5. sırada yer alan Türkiye kanatlı eti sektörü, 2017 yılında 75 ülkeye ihracat gerçekleştirmiştir. Kanatlı eti sektörümüz 2017 yılında yüzde 31 artışla 443.021 ton ihracat gerçekleştirmiştir. Sektör ihracatta gösterdiği bu performansla ülkemize ciddi anlamda döviz girmesine katkı sağlamıştır. 2018 yılında ise yüzde 11’lik bir artış ile ihracat hacmimizde ciddi bir performans öngörmekteyiz. Sektörün en yüksek ihracat yaptığı ülke Irak’tır ancak hedefimiz her zaman olduğu gibi mevcut pazarları büyütürken, yeni pazarlara da ihracat gerçekleştirmektir. Öte yandan satılan tavuk ayaklarının önemli bir kısmı Çin’e gitmekte ancak Çin ile ticaret yapılamamaktadır. Aracılar ve ilave nakliye nedeniyle 2017 yılında ülkemizin ekonomik kaybı 16 milyon dolardır. Benzer kayıp Çin için de söz konusudur.

biggest bottlenecks for growth in the sector are non-controllable increase in feed prices, which is the most important input, and lack of coops to make production. Serious support to be provided for investments in coops is very important to reach the targets. These supports must be provided for provinces close to slaughterhouses since when support is provided in areas with no slaughterhouses, the investments stay idle and this creates problems both for supporting institutions and the sector.

“SECTOR EXPORTED TO 75 COUNTRIES IN 2017”

As the poultry meat sector, we attach great importance to export. Turkish poultry meat sector, which ranks 5th in the world trade, exported to 75 countries in 2017. Our poultry meat sector had 443,021 ton export in 2017 with 31 per cent increase. The sector contributed to bring considerable foreign currency to our country with its performance in export. We foresee a serious performance in our export volume with 11 per cent increase in 2018. The sector exports to Iraq the most; however, our target is to grow existing markets as always and export to new markets as well. On the other hand, an important part of the chicken feet is sold to China, however, we cannot do business with China. Our country’s economic loss in 2017 is 16 million dollar due to intermediaries and additional shipping. A similar loss is also experienced by China.

“JAPONYA İLE PROSEDÜRLER TAMAMLANDI”

Geçtiğimiz yılın sonlarına doğru en büyük kanatlı eti ithalatçılarından birisi olan Japonya’ya ihracat konusunda yasal prosedürler tamamlanmıştır. Birkaç yıl içinde bu ülke ile ticaretimizde önemli yol alacağımızı düşünüyoruz. Ayrıca Suudi Arabistan, 2017 yılında 800 bin tonun üzerinde gerçekleştirdiği ithalat ile sektörümüz için ciddi bir pazar potansiyeli taşımaktadır. Ancak Suudi Arabistan’da rekabetçi olamamanın getirdiği bazı sıkıntılar yaşamaktayız. Avrupa Birliği’ne ihracat konusunda yoğun çaba sarf etmekteyiz ancak siyasi olduğunu düşündüğümüz engelleri aşamadığımız için bugüne değin bu konuda başarılı olunamamıştır. Bu arada, İngiltere’nin Avrupa Birliği’nden ayrılma sürecinin tamamlanmasının ardından bu ülkeye ihracat çalışmalarına başlamayı hedeflemekteyiz.

“SEKTÖRE VERİLEN DESTEKLER ARTIRILMALI”

Sektör olarak dünya ticaretinde hedeflerimizi yerine getirmek ve daha önemli bir yere sahip olabilmek için ilgili Bakanlıkların ihracat desteklerini artırmalarının bir gereklilik olduğu kanaatindeyiz. Şüphesiz ki hedeflerimize ulaşmada sektörün uyguladığı başarılı entegrasyon modeli, önemli rol oynamaktadır. Sektördeki entegre firmalar, damızlık, kuluçkahane, yem fabrikası ve kesimhane tesislerine ve güçlü pazarlama organizasyonuna sahipler. Üretim zincirindeki halkaların tümü, entegrasyonlar tarafından kontrol edilebilir konumdadır. Üyelerimizin tümü güçlü bir yapıya sahip olup dünyadaki teknolojik gelişmeleri çok yakından izleyerek süratle uygulamaya koyabilmektedir. Bununla beraber tesislerin birçoğu, diğer ülkelere göre daha yeni ve daha ileri teknolojinin kullanıldığı tesislerdir. Üretim; entegre firmaların Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı uzmanları tarafından sürekli denetlenen tesislerinde, damızlık kümeslerinden kuluçkahaneye, hammadde üreticisinden yem fabrikasına, çiftliklerden kesimhaneye, kesimhaneden marketteki buzdolabına kadar ki tüm süreçlerde “Gıda Güvenliği” ilkelerine uygun olarak, uluslararası normlar çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

BESD-BİR KİMDİR?

Türkiye’de beyaz et sektörünün tüzel temsilcisi Beyaz Et Sanayicileri ve Damızlıkçıları Birliği Derneği’dir (BESD-BİR). Dernek, 1992 yılında “Damızlık Tavukçuluk Derneği” olarak kurulmuş, 1994 yılında beyaz et sanayicilerinin de katılımı ile BESD-BİR adını alarak geniş tabanlı bir oluşum haline gelmiştir. BESD-BİR bünyesinde 28 üye firma bulunmakta, bu firmalar Türkiye’nin toplam kanatlı eti ile kuluçkalık yumurta ve civiv üretimini yaklaşık % 94’ünü karşılamaktadır. Birliğin amacı; “Türk beyaz et sektörünün gelişmesi, işletmelere katkı sağlayacak değerler yaratılması, sektörün en doğru şekilde temsil ve kamu-sanayi ilişkilerinde gerekli iletişimin sağlanması için çalışmalar yapmak” olarak özetlenebilir. BESD-BİR, iki senede bir “Uluslararası Beyaz Et Kongresi” düzenlemektedir. Kongre, sektörün bilim ve teknolojiyi paylaşması, yayması ve dünyaya daha güçlü entegrasyonu açısından önemli bir misyon taşımaktadır. Öte yandan BESD-BİR, IPC (International Poultry Council) Uluslararası Kanatlı Konseyi’nin kurucu üyelerinden biri olup Türkiye Kanatlı Sektörünü diğer 25 ülke arasında temsil etmektedir.

“PROCEDURES WITH JAPAN ARE COMPLETED”

Legal procedures to export to Japan, which is one of the biggest poultry meat importers, were completed towards the end of last year. We think we will progress significantly in our trade with this country in a few years. Furthermore, Saudi Arabia constitutes an important market potential for our sector with over 800 thousand ton import it had in 2017. However, we experience some problems due to not being able to compete in Saudi Arabia. We make intense efforts to export to the European Union; however, we have not succeeded in this so far due to some obstacles which we think are political. We also aim to start exporting to the United Kingdom after its exit from the European Union is completed.

“SUPPORTS PROVIDED FOR THE SECTOR SHOULD BE INCREASED”

We believe the relevant Ministries should increase the export support they provide in order to fulfil our aims in the world trade and acquire a more important position as a sector.

Undoubtedly, the successful integration model applied by the sector plays an important role in reaching our targets. Integrated plants in the sector have breeding facilities, hatcheries, feed factories and slaughterhouses and a strong marketing organization. All links in the production chain can be controlled by integrated plants. All of our members have a strong structure and can closely follow technological developments in the world and apply them quickly. Also, most of the plants are newer and accommodate more advanced technologies when compared to other countries. Production takes place in the facilities of integrated plants that are continuously inspected by the Ministry of Food, Agriculture and Livestock experts in line with “Food Safety” principles and international norms in all processes from breeding coops to hatcheries, raw material producers to feed factories, farms to slaughterhouses and from slaughterhouses to fridges in supermarkets.

WHO IS BESD-BİR?

The legal representative of poultry meat sector in Turkey is Turkish Poultry Meat Producers and Breeders Association (BESD-BİR). The association was established in 1992 as “Chicken Breeders’ Association”, then, became a broad-based organization and was named BESD-BİR with the participation of poultry meat industrialists in 1994. There are 28 member companies under BESD-BİR and these companies meet approximately 94% of Turkey’s total poultry meat and hatching egg and chick production. The aim of association can be summarized as: “Carrying out activities to improve Turkish poultry meat sector, create values to contribute to enterprises, ensure proper representation of the sector and enable required communication in public-private sector relations”. BESD-BİR organizes “The International Poultry Meat Congress” every two years. The congress has an important mission for the sector to share and disseminate science and technology and to ensure a stronger integration with the world. On the other hand, BESD-BİR is one of the founding members of IPC (International Poultry Council) and represents Turkish Poultry Sector among 25 other countries.

TR
“TÜRKİYE,
KANATLI ETİ SEKTÖRÜ
SAHİP OLDUĞU
POTANSİYEL İLE DÜNYA
OYUNCUSU OLMAYA ADAY BİR
ÜLKE KONUMUNDADIR.”
EN

“THE POULTRY MEAT SECTOR IN
TURKEY HAS THE POTENTIAL
TO BECOME A WORLD
PLAYER.”

KANATLI SEKTÖRÜNE YATIRIMIN TAM ZAMANI

PERFECT TIME TO INVEST IN THE POULTRY SECTOR

Muhammet Fatih ÇOLAK

Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Uzmanı - TKDK
Media, Publications and Public Relations Expert - ARDSI

Kırsal alanların sürdürülebilir kalkınmasına, tarım ve gıda sektörlerinin sürdürülebilir modernizasyonuna, Avrupa Birliği standartlarındaki gıda güvenliğine, çevre ve hayvan refahına verdiği desteklerle, kurulan ve yenilenen yatırımlarla ekonomiye katkı sağlayan Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK), IPARD I Programı kapsamında, tarım ve kırsal kalkınmaya yönelik yatırımlara yaklaşık 3,2 milyar TL hibe desteği sağlamıştır. TKDK, toplam yatırım tutarı 7 milyar TL'ye ulaşan 11.000 projeyi, ülkemizin 42 ilinde yatırıma dönüştürmüştür. Kırmızı et üretiminden süt işleme tesislerine, kırsal turizm yatırımlarından yenilenebilir enerji sistemlerine kadar uzanan çok geniş yelpazede hibe desteği sağlayan TKDK, ülkemizde kanatlı eti üretimine yönelik sunulan toplam yatırım tutarı 981 milyon TL'lik 731 projeye 543 milyon TL hibe ödemesi gerçekleştirmiştir. Dünya nüfusunun hızla artması sonucunda gıda ve beslenme, dünya gündeminin en önemli konuları arasında yer almaktadır. Bu bağlamda besin değeri açısından yüksek, maliyet açısından ise diğer hayvansal protein ürünlerine göre daha hesaplı olan kanatlı ürünleri bu ihtiyacı karşılamakta büyük bir rol oynamaktadır. Türkiye'de de kanatlı eti sektörünün beslenme açısından öne çıkan önemi ve beraberinde gıda sektörü içinde AB ile rekabete girebilecek birkaç alt sektörden biri olarak belirlenmesi, sektörün geniş işgücü istihdamı oluşturması ve en iyi örgütlenmiş gıda alt sektörlerinden biri olması ülkemiz için önemini ortaya koymaktadır. TKDK, IPARD II Programıyla beraber, 801 milyon avrosu AB katkısı olmak üzere ulusal bütçeden alınacak katkı ile birlikte yaklaşık 1 milyar avroluk kaynağı 2020 yılına kadar yatırımcıların kullanımına sunacaktır. Programın ikinci döneminde, IPARD I'de yer alan tüm sektörlerin yanı sıra, beyaz et üretimi kapsamında kaz yetiştiriciliği de destek kapsamına alınmıştır. Ayrıca kanatlı eti kesimhanelerinin kurulmasına verilen destek IPARD II'de de sürecektir.

DESTEKLERE BAŞVURABİLMEK İÇİN

Kanatlı sektöründe proje hazırlayarak desteklerden faydalanmak üzere başvurmak isteyen yatırımcıların sağlaması gereken koşullar aşağıdaki şekilde sıralanabilmektedir:

- Başvuru sahiplerinin vergi sistemine kayıtlı olmasının yanı sıra başvuruyu sundukları anda devlete ödenmemiş vergi ve sosyal güvenlik borçlarının bulunmaması gerekmektedir.
- Başvuru sahipleri, projesini teslim ettiği gün itibarıyla 65 yaşın üzerinde olmamalıdır. (66 yaşından gün almış olmamalıdır.)

Agriculture and Rural Development Support Institution (ARDSI), which contributes to the economy with the support it provides for sustainable development of rural areas, sustainable modernization of agriculture and food sectors, food safety at the European Union standards, environment and animal welfare and investments that are established and modernized, provided around 3.2 billion TL grant support under IPARD I programme for investments in agriculture and rural development. ARDSI turned 11,000 projects with a total investment amount of almost 7 billion TL into investments in 42 provinces.

ARDSI, which provides grant support in many areas ranging from red meat production to milk processing facilities, from rural tourism investments to renewable energy systems, has paid 543 million TL grant for 731 projects in poultry production with a total investment amount of 981 million TL. Food and nutrition are among the most important items on the world agenda as a result of the rapid growth of world population. In this context, poultry products, which have a high nutritional value and are more affordable when compared to other products containing animal protein, play a major role in meeting this need. The facts that the poultry sector has a visible importance in Turkey for nutrition, it is defined as one of a few sub-sectors in food sector that could compete with the EU, the sector constitutes a large labour force employment and is one of the best organized sub-sectors of food sector demonstrates its significance for our country.

ARDSI will put approximately 1 billion Euro resource 801 million Euro EU contribution and the rest national contribution - into service for investors until 2020 under IPARD II Programme. In the second period of the programme, goose production was also included under white meat production alongside all the sectors under IPARD I. Furthermore, support provided for the establishment of poultry slaughterhouses will continue under IPARD II.

APPLYING FOR SUPPORTS

Conditions to be met by investors who would like to apply to benefit from support by preparing projects in poultry sector could be listed as follows:

- Applicants must be registered in the tax system. They must also not have outstanding tax and social security debts to the government when they file the application.
- Applicants must not be over 65 as of the date they deliver their projects. (They must not have passed 65 years of age.)

YATIRIMLARA SAĞLANACAK DESTEK TUTARLARI SUPPORT AMOUNTS TO BE PROVIDED FOR INVESTMENTS

	Toplam Uygun Harcama Tutarı -En Az Total Eligible Expenditure Amount - Minimum	Toplam Uygun Harcama Tutarı -En Fazla Total Eligible Expenditure Amount - Maximum
Broyler / Broiler Hindi / Turkey	5.000 € (Avro / Euro)	500.000 € (Avro / Euro)
Yumurta Tavuğu / Laying Hen	5.000 € (Avro / Euro)	1.000.000 € (Avro / Euro)
Kaz / Goose	5.000 € (Avro / Euro)	250.000 € (Avro / Euro)

YATIRIMLARDA İŞLETMELERDE YER ALACAK HAYVAN SAYISI NUMBER OF ANIMALS IN ENTERPRISES SUBJECT TO INVESTMENT

	İşletme Kapasitesi -En Az Enterprise Capacity- Minimum	İşletme Kapasitesi- En Fazla Enterprise Capacity - Maximum
Broyler / Broiler	5.000 Adet / Units	50.000 Adet / Units
Hindi / Turkey	1.000 Adet / Units	8.000 Adet / Units
Yumurta Tavuğu / Laying Hen	2.000 Adet / Units	100.000 Adet / Units
Kaz / Goose	350 Adet / Units	3.500 Adet / Units

- Son ödeme talebinin yapıldığı tarihte başvuru sahipleri Ulusal Hayvan Kayıt Sistemi'ne kayıtlı olmalıdır.
- Başvuru sahibi (gerçek kişi olması durumunda kendisi, tüzel kişiliklerde, tüzel kişiliği temsil ve ilzama yetkili olan kişi) ziraat, veterinerlik veya ilgili diğer uzmanlık alanındaki bir ziraat meslek lisesi, meslek yüksekokulu veya üniversite diploması ile (master veya doktora dâhil) ya da ilgili ulusal kayıt sistemleri tarafından belgelenebilecek şekilde tarım ya da ilgili diğer uzmanlık alanında minimum üç yıl çalışma deneyimi ile yeterliliğini kanıtlamalıdır.

GENÇ VE KADIN YATIRIMCILARA POZİTİF AYRIM

Desteklerden faydalanacak olan yatırımcının, projesini hayata geçirirken uygun görülen harcamalar için IPARD desteklerinin yanı sıra kendi öz kaynaklarını da kullanarak yatırımını tamamlaması gerekecektir. Projesine destek alacak girişimcilerin 40 yaşın altında olması, kadın yatırımcı olması veya yatırımını dağlık bir alanda yapıyor olması durumunda TKDK'dan alınan destekte %5 oranında, tüm şartların sağlanması durumunda ise destekte %10 oranında artış olacaktır. TKDK'nın yatırımcıyla buluşturduğu hibeler kapsamında canlı hayvan desteği yer almamaktadır. Yatırımlarda 500.000 TL ve altında yapılan harcamaların geri ödemesi tek seferde yapılırken, bu rakamın üzerindeki harcamalarda ödemeler iki taksit halinde yapılabilmektedir.

Proje yapmaya karar veren yatırımcıların desteklendiği uygun harcama başlıkları ise;

- Makine-ekipman alımı,
- Yapım işleri,
- Hizmet alımı (genel harcamalar),
- Görünürlük harcamalarından oluşmaktadır.

- Applicants must be registered in National Animal Registration System on the date of final payment claim.
- The applicant (himself in case of a real person and the person authorized to represent and bind in case of a legal entity) must be able to prove minimum three years of working experience in agriculture or other related areas with a diploma in agriculture, veterinary medicine or other related fields from a vocational high school or university (including master's or doctorate) or this experience must be documented on relevant national registration systems.

POSITIVE DISCRIMINATION FOR YOUNG AND WOMEN INVESTORS

Investors to benefit from supports will have to complete their investments using their equities alongside IPARD supports for eligible expenditures. If they are under 40 years of age, are women investors or make their investment in a mountainous area, there will be a 5% increase in the support provided by ARDSI; this increase will be 10% if all the conditions are met. Live animal supports are not included under the grants ARDSI provides for investors. Reimbursement of expenditures in the amount of 500.000 TL and less is made in a lump sum payment while there could be two instalments in the reimbursement of expenditures over this amount.

Eligible expenditure items under which investors deciding to develop a project are supported are as follows:

- Machinery-equipment procurement,
- Construction works,
- Service procurement (general expenditures),
- Visibility expenditures.

MAKİNE-EKİPMAN ALIMI

- Otomatik yemleme ve içme suyu,
- Sulama, ısıtma ve havalandırma ekipmanı,
- Enerji tasarrufu sağlayan ekipmanlar,
- Çevresel otomatik kontrol sistemleri,
- Motorlu araçlar hariç, hayvan refahı konusunda AB standartlarına uygun nakliye ekipmanları,
- Tartma ve sağlık kontrolleri için spesifik ekipman,
- Özel teknolojik ekipman alımı,
- Kendi tüketimi için yenilenebilir enerji üretimi amacıyla makine/ekipman alınması konularını kapsamaktadır.

YAPIM İŞLERİ

- Kanatlı kümesleri (broyler, yumurta tavuğu, kaz ve hindi) ve hayvan barınaklarının inşası, genişletilmesi ve modernizasyonu,
- Kanatlıların biyolojik güvenliğine yönelik kapı ve çitler (kuş gri-bine yönelik),
- Depo binaları ve makine garajlarının inşası ve/veya yenilenmesi,
- Gübre ve atık yönetimi, depolama ve işleme tesisi yatırımları,
- Kendi tüketimi için yenilenebilir enerji üretimi amacıyla inşaat işlerinden oluşmaktadır.

HİZMET ALIMI (GENEL HARCAMALAR)

- İş planı hazırlama (teknik proje ve fizibilite dahil),
 - Mimari proje, statik proje, elektrik tesisat projeleri, mekanik tesisat projelerinin hazırlanması,
 - Patent ve lisans alma bedelleri danışmanlıkları (patent, lisans, faydalı model, coğrafi işaret sertifikası),
 - Sistem sertifikalandırma danışmanlıkları (TS-EN-ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi, TS-EN-ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi, TS 18001 OHSAS İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi, TS EN ISO 22000 Gıda Güvenliği Yönetim Sistemi)
 - Diğer danışmanlık hizmetleri (genel yönetim, pazarlama, üretim, insan kaynakları, mali işler ve finans, dış ticaret, bilgisayar ve bilgi teknolojileri, yeni teknik ve teknolojiler konularında) konularını kapsamaktadır.
- Görünürlük harcamaları ise tabela alımından oluşmaktadır.

MACHINERY-EQUIPMENT PROCUREMENT

- Automatic feeding and drinking water,
- Irrigation, heating and ventilation equipment,
- Equipment enabling energy saving,
- Environmental automatic control systems,
- Transportation equipment, excluding motor vehicles, complying with the EU standards related to animal welfare,
- Specific equipment for weighing and health checks,
- Procurement of special technological equipment,
- Procurement of machinery/equipment to generate renewable energy for own consumption.

CONSTRUCTION WORKS

- Construction, expansion and modernization of poultry (broiler, laying hen, goose and turkey) pen and animal shelters,
- Gates and fences for biological safety of poultry (against avian flu),
- Construction and/or renovation of storage buildings and machinery garages,
- Investments in manure and waste management, storage and processing facilities,
- Generation of renewable energy for own consumption.

SERVICE PROCUREMENT (GENERAL EXPENDITURES)

- Business plan preparation (including the technical project and feasibility),
 - Preparation of architectural projects, static projects, electricity and mechanical installation projects,
 - Consultancy for obtaining patents and licences (patent, licence, utility model, geographical indication certificate),
 - Consultancy for system certification (TS-EN-ISO 9001 Quality Management System, TS-EN-ISO 14001 Environmental Management System, TS 18001 OHSAS Occupational Health and Safety Management System, TS EN ISO 22000 Food Safety Management System),
 - Other consultancy services (on general management, marketing, production, human resources, financial affairs and finance, foreign trade, computer and information technologies, new techniques and technologies).
- Visibility expenditures, on the other hand, consist of the procurement of signboard.

TÜRKİYE'DE KANATLI ETİNİN HALK SAĞLIĞI AÇISINDAN ÖNEMİ

SIGNIFICANCE OF POULTRY MEAT FOR PUBLIC HEALTH IN TURKEY

Prof. Dr. Recep AKDUR

Halk Sağlığı Uzmanı – Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Emekli Öğretim Üyesi
Public Health Specialist – Ankara University, Faculty of Medicine, Retired Lecturer

Oluşum, gelişim ve yaşamı süresince, insan bedeninde cereyan eden biyokimyasal olaylar genellikle maddenin başka bir maddeye, enerjiye veya enerjinin başka bir enerji türüne dönüşmesinden ibarettir. Yoktan madde veya enerji yaratılamaz. İnsanların oluşması, gelişmesi ve sağlıklı yaşayarak neslini sürdürebilmesi için mutlaka kendi bedeni dışından birtakım maddeler alması gerekir. Ağız yolu ile alınan bu maddelere genel olarak gıda denir. Başka bir anlatımla, büyüme gelişme ve sağlıklı yaşam; günlük diyetle alınan protein, karbonhidrat, mineral, vitamin ve diğer besin maddelerinin yeterli ve dengeli oranda alınmasına bağlıdır (1). Beslenmenin fizik ve mental gelişme yanında, hastalıklar açısından da önemli bir faktör olduğu bilinmektedir. Nitekim birçok araştırma, gıda

Biochemical reactions taking place in human body during formation, development and life processes are actually the transformation of a substance into another substance, energy or energy into another energy type. Substance or energy cannot be created out of nothing. People need to intake certain external substances to take form, develop, live a healthy life and continue the bloodline. These substances taken orally are generally called food. In other words, growth, development and healthy life are dependent on daily sufficient and balanced intake of protein, carbohydrate, mineral, vitamin and other nutrients (1). It is known that nutrition is an important factor not only for physical and mental development but also for diseases. Many research studies have suggested that food consumption and diseases are

tüketimi ile hastalıkların çok yakın ilişkisinin olduğunu göstermiştir. Ölüm nedenlerinin ilk sıralarında yer alan kalp damar sorunları, kanserler, inme, diyabet ve arterioskleroz gibi hastalıkların sıklığını ve ölümcüllüğünü etkileyen en önemli faktörlerden biri beslenmedir (1,2,13,14).

Çünkü yetersiz ve dengesiz beslenme; direkt hastalık nedeni olabilir. Marasmus, kwashiorkor, gece körlüğü, obezite, ketozis bunlardan bazılarıdır. Yetersiz ve dengesiz beslenme ayrıca; hastalıkların kolay yerleşmesine ortam hazırlar, hastalıkların seyriyi ağırlaştırır, hastalıklar için aracı olabilir. Öte yandan, sık tekrarlayan hastalıklar nedeniyle işe devamsızlık, fizik güç yetersizliği, yetenek, zekâ ve yaratıcılık düşüklüğü gibi nedenlerle toplumun üretim düzeyini düşürür. Bundan ötürü ulusal kalkınma önündeki en önemli engellerden biri olarak da kabul edilir (1).

BESLENMEDE PROTEİNİN ÖNEMİ

Kişinin günlük diyetle aldığı gıdaların, bedeni için gerekli olan tüm maddeleri yeterince ve birbiri ile dengeli bir biçimde içermesi ve hijyenik olması durumuna sağlıklı beslenme denir. Aksine kişi için gerekli olan maddelerin bazılarını daha az ya da daha çok içermesi veya birbiri ile dengeli olmaması durumuna ise sağlığa uygun olmayan/kötü beslenme denir.

Sağlıklı beslenmede biyoyararlanımı yüksek olan hayvansal proteinin çok önemli bir yeri vardır. Çünkü büyüme gelişme büyük bir kısmı proteinden oluşan hücrelerin çoğalması ile sağlanır. Günlük diyet ile protein alımı büyüme ve gelişmenin olmazsa olmazıdır. Ayrıca proteinlerin insan bedeninde bir deposu yoktur ve yaşam boyunca günlük ve düzenli bir biçimde alınmasında zorunluluk vardır (1,13,14).

Proteinler büyüme ve gelişmenin olduğu gibi, hastalıklardan korunma ve iyileşme için de olmazsa olmaz konumundadır. Çünkü aktif veya pasif bağışıklık RES hücreleri tarafından salgılanan ve protein yapısında olan antikorlara bağlıdır. Proteinden özellikle de hayvansal proteinden yetersiz beslenen kişinin bağışıklığı düşer ve başta enfeksiyon hastalıkları olmak üzere tüm hastalıklara yakalanma tehlikesi/olasılığı artar. Ayrıca kötü beslenenlerde tüm bu hastalıklar daha ağır seyreder ve istenmeyen sonuçlar doğurabilir.

PROTEİN İHTİYACINI KARŞILAMADA KANATLI ETİNİN ÖNEMİ

Kanatlı eti; dana ve kuzu etine göre, daha kaliteli protein buna karşılık daha düşük enerji ve doymamış yağ içermektedir. Ayrıca B grubu vitaminler (niacin, B6, B12) açısından yeterli bir kaynak olma özelliğine sahiptir. Sindiriminin kolay olması nedeniyle her yaş grubunun tüketebileceği, tüketiciye daha ucuz ve daha hijyenik koşullarda ulaşması gibi nedenlerle hayvansal protein kaynakları içinde avantajlı bir yere sahiptir (2,5,6,8,9,10,12,13,14). Bütün dünyada son yirmi yıldır kanatlı eti üretimi ve tüketimi sürekli bir artış eğilimi içindedir. 2016 yılında yaklaşık 357,5 milyon ton et üretilmiştir ve bunun yaklaşık üçte biri kanatlı etidir. Bu artışın yavaşlaması ya da kanatlı eti üretiminin ihmal edilmesi aynı oranda proteinden yetersiz beslenen insanların sayısının artması anlamına gelecektir. Çünkü günümüz koşullarında kanatlı eti üretimi diğer etlere göre çok daha kolay üretilen bir protein kaynağıdır.

closely related. Nutrition is one of the most important factors affecting the frequency and fatality of certain diseases that are the top ranking causes of death such as cardiovascular diseases, cancer, stroke, diabetes and arteriosclerosis (1,2,13,14).

Because malnutrition can be the direct cause of diseases, some of which are marasmus, kwashiorkor, night-blindness, obesity and ketosis. Malnutrition also paves the way for diseases to easily settle in, causes severity in the course of diseases, and may even contribute to them.

On the other hand, diseases recurring frequently decrease society's production levels due to absenteeism, insufficient physical power, skill, intelligence and low creativity. Therefore, it is also accepted as one of the most important factors hindering national development (1).

SIGNIFICANCE OF PROTEIN IN DIET

Healthy diet is defined as a person's daily intake of all nutrients required for the body in sufficient, balanced and hygienic manner. On the contrary, unhealthy/poor diet is defined as a person's imbalanced, too much or too little intake of certain required nutrients.

Animal protein with high bioavailability plays a very important role in healthy diet. Because growth and development are ensured through proliferation of cells that are mainly composed of proteins. Protein intake as a part of daily diet is essential for growth and development. Furthermore, human body does not store protein, and it should be taken daily and regularly throughout lifetime (1,13,14).

Proteins are essential not only for growth and development but also for healing and preventing diseases. Because active or passive immunity is dependent on the antibodies that are released by RES cells and found in protein structure. Insufficient protein and particularly animal protein intake weaken the immune system and increase the risk/possibility of catching diseases, especially infectious diseases. Furthermore, poor diet causes severity in the course of such diseases and may lead to undesired results.

IMPORTANCE OF POULTRY MEAT IN MEETING PROTEIN NEED

Poultry meat contains more quality protein but less energy and unsaturated fat compared to veal and lamb. Besides, it is a sufficient source of group B vitamins (niacin, B6, B12). It is advantageous among other animal protein sources as it can be consumed by each age group due to easy digestion, and it is offered for consumers at cheaper prices and in more hygienic conditions. (2,5,6,8,9,10,12,13,14).

In the last twenty years, poultry meat production and consumption have been on the continuous rise worldwide. In 2016, approximately 357.5 million tons of meat was produced, one third of which was poultry meat. Slowing down in this increase or neglecting poultry meat production will also mean the increase in the number of people with insufficient protein intake. Because poultry meat is a source of protein that can be produced much more easily compared to other meat types in present conditions.

TÜRKİYE'DE KANATLI ET TÜKETİMİNDEKİ MEVCUT DURUM

Türkiye'de gıda tüketim alışkanlığı büyük oranda tahıl ürünlerine dayalıdır. Hayvansal protein ve süt gurubu tüketimi ise gelişmiş ülkelerden ve dünya ortalamasından daha düşüktür (3,4,7,11). OECD ve BESD-BİR verilerine göre; 2016 yılında dünyada kişi başına yıllık et tüketimi 42,7 kilogram olup bunun 9,2 kilogramı büyükbaş, 15,7'si kanatlı, 15,8'i domuz ve 1,9'u ise küçükbaş hayvan kaynaklıdır. Aynı yıl Türkiye'de kişi başına toplam 37,9 kilogram et tüketilmiş olup bunun; 13,3'ü büyükbaş, 23,2'si kanatlı 1,4'ü ise küçükbaş hayvan kaynaklıdır. Bu tablonun bir sonucu olarak Türkiye'de yetersiz ve dengesiz beslenme önemli bir halk sağlığı sorunudur. Hayvansal protein tüketiminin hem yetersiz hem de düzensiz olması bu sorunun en büyük bileşenlerinden biridir. Her on çocuktan birinin Türkiye ortalamasına göre, her 10 çocuktan üçünün ise gelişmiş ülkeler ortalamasına göre fizik ölçüleri daha geridir. Protein ve vitamin yetersizliği başta yaratıcılık yeteneği olmak üzere zihinsel geriliğe de neden olmaktadır (2,7,11,13,14). Obezite diğer önemli bir sağlık sorunudur ve nüfusun yaklaşık % 20-25 kadarı şişmandır. Bu oran kadınlarda % 30, erkeklerde ise % 13-15 (11).

SONUÇ VE ÖNERİLER

Türkiye'de hayvansal protein tüketimi hem gelişmiş ülkeler hem de dünya ortalamasının gerisindedir. Ayrıca bu tüketiminin 2/3'si kanatlı etinden sağlanmaktadır. Başka bir söylemle, Türkiye'de

CURRENT SITUATION OF POULTRY MEAT CONSUMPTION IN TURKEY

Food consumption habits are mainly based on cereal products in Turkey. Consumption of animal protein and dairy products, on the other hand, is lower than the developed countries and world average (3,4,7,11). According to OECD and BESD-BİR data; in 2016, annual meat consumption per person was 42.7 kg in the world, 9.2 kg of which from bovine animals, 15.7 kg from poultry, 15.8 kg from pork and 1.9 kg from ovine animals. In the same year, a total of 37.9 kg meat was consumed per person in Turkey, 13.3 kg of which from bovine animals, 23.2 kg from poultry and 1.4 kg from ovine animals. As a result of this picture, malnutrition is an important public health problem in Turkey. Inadequate and irregular consumption of animal protein is one of the major components of this problem. Physical measurements of one out of ten children are lower than Turkey's average while physical measurements of three out of ten children are lower than the developed countries' average. Protein and vitamin inadequacy causes mental retardation and especially problems in creative ability (2,7,11,13,14). Obesity is another important health problem and about 20-25% of the population is overweight. This rate is 30% among women and 13-15% among men (11).

RESULTS AND SUGGESTIONS

Animal protein consumption in Turkey is lagging behind the developed countries' and world average. Besides, 2/3 of this

kanatlı eti tüketiminin ihmal edilmesi hayvansal proteinden yetersiz beslenme sorununun daha büyümesi/derinleşmesine neden olacaktır. Kaliteli bir gıda olan kanatlı etinin, ekonomik üretim ve hijyenik dağıtım sistemine sahip olması göz önüne alındığında, hayvansal protein yetersizliği yaşanan Türkiye'de en pratik çözüm olarak gözükmektedir. Ayrıca yüksek ihracat potansiyeli nedeniyle ulusal ekonomiye ve kalkınmaya katkı yolu ile de dolaylı olarak sorunun çözümüne destek vermeye de adayıdır. Bu bağlamda Türkiye, dünyada kanatlı eti üretiminde sekizinci sırada yer alarak başarılı ülkeler arasındadır. Daha üst sralara yükselmesi için ciddi bir engel de yoktur. Bu alanda yaşanan sorunların çözümünde en etkili müdahale, sıkı bir kamu denetimi ve eğitim ile toplumun bilincini arttırmak olacaktır.

consumption is from poultry meat. In other words, neglecting poultry meat production in Turkey will cause the problem of insufficient animal protein intake to grow and expand. Considering the economic production and hygienic distribution system of quality poultry meat, it seems as the most practical solution in Turkey where insufficient animal protein intake problem is faced. Furthermore, it has the potential to support national economy due to its high export potential and, indirectly, to contribute to the solution of this problem by supporting development. In this context, Turkey is among the successful countries and ranks eighth in poultry meat production in the world. There is also not any significant obstacle preventing it from ranking higher. The most effective intervention in the solution of problems faced in this area would be a strict public audit and raising public awareness through education.

KAYNAKÇA

1. Akdur R.: Sağlıklı Beslenmenin Önemi, Hacettepe Toplum Hekimliği Bülteni 09. 04.1988 s. 4-6.
2. Arslan P.: Tavuk Eti ve İnsan Beslenmesinde Yeri, 2. Uluslararası Beyaz Et Kongresi (24-28 Nisan 2013, Antalya/Türkiye) s. 164-168.
3. Asil S.: 18 Yaş ve Üzeri Türkiye Nüfusunun, Beyaz Et Tüketim Alışkanlıkları ve Beyaz Et ile İlgili Bilinenler, 2. Uluslararası Beyaz Et Kongresi (24-28 Nisan 2013, Antalya/Türkiye) s.169-175.
4. Boyacıoğlu D.: Tüketicilerin Beyaz Et Konusunda Sağlık ve Beslenme Algıları, 1. Uluslararası Beyaz Et Kongresi (11-15 Mayıs 2011, Antalya /Türkiye) s. 179-183.
5. Demiröz B.: Çiflikten Sofraya Güvenilir Piliç Eti Üretimi, 2. Uluslararası Beyaz Et Kongresi (24-28 Nisan 2013, Antalya Türkiye) s. 405-410.
6. Kaynar Ö., Karademir G., İleritürk M.: Farklı Hayvan Etlerinin Protein Profilleri 2. Uluslararası Beyaz Et Kongresi (24-28 Nisan 2013, Antalya/Türkiye) s. 567-569.
7. Kaymaz A., Can G., Tüfekçioğlu E.Y., Öz M., Aydınalp Y., Bektaş Ş., Özgür. M., Şenolç, Günay M.B., Koç M.: İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Asistanları ve Yatan Hastaları Arasında Beyaz Et Tüketim Alışkanlıkları 2. Uluslararası Beyaz Et Kongresi (24-28 Nisan 2013, Antalya/Türkiye) s. 718-721.
8. Sağun E, Sancak Y. C., Ekici K., Durmaz H.İ.: Van'da Tüketime Sunulan Piliç But ve Göğüs Etlerinin Hijyenik Kalitesi Üzerine Bir Araştırma 2. Uluslararası Beyaz Et Kongresi (24-28 Nisan 2013, Antalya/Türkiye) s. 158-163.
9. Tarhan D., Üstüner H: Piliç Etinde Kalite Kriterleri, 2. Uluslararası Beyaz Et Kongresi (24-28 Nisan 2013, Antalya/Türkiye) s. 633.
10. Tayyar M.: Beyaz Et ve Ürünleri Üretiminde Gıda Güvenliği, 1. Uluslararası Beyaz Et Kongresi (11-15 Mayıs 2011 Antalya Türkiye) s. 155-161.
11. Türkiye Beslenme ve Sağlık Araştırması (TBSA) 2010, Sonuç Raporu, Ankara 2014 T.R. Ministry of Health, General Directorate of Health Research, 2014.
12. Yalçın S.S, Köksal E, Pekcan G, Tezel B, Özbaş S.: Türkiye'de 12-23 Aylık Bebeklerin Tavuk Eti Tüketimi 1st International Poultry Meat Congress (11-15 May 2011, Antalya /Turkey) pages 176-181.
13. Yücecan S.: Beyaz Etin Türk Halkının Sağlıklı Beslenmesindeki Rolü, 1st International Poultry Meat Congress (11-15 May 2011, Antalya /Turkey) pages 295-298.
14. Yücecan S.: Bebeklikten Ergenliğe Sağlıklı Beslenmede Tavuk Etinin Yeri, 3rd International Poultry Meat Congress (22-26 April 2015, Antalya/Turkey) pages 292-318.

REFERENCES

1. Akdur R.: Sağlıklı Beslenmenin Önemi, Hacettepe Bulletin of Community Medicine 09. 04.1988 pages 4-6.
2. Arslan P.: Tavuk Eti ve İnsan Beslenmesinde Yeri, 2nd International Poultry Meat Congress (24-28 April 2013, Antalya/Turkey) pages 164-168.
3. Asil S.: 18 Yaş ve Üzeri Türkiye Nüfusunun, Beyaz Et Tüketim Alışkanlıkları ve Beyaz Et ile İlgili Bilinenler, 2nd International Poultry Meat Congress (24-28 April 2013, Antalya/Turkey) pages 169-175.
4. Boyacıoğlu D.: Tüketicilerin Beyaz Et Konusunda Sağlık ve Beslenme Algıları, 1st International Poultry Meat Congress (11-15 May 2011, Antalya /Turkey) pages 179-183.
5. Demiröz B.: Çiflikten Sofraya Güvenilir Piliç Eti Üretimi, 2nd International Poultry Meat Congress (24-28 April 2013, Antalya/Turkey) pages 405-410.
6. Kaynar Ö., Karademir G., İleritürk M.: Farklı Hayvan Ederinin Protein Profilleri 2nd International Poultry Meat Congress (24-28 April 2013, Antalya/Turkey) pages 567-569.
7. Kaymaz A., Can G., Tüfekçioğlu E.Y., Öz M., Aydınalp Y., Bektaş Ş., Özgür. M., Şenolç, Günay M.B., Koç M.: İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Asistanları ve Yatan Hastaları Arasında Beyaz Et Tüketim Alışkanlıkları 2nd International Poultry Meat Congress (24-28 April 2013, Antalya/Turkey) pages 718-721.
8. Sağun E, Sancak Y. C., Ekici K., Durmaz H.İ.: Van'da Tüketime Sunulan Piliç But ve Göğüs Etlerinin Hijyenik Kalitesi Üzerine Bir Araştırma 2nd International Poultry Meat Congress (24-28 April 2013, Antalya/Turkey) pages 158-163.
9. Tarhan D., Üstüner H: Piliç Etinde Kalite Kriterleri, 2nd International Poultry Meat Congress (24-28 April 2013, Antalya/Turkey) pages 633.
10. Tayyar M.: Beyaz Et ve Ürünleri Üretiminde Gıda Güvenliği, 1st International Poultry Meat Congress (11-15 May 2011, Antalya /Turkey) pages 155-161.
11. Türkiye Beslenme ve Sağlık Araştırması (TBSA) 2010, Sonuç Raporu, Ankara 2014 T.R. Ministry of Health, General Directorate of Health Research, 2014.
12. Yalçın S.S, Köksal E, Pekcan G, Tezel B, Özbaş S.: Türkiye'de 12-23 Aylık Bebeklerin Tavuk Eti Tüketimi 1st International Poultry Meat Congress (11-15 May 2011, Antalya /Turkey) pages 176-181.
13. Yücecan S.: Beyaz Etin Türk Halkının Sağlıklı Beslenmesindeki Rolü, 1st International Poultry Meat Congress (11-15 May 2011, Antalya /Turkey) pages 295-298.
14. Yücecan S.: Bebeklikten Ergenliğe Sağlıklı Beslenmede Tavuk Etinin Yeri, 3rd International Poultry Meat Congress (22-26 April 2015, Antalya/Turkey) pages 292-318.

TOPRAKTAN TARİHE, RUHA İYİ GELEN KENT: THE CITY THAT SPEAKS TO SOUL, FROM ITS SOIL TO HISTORY:

KASTAMONU

BATI KARADENİZ'DE, DAĞLAR ARASINDA SIKIŞIP KALMIŞ KASTAMONU, KARAKTERLİ BİR ANADOLU KENTİ. YÜKLÜ BİR TARİHİ VAR. BU KADİM KÜLTÜR KENTİNİN, TÜRKSOY TARAFINDAN "2018 TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİ" İLAN EDİLMESİ KUŞKUSUZ BİR TESADÜF DEĞİL.

LOCATED AMONG MOUNTAINS IN WESTERN BLACK SEA REGION, KASTAMONU IS A CHARACTERISTIC ANATOLIAN CITY. IT HAS A RICH HISTORY. IT IS NOT A COINCIDENCE THAT THIS ANCIENT CULTURAL CITY WAS ANNOUNCED BY THE TÜRKSOY "THE CULTURAL CAPITAL OF THE TURKIC WORLD 2018".

📍 Beril ŞEN 📍 Suat CUMALI • Mustafa GÖKMUHARREMOĞLU

TR Bir ürün aradığımızda, bulmak için Anadolu'nun altını üstüne getirmemiz gerekmez. Kastamonu'ya gelmeniz yeterlidir. Kızılıçık tarhanası, üryani eriği, kepekli pirinç, kepekli su değirmeni unu, keten tohumu, siyez bulguru... Kent daha ilk bakışta, çarşısı pazarıyla insanda hayatının geri kalanında, sağlıklı ve bilinçli beslenme kararı alma hissi uyandırır.

12 BİN YILLIK BUĞDAY

Günümüz buğdayının atası, siyez... Bir süredir besin dünyasında dilden dile dolaşıyor, popülerliği artarak her gün daha çok merak edilen, aranan bir ürün oluyor. İnsanoğlunun tarıma geçmesiyle ilk ektiği buğday türü, M.Ö. 10 bin yılda da vardı, şimdi de var. Hititler'in ve Frigler'in hububatının son buzul çağından bugüne değişmeden bize ulaşabilmiş olması büyüleyici. Kurak, fakir topraklarda kolaylıkla yetiştirilebilen, kolay kolay hastalanmayan, aslı ve nesli değiştirilmeden, üzerinde hiç oynanmadan bugüne gelebilmiş bu buğday türü Kastamonu'da, özellikle İhsangazi'de bol. Siyez, kompleks vitaminler açısından çok zengin.

EN If you are looking for a product, you do not have to leave any stone unturned in Anatolia. Just come to Kastamonu. Cornus tarhana, üryani plum, brown rice, whole-wheat flour grounded in water mill, flaxseed, einkorn wheat... At first glance, the city's downtown and bazaars arouse the feeling to become healthier and have a reasonable diet for the rest of your life.

12,000-YEAR-OLD WHEAT

Einkorn is the ancestor of today's wheat. Turning into a common ground for discussion in the world of nutrition for a while, it becomes more popular and arouses curiosity day by day. The first wheat species cultivated with the initiation of agriculture by humankind was present in BC 10,000 and it still exists. It is amazing to witness that the grain of the Hittites and Phrygians has been brought from the last glacial period up to this day without any change. This wheat species is easy to cultivate on arid and poor lands, does not get sick easily and has been brought up to this day without any change regarding its origin and strain. It is abundant especially in İhsangazi, Kastamonu. Einkorn is rich for complex vitamins.

ŞİFA PAZARDA

Günlerden Çarşamba ise Kastamonu’da tek bir programınız var demektir; pazara gitmek. Zamanında bu kentten Roma’ya ceviz ve badem ihraç edilmiş. Tanımak isteyeceğiniz birçok ürün karşınıza çıkacaktır; elma ekşisi, kepekli su değirmeni unu, Taşköprü sarımsağı, keten tohumu, torba yoğurdu, Tosya pirinci, suda eritilip içilen kara üryani eriği... Yaklaşık üç asır sonra hâlâ aynı yerde ticaret yapılması kentte geleneğin sürdürülebilirliği açısından insanı şaşırtıyor. Yanıkoğlu Hacı İsmail Ağa tarafından ticaret hanı olarak yaptırılan, üç katlı Kendir Kapanı’nın (Yanık Hanı), avlusunun etrafına dolanan ahşap koridorlardaki odalardaki canlılık adeta zaman tüneline manzaralar içeriyor ve gerçekten de görülmeye değer. Kastamonu’nun oldukça özellikli yöresel bir mutfağı var ve meraklısına sunabileceği lezzet listesi oldukça kabarık. Etli ya da pastırmalı ekmeğe, kuyu kebabı, çekme helva, Taşköprü sarımsağı, banduma, burmalı çörek, ekşili pilav, ünlü simidi... Daha çok kışın kahvaltılarda yapılan, simitten tirit de denemeye değer...

HAYAT BULAN TARİH

Kentin kalbi ve en canlı noktası Nasrullah Meydanı’nda, külliye medreseleri içinde, restorasyon ile en çok hayat bulan Münire Medresesi (Bayraklı Medrese) bulunuyor. Reis-ül Küttab Hacı Mustafa Efendi tarafından yaptırılan bu El Sanatları Çarşısı’nın (1746), öğrencilerin kaldığı 23 revaklı odalarında, bugün doğal ürünler, kumaşlar, halılar satılıyor, kente özgü el sanatı ustaları üretim yapıyorlar. Meydanda hemen dikkat çeken Nasrullah Külliyesi’nde (1506), cami, şadırvan, köprü ve medrese var. II. Beyazıt döneminde, hazırcıevaplığı ve nüktedanlığıyla anılan Karamanlı Müderris Yakup Efendi’nin oğlu Nasrullah Kadi tarafından yaptırılan külliyenin camisinin kubbelerinin içindeki yazıların çoğu, Kastamonulu hattat Ahmet Şevki Efendi’nin eseri.

THE CURE AT THE BAZAAR

If it is Wednesday, you have one thing to do in Kastamonu: going to the bazaar. At old times, walnut and almond were exported from this city to Rome. Many products you would like to know will be there for you: apple sauce, whole-wheat flour grounded in water mill, Taşköprü garlic, flaxseed, bagyoghurt, Tosya rice, black üryani plum drank after it is melt within water. Presence of commercial activity in the same place following nearly three centuries is surprising for one in terms of the sustainability of a tradition in the city. The three-storey Kendir Kapanı (Yanık Han - an Ancient Inn) which was constructed by Yanıkoğlu Hacı İsmail Ağa has vibrant rooms in the wooden corridors surrounding its backyard and encompasses sceneries from a timeline. It is really worth seeing this building. Kastamonu has a very special local cuisine and the list of delicacies for its enthusiasts is quite comprehensive. Meat or pastırma dough, well kebab, tensile halva, Taşköprü garlic, banduma, burmalı çörek (twisted bread), sour rice, ünlü bagel. It is worth trying simitten tirit (bagel brewis) prepared mostly during winter.

HISTORY SPRINGS TO LIFE

Nasrullah Square, heart of the city and its most vibrant point, hosts Münire Madrasah (Bayraklı Madrasah) the restoration of which provides the highest level of vibrancy among other madrasah complexes. Reis-ül Küttab (Chief of the Scribes) Hacı Mustafa Efendi financed the construction of this Handicrafts Bazaar (1746). It has 23 arcaded rooms where students previously stayed while these rooms are currently used for selling natural products, fabrics and carpets. Handicraft masters also engage in authentic handicraft production. Nasrullah Külliyesi (Complex - constructed in 1506) is drawing attention in the square right away and encompasses a mosque, fountain, bridge and madrasah. The complex was financed by Nasrullah Kadi (Muslim Judge), son of Mudarris Yakup Efendi of Karaman, who is well known for his wit and humor, in the period of Bayezid II. Most of the scripts within the domes of the complex’s mosque were inscribed by the calligrapher Ahmet Şevki Efendi.

HANLAR ŞİFAHANELER

İpek Yolu üzerinde olduğundan, tüccarların konaklamaları için Kastamonu’da birçok han inşa edilmiş. Dualarla açılan bu hanlar, 15. yüzyılda kentin ne denli zengin olduğunun da bir göstergesi. Değerli eşyaların alınıp satıldığı Kurşunlu Hanı ve Cem Sultan Hanı, askerler tarafından korunur, güvenlik nedeniyle penceresiz olmuştur. Bu nedenle Cem Sultan Hanı’na Karanlık Bedesten de deniyor. Nasrullah Meydanı yakınında, bugün sadece kapısı kalan, önemli bir yapı, Selçuklu dönemine ait Darüşşifa. Bu uygulamalı tıp eğitimi hastanesinin bir metreden kalın kapısı, taş işçiliği açısından görülebilir. O dönemde şifahaneler, “bimaristan” ya da “maristan” idi. Kitabede geçen “mar” bölümü aynı zamanda “yılan” anlamına da geliyor. Bugün de tıbbın sembolü olan yılan, Selçuklu Darüşşifa’sının bazı yerlerine işlenmişti.

MİMARİSİYLE AYAKTA

Kastamonu, tarihi mimarisıyla dimdik ayakta. Anadolu’nun en görkemli devlet dairelerinden Hükümet Konağı (1902) dönemin Kastamonu Valisi Enis Paşa tarafından, İstanbul’da saray mimarı olarak da görev yapmış, Milli Mimari akımının kurucusu Vedat Tek’e yaptırılmış. Ankara’daki I. Meclis Binası ve İstanbul’daki Sirkeci Büyük Postanesi de Osmanlı döneminin önemli mimarlarından olan Tek’in imzasını taşıyor. Hükümet Konağı bünyesindeki Kent Tarihi Müzesi, Türkiye’de öncü bir müze. Konağın hemen yanında Eski Memleket Kütüphanesi ve bugünkü Resim ve Fotoğraf Galerisi var. Atatürk’ün Kastamonu gezisi sırasında, 500 lira para bağışıyla, ilk Memleket Kütüphanesi açılmış. Yine bu meydanda, Türkiye’de İstanbul Galatasaray Lisesi’nden sonra ikinci, Anadolu’da ise açılan ilk İdadi (lise) olan ve Vali Abdurrahman Paşa tarafından yaptırılan Eski Kastamonu İdadisi binası (1884) bulunuyor. Türkiye’nin en büyük İstiklal Savaşı anıtlarından Atatürk ve Şehit Şerife Bacı Anıtı da Sultan II. Abdülhamit dönemi yapılarıyla çevrili Cumhuriyet Meydanı’nın haşmetine katkıda bulunuyor. Hükümet Konağı’nın mimarı Vedat Tek’in adını yaşatmak amacıyla açılan Mimar Vedat Tek Kültür ve Sanat Merkezi, geçmişe farklı bir perspektiften bakmasıyla, Türkiye’de bir ilk. Sanat merkezinde, Şapka ve Dantel Müzesi’nin yanısıra Cumhuriyet Evi, Atatürk Sergi Salonu, Bebek Evi ve Resim Galerisi bulunuyor. Atatürk’ün Şapka Devrimi’ni Kastamonu’da yapmasına bağlı olarak, burada Cumhuriyet’in kurulduğu günden bugüne giyilen kadın ve erkek şapkaları sergileniyor.

KULEDEN KALEYE

Kentin belirgin bir sembolü, vali Abdurrahman Paşa tarafından yaptırılmış Saat Kulesi. Mekanizmasının üzerinde, “Brunberger Fr.s/Starasburg-1885” yazan saat, rivayete göre, İstanbul, Sarayburnu’ndayken düzensiz çalışmış. Kastamonu’dan istek gelince, sökülüp gönderilmiş. Osmanlı son devir mimarisi özellikleri taşıyan saatin kulesinin temeli 1885’te atılmış. Sarayüstü Tepesi’nde yer alan, 13 metrelik saat kulesinde cafe-restoran keyifli bir mekan. Kentteki görkemli yapılardan biri de arkeolojik sit alanı olan Kastamonu Kalesi. 12. yüzyılda Bizans’ın Komnenos sülalesi tarafından yapılan 112 metrelik bir tepe üzerindeki kalenin, zamanında kenti çeviren dış surları, Karaçomak Deresi kenarına kadar uzanır, kuzey ve

INNS AND HEALING HOMES

Many inns were constructed in Kastamonu for the accommodation of merchants as it was located along the Silk Road. These inns opened with prayers constitute an indication of the city’s richness in the 15th century. Kurşunlu Inn and Cem Sultan Inn where precious goods were traded were protected by soldiers and no window was constructed within these inns due to security risks. For this reason, Cem Sultan Inn is also called “Dark Bazaar”. Darüşşifa dating back from Seljuks is an important building around Nasrullah Square with only a door remaining from the original building. Door of this practical medical education hospital with a door thicker than one meter can be visited for its masonry. At those times, healing homes were called “bimaristan” or “maristan”. “Mar” as specified in the inscription also means “snake”. Snake, the current symbol of medicine, was inscribed in different places of Selçuklu Darüşşifa (Healing Home).

STANDING WITH ITS ARCHITECTURE

Kastamonu is standing upright with its historical architecture. Enis Pasha, Kastamonu Governor of the period, financed the construction of Hükümet Konağı (Government Office), one of the most gorgeous public buildings of Anatolia, in 1902 and it was constructed by Vedat Tek, the founder of National Architecture movement, who also acted as a palace architect in Istanbul. The first Assembly Building in Ankara and Sirkeci Grand Post Building in Istanbul are also the works by Tek, one of the most important architects in Ottoman Era. City History Museum within the complex of the Government Office is a pioneer museum in Turkey. Old City Library and the modern Painting and Photograph Gallery are around the City. The first City Library was opened with a donation of TRY 500 from Atatürk during his visit to Kastamonu. Similarly, this square also hosts the Old Kastamonu High School (1884) which is the second high school opened in Turkey after Istanbul Galatasaray High School and the first high school in Anatolia and was financed by the Governor Abdurrahman Pasha. Atatürk and Martyr Şerife Bacı (Sister) Monument, one of the greatest War of Independence monuments in Turkey, contributes to the grandeur of Cumhuriyet Square surrounded by the works from the period of Sultan Abdülhamid II. Architect Vedat Tek Culture and Arts Center constructed so as to honour the memory of Vedat Tek, architect of the Government Office, is the first of its kind in terms of its different perspective on the past. The arts centre covers a Hat and Lace Museum as well as the Republican House, Atatürk Exhibition Hall, Doll House and Painting Gallery. Female and male hats worn from the foundation of the Republic up to this day are exhibited here as the Hat Revolution was announced by Atatürk in Kastamonu.

FROM TOWER TO FORTRESS

A distinct symbol of the city is the Clock Tower commissioned by the Governor Abdurrahman Pasha. There is a script “Brunberger Fr.s/Starasburg-1885” on its mechanism and it is said that it did not work regularly in Sarayburnu, Istanbul. Upon a request from Kastamonu, it was demounted and sent there. Foundation of the clock tower reflecting the characteristics of architecture in the last period of Ottoman Empire was laid in 1885. A cafe-restaurant is located the clock tower of 13 meters on Sarayüstü Hill and it is a delightful venue. One of the gorgeous buildings in the city is Kastamonu Fortress, which is also an archaeological protection site. The fortress commissioned by Komnenos family of Byzantium in the 12th century over a hill of 112 meters had exterior walls surrounding the city at old times, they would extend to the edge of Karaçomak Creek and go along the valleys in the north and south. It was defended with 15 large towers and bastions

güney yönlerindeki vadiler boyunca da dolanır. Candaroğulları ve Osmanlı dönemlerinde savunması, 15 büyük kule ve burç ile sağlanmıştır. Kalenin üst ve orta kısmındaki, dehliz şeklindeki merdivenli bir yol, Kale Kapısı semtindeki dış surlardan ulaşır, erzak ve malzeme buradan sağlanmıştır.

AHŞABIN GÜZELLİĞİ

Kent merkezi, her ilgiye hitap edebilen, tarihi bir zenginliğe sahip; kentin en turistik noktalarından İsmail Bey Külliyesi, halk arasında “Temelsiz Cami” olarak da bilinen İsmail Bey Cami, kente hakim bir noktada inşa edilen İsmail Bey Külliyesi, bahçesi ve yöresel yemekleriyle, soluklanmak için en güzel yerlerden biri olan Deve Hanı, Münire Sultan Sofrası, Ata Bey Gazi Cami, Ev Kaya Mezarı, Şeyh Şa’ban-ı Veli (Hz. Pir) Türbesi, Liva Paşa Etnografya Müzesi, Ellezler Konağı El Dokumaları Müzesi, Arkeoloji Müzesi...

Daday yönünde, 18 km mesafedeki Kasaba Köyü’ndeki 634 yıllık, ahşap Mahmut Bey Cami’yi görmek, bu yörenin olmazsa olmazıdır. Daha uzaktan burnunuza ahşap kokusu gelebilir. 14. yüzyıla ait cami, yapılış tekniği, tavan süslemeleri ve muhteşem kapısıyla, Anadolu’da az kalmış bu tarz camiler arasında önemli bir yere sahip. Candaroğlu hükümdarı Emir Mahmut Bey tarafından, bindirme tekniğiyle yaptırılan camide hiç çivi kullanılmamış. Muhteşem ahşap işçiliğinin yanı sıra, kök boyalarla yapılan bitkisel süslemeler de dikkat çekici. Olağanüstü ahşap oyma işçiliğiyle yapılan, 1997’de çalmış sonraları bulunan kapısının ustası, Ankaralı nakkaş Mahmutoğlu Abdullah. Kapının orijinali, Kastamonu Etnografya Müzesi yani Liva Paşa Konağı’nda.

during the periods of Candar Dynasty and Ottoman Empire. A path with steps in the form of a gallery in the upper and middle part of the Fortress has underground access to the exterior wall in Kale Kapısı neighbourhood and supplies and goods were delivered through this gallery.

BEAUTY OF WOOD

The city center has a historical diversity appealing to all sorts of interests: İsmail Bey Külliyesi (Complex), one of the most touristic venues of the city, İsmail Bey Mosque also known as “Temelsiz Mosque” among people, İsmail Bey Complex constructed at a place overseeing the city, Deve Inn, one of the best venues for having some rest with its garden and local cuisine, Münire Sultan Sofrası (Restaurant), Ata Bey Gazi Mosque, Ev Kaya Mezarı (Graveyard), Sheikh Şa’ban-ı Veli (Hz. Pir) Türbesi (Tomb), Liva Pasha Ethnography Museum, Ellezler Mansion - Museum of Hand-Woven Fabrics, Archeology Museum. Visiting the 634-year old wooden Mahmut Bey Mosque in Kasaba Village, which is 18 km away towards Daday, is a must-see place in this region. You can smell the wood from a distance. The mosque dating back from the 14th century has an important place among a handful of such mosques in Anatolia with its architectural technique, ceiling ornaments and magnificent door. No nail was used in the mosque commissioned by Candar ruler, Emir Mahmut Bey, and constructed with weatherboarding technique. Magnificent woodworking as well as plant ornaments created with madder are striking. The door which was stolen in 1997 and found later on was constructed by Mahmutoğlu Abdullah, a muralist from Ankara, with extraordinary wood carving skills. The original door is at Kastamonu Ethnography Museum previously known as Liva Pasha Mansion.

TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİ

Batı Karadeniz’de, dağlar arasında sıkışıp kalmış Kastamonu, karakterli bir Anadolu kenti. Yüklü bir tarihi var. 1920’lerde ülkenin ilk kadın mitingine sahne olmuş, 1960 öncesine kadar da balolarıyla, canlı bir sosyal hayatı varmış. Bu kadim kültür kentinin, Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSOY) tarafından “2018 Türk Dünyası Kültür Başkenti” ilan edilmesi kuşkusuz bir tesadüf değil.

7 bin yıllık tarihiyle Anadolu’nun eski yerleşim merkezlerinden, 900 yılı aşkın bir süredir Türk yurdu ünvanına sahip, Türkmen beyliği Candaroğulları’nın başkenti Kastamonu, Osmanlı’nın 16 sancağından biri, bir dönemler İstanbul-Üsküdar’a kadar uzanan önemli bir kent merkezi idi.

Çanakkale Savaşı ve Türk Milli Mücadelesi’nin de kahraman şehridi. İnebolu’dan cepheye kağıyla mühimmat taşıırken çocuğuyla birlikte donarak şehit olan Şerife Bacı ve erkek kılığına girerek düşmanla mücadele eden Halime Çavuş, İstiklal Savaşı’nın kazanılmasında büyük rol oynadı.

ÇEPEÇEVRE DOĞA

Kuzeyinde Küre, güneyindeyse Ilgaz Dağlarıyla Kastamonu müthiş bir doğal zenginlik ile çevrili. Yüzde 65’i ormanla kaplı ve 170 km’lik kıyısıyla Karadeniz’in en uzun sahil şeridinde sahip. Küre Dağları’nda bulunan bakır, ihraç ve imalatta, tarih boyunca önemini korumuş. Buradan başka kentlere, kumaş, yelken bezi, halat gönderilmiştir.

Doğası bazen karlı dağlara, sahillere, bazen derin kanyonlara açılıyor. Dünyanın en önemli kanyonlarından biri olan Valla Kanyonu, dünyanın en büyük mağaralarından Ilgarini Mağarası, Gideros Koyu ve şelaleleri büyüleyici.

Bir yatırımda huzur bulabilir ya da ahşap konakların cumbalarının altından kaleye doğru kıvrılarak, buradan kenti seyredebilirsiniz.

CULTURAL CAPITAL OF TURKIC WORLD

Located among mountains in Western Black Sea region, Kastamonu is a characteristic Anatolian city. It has a rich history. It became the venue for the first demonstration of women in the country in 1920s and it had a vibrant social life with its balls until 1960. It is not a coincidence that this ancient cultural city was announced by the International Organization of Turkic Culture (TÜRKSOY) “the Cultural Capital of the Turkic World 2018”. Kastamonu is one of the oldest settlements of Anatolia with a history of 7,000 years and is considered a Turkic land for more than 900 years. Capital of Candar Dynasty, a Turkoman principality, Kastamonu was one of the 16 sanjaks of Ottoman Empire and an important city extending up to Üsküdar, Istanbul in the past. It was also a historic city for the Battle of Gallipoli (Çanakkale) and Turkish National Struggle. Şerife Bacı (Sister), who became a martyr by freezing to death with her child while carrying ammunition from İnebolu to the battlefield with an ox-driven cart, and Halime Çavuş (Sergeant), who fought against the enemy under the disguise of a man, played a significant role in the victory of Independence War.

NATURE ALL AROUND

With Mount Küre in the north and Mount Ilgaz in the south, Kastamonu is surrounded by a magnificent natural richness. 65% of the city is covered with forests while it has the longest coastal strip of the Black Sea with a cost of 170 km. Copper mined in Mount Küre is of historic importance for export and manufacturing. Fabrics, sailcloths and ropes were sent from this city to other cities. Its nature provides you with snowy mountains, coasts and deep canyons altogether. Valla Canyon, one of the most important canyons in the world, Ilgarini Cave, one of the largest caves of the world, Gideros Bay and waterfalls are fascinating. You can find peace in the tomb of a saint or oversee the city from the fortress by going there by walking under the bay windows of wooden mansions.

ANNE, MODA DANIŞMANI VE GİRİŞİMCİ:

A MOTHER, FASHION CONSULTANT AND
ENTREPRENEUR:

BUSE TERİM

MODA DANIŞMANI VE MODA BLOGGER'LIĞI YAPAN BUSE TERİM BUGÜNLERDE İKİNCİ KIZINI
DÜNYAYA GETİRMEK İÇİN AMERİKA'YA GİDİYOR.

BUSE TERİM, A FASHION CONSULTANT AND BLOGGER, WILL GO TO THE UNITED STATES TO GIVE BIRTH
TO HER SECOND DAUGHTER.

Şebnem KIRCI

TR Buse Terim Bahçekapılı, inandığı yoldan giderek daha bloggerlığın yaygın olmadığı bir dönemde internet sitesini kurdu. Bugün uluslararası pek çok özel davete Türkiye'den davet edilen tek blogger olan Buse Terim Bahçekapılı, şu günlerde ikinci bebeğini kucağına almak üzere. Yurt dışında doğum yapacağı için tüm sevdiklerini bir araya toplayarak bir doğum öncesi parti bile düzenledi. Biz de Buse Terim'e merak ettiklerimizi sorduk. Keyifli okumalar...

► **İkinci kez anne olacaksınız neler hissediyorsunuz?**

Çok heyecanlıyım. Bir kez daha anne olacak olmak çok güzel bir duygu.

► **Kızınızın adı ne olacak?**

Naz olmasına karar verdik.

► **Anne olmak nasıl bir duygu?**

Anne olmak, annelik çok güzel bir duygu. İlk doğum yaptığım da önce kendimi hazır hissetmiyordum sonra anneliğe çok çabuk alıştım. Şimdi ikinci çocukta deneyimli olduğum için çok daha rahatım. Benim için öncelik hep kızım Nil oldu şimdi Naz geldiğinde de öncelik ikisinin olacak.

► **Hem iş hem annelik zor oluyor mu?**

Ben çok çalışkandır, annelik bana başka ilhamlar verdi. Anne olmamla birlikte çocuk alanında işlere de el attım.

EN Buse Terim Bahçekapılı chose the path she believed in and launched her web site, when being a blogger was not this widespread. Being the only blogger invited from Turkey at many international events, Buse Terim Bahçekapılı is about to give birth to her second baby nowadays. She even organized a baby shower bringing all her loved ones together since she will give birth abroad. We asked Buse Terim what we wanted to know about her. Enjoy...

► **You will become a mother for the second time. How do you feel?**

I am very excited. It feels really nice to become a mother for the second time.

► **What will you name your daughter?**

We decided to name her Naz.

► **How does it feel to be a mother?**

Being a mother, motherhood is a beautiful feeling. When I gave birth for the first time, I did not feel ready but then I quickly got used to being a mother. Now I feel much more relaxed since I will have experience raising my second child. My daughter Nil has always been my priority. When Naz is born the two of them will be my priority.

► **Is it difficult to work and be a mother at the same time?**

I am very hard-working. Motherhood offered me different

► **Baby On The Go** sitenizde nasıl ürünler bulunuyor?

İnsan çocuğu olduğunda her şeye iki kez titizleniyor. Ben de organik giyim ve çocuk ürünlerine el attım. Bebeğinizin çamaşlıklarını doğal bir ürünle yıkamanız çok önemli, onların ciltleri bize göre çok daha hassas. Anneler sitede her aradıkları ürünü bulsunlar istedim.

► **Bebekleri organik giydirmek neden önemli daha detaylı anlatır mısınız?**

Cildimize temas eden maddelerin neredeyse % 60'ı cildimizdeki gözenekler tarafından emiliyor. Yetişkin bireylere göre daha hassas bir cilde sahip olan bebekler bu nedenle yetişkinlere göre daha çok etkileniyorlar. Bebeklerde çok sık cilt problemleri görülür. Zararlı kimyasallar bu problemleri tetikler.

► **Organik giysinin ham maddesi nasıl elde ediliyor?**

Organik giysinin üretiminde kullanılan tüm ham maddeler organik tarım sonucu elde edilmekte. Organik üretimde doğal gübreleme yapılıyor. İlaçlama kullanılmıyor. Yetiştirme yapılan alanların çevresinde sanayi ve yerleşim alanı bulunmuyor. Bu alanların üzerinden uçaklar bile belli bir mesafede geçebiliyor. Aynı şey organik yiyecek yetiştirirken de yapılıyor. Bu alan da farklı değil. Bebeklerin organik beslenmesi kadar organik giyinmesi de çok önemli.

inspirations. Once I became a mother, I started working on child-related fields.

► **What kind of products do you have on your web site Baby on the Go?**

You think everything twice when you have a child. I started to work on organic clothing and children products. It is very important to wash your baby's clothes with a natural product. Their skin is a lot more sensitive than ours. I wanted mothers to find all the products they are looking for on the web site.

► **Why is it important to use organic clothes for babies? Could you elaborate?**

Almost 60% of the materials touching our skin is absorbed by the pores in our skin. Therefore, babies who have more sensitive skin when compared to adults are affected more. Skin problems are very common among babies. Harmful chemicals trigger these problems.

► **How are the raw materials for organic clothing obtained?**

All raw materials used in the production of organic clothes are produced through organic farming. Organic fertilisation is performed in organic production. No pesticides are used. There are no industrial areas or settlements around the cultivation areas. Even planes fly at a

► **İş hayatınızdaki başarılarınıza bakınca henüz 28 yaşında olduğunuza inanmak çok zor. Sırrınız nedir?**

Çok teşekkür ederim iltifatınız için, öyle açıklayacağım bir sırım yok aslında çünkü her ne yapıyorsam severek ve isteyerek yapıyorum. 8 yıl önce kurduğum blogumla hayallerimin peşinden gitmek ve kendi hikâyemi yazmak konusundaki ısrarım, aldığım en doğru kararlardan biriydi. Türkiye'de o dönem bilinmeyen moda bloggerlığına başladığımda kimse bunun profesyonel anlamda yürütülecek bir iş olabileceğine inanmıyordu. Başlarda hobi olarak geliştirdiğim bu alanın şu anda başka moda bloggerlarına da örnek olduğunu görmek beni inanılmaz mutlu ediyor. Her yaptığımı samimiyetle yapmak, doğal olmak beni yapan özellikler. Bu süreçte çok çalıştığımı da eklemeliyim. Özellikle üzerine çalıştığım dijital dünyada istikrarlı çalışma biçimi başarıyı getiren önemli unsurlardan biri. Oldum olası yeniliklere meyilli, girişimci bir yapım var. Bu yüzden hep sırada ne var sorusunun peşindeyim. İşimde başarıyı getiren de bunların bir karması sanırım.

► **Modaya olan ilginiz ne zaman başladı?**

Öyle küçükken bebeklerimi giydirirdim gibi bir hikâyem yok benim. Modayı takip etmeyi her zaman severdim ama bunu bir meslek olarak düşünmeye başlamam üniversite zamanına denk geldi. Pazarlama, tanıtım ve iletişim alanında başarılı olacağımı lise yıllarında keşfetmiştim. Ufak tefek girişimlerde bulunmuş, harçlığımı çıkaracak işler yapmışım. Modayı da seviyordum. Amerika'ya gittiğimde bu iki sevdiğim konuyu buluşturan bir alanda öğrenim görebileceğimi fark edince, oraya yöneldim.

► **Bugüne kadar birçok başarılı tasarımcının eğitimi aldığı Fashion Institute of Technology'den mezunsunuz. Aldığınız eğitim ve New York'taki yaşamınız sizi nasıl etkiledi?**

Evet, çok başarılı tasarımcıların mezun olduğu bir okulda okumam benim için büyük şans. Michael Kors, Calvin Klein, Carolina Herrera gibi tasarımcılar yetişmiş bu okuldan. Yeteneğim olsaydı ben de tasarım okumayı çok isterdim. Ancak ben Fashion Institute of Technology'nin moda pazarlama ve satın alma alanını seçtim. Karakter olarak her zaman girişimci bir ruha sahiptim. Eğitimini aldığım bu alan, sahip olduğum karakterle ilgi alanımı birleştirmemi sağladı. Bugün markalara moda danışmanlığı servisi verirken, sadece moda konusundaki zevkimle değil, aldığım eğitimin verdiği bilinçle faydalı oluyorum. Çünkü bu süreçte moda dünyasının şifrelerini çözmeyi, moda trendlerini tüketici alışkanlıklarıyla yorumlamayı, sonraki sezonlarda hangi trendin baskın olup hangisinin sönük kalacağını tespit edebilmeyi öğrendim.

► **Nerelerde staj yaptınız?**

Mezuniyetimin ardından dünyaca ünlü giyim markaları ve moda dergilerinde yaptığım stajlar bana moda endüstrisi hakkında çok şey kattı. New York ise benim için önemli bir şehir çünkü bloguma ilham kaynağı oldu. Şehrin modayla iç içe olması, benim buradaki moda ve trendleri Türkiye'deki ailem ve arkadaşlarımla paylaşma isteğim sayesinde blogum bu şehirden doğdu.

certain distance above these areas. This also goes for organic food production. It is no different. Organic clothing is just as important as organic nutrition of babies.

► **Considering your success in business life, it is difficult to believe you are only 28 years old. What is your secret?**

Thanks a lot for the compliment. Actually, I do not have a secret; I just enjoy what I do. Insisting on following my dreams and writing my own story on the blog I launched 8 years ago was one of the best decisions I made. When I first started my career as a fashion blogger, which was not known much in Turkey back then, no one believed this could be a professional career. It makes me really happy to see that what I first started to do as a hobby now sets an example for other fashion bloggers too. Sincerity and being natural in everything I do are important characteristics of me. I must add that I worked a lot in this process. Working consistently is one of the most important factors of success in the digital world I work in. I have always been open to innovation and had an entrepreneurial spirit. So, I always ask myself "What's next?" I think all these factors brought along success.

► **When did your interest in fashion begin?**

I do not have a story in which I dressed my dolls as a child. I always loved keeping up with fashion but it was at university that I started to consider it as a profession. I discovered in my high school years that I would be successful in marketing, promotion and communication. I had some minor initiatives and worked to earn my allowance. I also loved fashion. When I went to the US, I noticed I could get education in a field bringing together these two favourite subjects and went for it.

► **You graduated from Fashion Institute of Technology where many successful designers have attended. How did this education and living in New York affected you?**

Yes, it was a big chance for me to attend a school where many successful designers graduated. Designers such as Michael Kors, Calvin Klein and Carolina Herrera were trained in this school. If I had the talent, I would have loved to study design too. However, I chose fashion marketing and procurement field at Fashion Institute of Technology. I have always had an entrepreneurial spirit. This field enabled me to bring together my personality and interest. Today, when I offer fashion consultancy services to brands, I am useful for them not only with my taste in fashion but also with the awareness my background provides me. This is because; I learnt how to decode the world of fashion, interpret fashion trends with consumer habits and identify which trends will be in and out in upcoming seasons.

► **Where did you have your internship?**

After graduation, internships I did at reputable clothing brands and fashion magazines in the world taught me a lot about the fashion industry. New York is an important city for me since it became a source of inspiration for my blog. My blog was born in this city since it was full of fashion and I wanted to share the fashion and trends in this city with my family and friends in Turkey.

► **Moda, trendler ve daha farklı birçok konuya değindiğiniz sitenizin yanı sıra, farklı projelere de imza atıyorsunuz. İşinizi bir de sizden dinleyebilir miyiz?**

Kendimi girişimcilik yönü kuvvetli genç bir moda danışmanı ve blogger olarak tanımlayabilirim. Profesyonel iş hayatına başlamam tamamen amatörce oldu. New York'ta üniversite eğitimim sırasında henüz Türkiye'de moda bloggerı kavramı gelişmemişken, ben inat edip blog yazmaya başladım.

Tamamen amatör olarak başlayan bu girişimim doğru kararlar ve doğru ekiple çalışarak bugünlere geldi. Benim girişimcilik hizmet ve ürün üzerine kurulu bir girişimcilik hikâyesi değil. Moda ile dijital pazarlamayı entegre ettiğim bir iş modeline sahibim. BT Moda İletişim adında bir ajansım var. Bu ajansa bir yandan markalara eğitimini aldığım moda pazarlaması ve yönetimi konusunda danışmanlık veriyorum. Bir yandan da ekibimle birlikte iletişim, sosyal medya, içerik üretimi, dijital pazarlama ve moda alanında yenilikçi projeler gerçekleştiriyoruz. Doğru strateji ve buna bağlı projeler üreterek markaların çözüm ortağı olmaya çalışıyoruz.

► **İşinizin size en çok keyif veren yönleri neler?**

İşimle ilgili her aşamadan ve alandan inanılmaz keyif alıyorum. Bu yüzden de çok şanslı olduğumu düşünüyorum. En mutlu olduğum konu farklı alanlarda projeler üzerinde çalışmak. Markalar için onlara özel çözümler üretirken yeni yeni şeyler öğreniyorum. Bir yandan moda ve trend avcılığı yaparak kendimi beslerken, bir yandan bunları ekibimle ve takipçilerimle paylaşıyorum. Görsel bir iş yapıyoruz; bazen Instagram'a koyacağım bir postun fotoğrafı kusursuz olsun diye uzun uzun yaratıcı düzenlemeler yapıyoruz. Bir başka gün İlker Baydar, Ömer Taviloğlu ya da Hakan Baş gibi genç girişimcilerle bir araya gelip dijital dünya üzerine sohbet etme fırsatı buluyorum.

► **Aileniz stil konusunda mutlaka size danışıyordur...**

Eşim hariç tüm yakınlarıma, sevdiğime hatta takipçilerime elimden geldiğince fikir vermeye çalışıyorum. Hedefim bir gün Volkan'a da stil danışmanlığı yapmak.

► **Yaptığınız işler size ödül de getirdi nasıl bir duygu ödül almak?**

Çalışmalarımın takdir edildiğini görme mutluluğuna eriştim. Yaptığım işin başkaları tarafından takdir edilmesi çok daha mutluluk verici. 2015'in sonunda verilen Kadın Ödülleri'nde Girişimcilik Ödülü aldım. Ardından 2016'nın başında 23'üncüsü düzenlenen İTÜ EMÖS Başarı Ödülleri'nde Yılın Bloggerı seçildim. Her iki ödül de halkın oylarıyla belirlenen ödüller olması nedeniyle ayrıca çok değerli benim için. Pozitif yorumlar almak, yurt dışında trendleri belirleyen WGSN gibi şirketler tarafından "global influencer" olarak jüri üyesi seçilmek, uluslararası moda markalarından gelen iş birliği teklifleri, yurt dışındaki moda haftalarından davetler almak, farklı üniversitelerden sosyal medya ödülleri verilmesi, hepsi benim için çok önemli.

► **Besides your web site, where you write about fashion, trends and many other topics, you are also involved in different projects. Can you tell us about what you do?**

I can define myself as a young fashion consultant and blogger with a strong entrepreneurial spirit. The start of my professional business life was totally amateurish. During my university years in New York, I started writing a blog persistently when the concept of fashion blogger was not known much in Turkey.

This initiative, which totally started in an amateur way came to these days with correct decisions and working with the correct team. Mine is not an entrepreneurship story based on services and products. I have a business model in which I integrate fashion and digital marketing. I have an agency called BT Moda. In this agency, on one hand, I provide consultancy services for brands on fashion marketing and management, which is my area. On the other hand, we implement innovative projects with my team on communication, social media, content production, digital marketing and fashion. We try to be a solution partner for brands developing correct strategies and associated projects.

► **What do you enjoy most about your job?**

I enjoy all processes and fields related to my job incredibly. That is why I think I am very lucky. What I am happiest about is that I work on projects in different areas. I learn new things as I produce unique solutions for brands. On one hand, I gain experience by being a fashion and trend hunter, on the other hand, I share these with my team and followers.

Our work is visual - sometimes I spend a lot of time making creative adjustments on a post I will upload to Instagram so that it is perfect. Some other day, I have the opportunity to come together with young entrepreneurs such as İlker Baydar, Ömer Taviloğlu or Hakan Baş to chat about the digital world.

► **I think it is for sure that your family consults you about their style...**

Apart from my husband, I try to give ideas to all my relatives, loved ones and even followers as much as I can. My objective is to someday become Volkan's style consultant too.

► **You have also been awarded for what you have done. How does it feel to be awarded?**

I am happy that my work is appreciated. Appreciation of my work by others makes me a lot happier. I received Entrepreneurship Award at the Women Awards at the end of 2015. Then, at the beginning of 2016, I was chosen the Blogger of the Year at İTÜ EMOS Success Awards that was organized for the 23rd time. Both awards are very important to me since they are voted by the public. Getting positive comments, being chosen as a jury member as a "global influencer" by companies such as WGSN that set the trends abroad, collaboration proposals from international fashion brands, receiving invitations from fashion weeks abroad and being granted social media awards by different universities... These are all very important to me.

TR
"KENDİMİZ OLMALI VE ÖZÜMÜZÜ, DOĞALLIĞIMIZI KAYBETMEMELİYİZ. ZAMANLA VE YAŞ ALDIKÇA İNSAN NELER GİYMESİ GEREKTİĞİNİ YA DA KENDİNE NEYİN YAKIŞTIĞINI DAHA İYİ ÖĞRENİYOR."

EN
"WE SHOULD BE OURSELVES AND NEVER STOP BEING NATURAL. ONE LEARNS HOW THEY SHOULD DRESS OR WHAT SUITS THEM IN TIME AS THEY GROW OLD."

► **En büyük hayaliniz nedir?**

Öyle büyük hayaller kuran birisi olmasam da daima hayallerimin peşinden gittim, elbette hedefler koyarak ve bir yol haritası çıkararak... 5 yıl önce kurduğum blogumun ve hayalimin peşinden giderek sonuçta kendi hikâyemi yazmayı başardım. Aldığım yol ile girişimci gençlere ilham verebiliyorsam ne mutlu bana.

► **Seyahat etmeyi de çok seviyorsunuz. Gözde tatil rotalarınız hangileri?**

Bodrum, yaklaşık 12 senedir her yaz gittiğim ve en sevdiğim tatil rotalarımın biri. Bunun yanında New York, Milano ve Çeşme'yi de çok seviyorum.

► **Sizce şık ve güzel olmak için nelere dikkat etmeli? Neler yapmalı?**

Kendimiz olmalı ve özümüzü, doğallığımızı kaybetmemeliyiz. Zamanla ve yaş aldıkça insan neler giymesi gerektiğini ya da kendine neyin yakıştığını daha iyi öğreniyor.

► **Ailenizle beraber neler yapmayı seversiniz? Unutmadığınız güzel bir anınızı anlatır mısınız?**

Ailemle birlikte olmayı, büyük aile sofralarında oturmayı çok seviyorum. O anlarda yaşadıklarım, hissettiklerim benim için her daim unutulmaz.

► **What is your biggest dream?**

Although I am not a person who has such big dreams, I have always followed my dreams by setting targets and having a road map... I finally succeeded in writing my own story by opening my blog 5 years ago and following my dream. I will be very happy if I can inspire young entrepreneurs with this story.

► **You also love travelling. What are your favourite holiday destinations?**

Bodrum, which I have been visiting almost for the last 12 years, is one of my favourite destinations. I also love New York, Milan and Çeşme.

► **What do you think one should pay attention to be stylish and beautiful? What should they do?**

We should be ourselves and never stop being natural. One learns how they should dress or what suits them within time, as they grow old.

► **What do you enjoy doing with your family? Can you share with us a memory you cannot forget?**

I love being with my family and sitting at big family tables. How I feel at those times is always unforgettable to me.

TARİHE TANIKLIĞIM

TR Tarihe Tanıklığım (Klasik Yayınları, 18. Baskı, 2017) yalnızca bir hatırat kitabı değildir. Onu Bosna-Hersek'in tarihi olarak da okuyabiliriz.

Aliya İzzetbegović de öyle düşünmüş olmalı ki kitabın başına "Bosna-Hersek'in Kısa Tarihi"ni koymuş.

Kitap belli ki Bosna-Hersek Savaşı'nı (1991-1995) anlatmak amacıyla yazılmış. Her ne kadar savaş tabirini kullanıyorsak da aslında Bosna-Hersek'te yaşananlar bütünüyle soykırım ve etnik temizliktir. Çünkü bir tarafta herhangi bir ordusu olmayan sivil Boşnak halk; diğer tarafta ise Avrupa'nın dördüncü büyük ordusu olarak nitelendirilen Yugoslavya Ordusu vardı. Yugoslavya dağıldıktan sonra bu ordunun ismi Büyük Sırbistan Ordusu olacaktır.

Bosna-Hersek'in ordusu ise, 1995'te imzalanan Dayton Antlaşmasına kadar ancak oluşturulmuştu. Onun öncesinde elinde yeterli silah, top, tank, uçak gibi savaş malzemesi bulunmayan, sadece kendini savunmak için ortaya çıkmış bir topluluk vardı. O yüzden Aliya İzzetbegović için; soykırımla karşı karşıya kalmış bir halktan bir ordu, hatta bir devlet çıkaran dahi ve cesur bir lider diye söz edebiliriz. İzzetbegović'in Bosna-Hersek için mücadelesi 1940'lara kadar geriye götürülebilir. O; Bosna için okumuş, yazmış, "Müslüman Gençler Kulübü"ne üye olmuş, kitaplarından dolayı hapis yatmıştır. Öyle olduğu için Bosna-Hersek büyük oranda Aliya İzzetbegović demektir. Onun hatıralarına "Bosna'nın tarihidir" dememizin nedeni de budur.

Ayrıca; Tarihe Tanıklığım, Aliya İzzetbegović'in bilge, yani filozof tarafını da yansıtan katmanlara sahiptir. Kitapta onun felsefe, sanat, sosyoloji, hukuk ve tarih birikimi, Bosna-Hersek Savaşı üzerinden yansıtılmaktadır.

Tarihe Tanıklığım; Bosna-Hersek Savaşı'nı, onun bilge liderini, dağılma sürecinde Yugoslavya topraklarında neler yaşandığını anlamak isteyenler için başvuru niteliğinde bir eserdir.

INESCAPABLE QUESTIONS: AUTOBIOGRAPHICAL NOTES

EN Inescapable Questions: Autobiographical Notes (Klasik Yayınları, 18th Edition, 2017) it is not just a memoir book. We can also read it as the history of Bosnia-Herzegovina. Alija Izzetbegović must have thought the same; he wrote "The History of Bosnia-Herzegovina" in the beginning of the book.

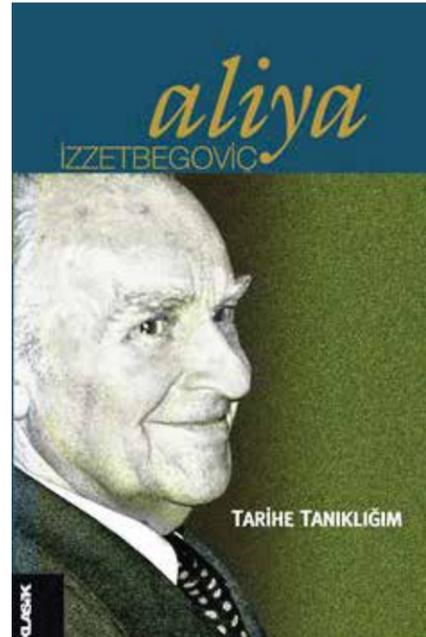
The book was written to tell the Bosnian War (1991-1995). Although we use the term 'war', what happened in Bosnia and Herzegovina was entirely genocide and ethnic cleansing. Because there was the civilian Bosnian population without an army on one side and the Yugoslavian Army which was considered the fourth biggest army of Europe on the other side. After Yugoslavia was disintegrated, the name of this army was changed to the Great Serbian Army. Bosnia and Herzegovina's army was recently formed when the Dayton Treaty was signed in 1995. Before that, it was a group of people who did not have enough weapons, guns, tanks, airplanes. They were only trying to defend themselves. Therefore, we can say that Alija Izzetbegović was a genius and a bold leader who formed an army and even a country from a nation that was facing genocide.

Izzetbegović's struggle for Bosnia and Herzegovina can be traced back to the 1940s. He read and wrote for Bosnia, became a member of the "Muslim Youth Club" and was imprisoned because of the books he wrote. For that reason, Bosnia-Herzegovina mostly means Alija Izzetbegović. This is why we call his memoirs "The History of Bosnia."

Moreover, Inescapable Questions: Autobiographical Notes has layers that reflect Alija Izzetbegović's wise, i.e. philosophical side. In the book, his views on philosophy, art, sociology, law and history are reflected via the Bosnian War.

Inescapable Questions: Autobiographical Notes is a book which can be used as a reference for people who would like to understand the Bosnian War, its wise leader and what happened on the Yugoslavia in the process of disintegration.

TR
Tarihe Tanıklığım
Aliya İzzetbegović
Klasik Yayınları, 2017
624 sayfa

EN
Inescapable Questions: Autobiographical Notes
Alija Izzetbegović
Klasik Publications, 2017
624 pages

BEN ALİ

TR Ringlerin efsane boksörü Muhammed Ali'yle ilgili bugüne kadar çok sayıda belgesel ve film çekildi.

Hakkında kitaplar yazıldı, doktora tezleri hazırlandı. Hepsinin de ortak vurgusu; Muhammed Ali'nin sadece çok başarılı bir boksör değil etkileyici hatta büyüleyici bir kişiliğe sahip olduğudur.

I am Ali'de de aynı güçlü vurgu vardır. Muhammed Ali çevresine karşı duyarlı, mesleğinde azimli ve çalışkan, ailesiyle vakit geçirmeyi seven, çocuklarıyla yakından ilgilenen, hak hukuk ve adalet konularında hassas, siyasi öngörü ve duruş sahibi biridir. Belgesel boyunca yapılan en güçlü vurgu ise onun insanları çok sevmesidir.

I am Ali, hikâyeler üzerinden ilerleyen bir belgesel-film. Dokuz ayrı hikâye, Muhammed Ali'nin dokuz ayrı yönüne ışık düşürmektedir. Ayrıca dokuz ayrı hikâye, onu dokuz ayrı üslup ve bakış açısıyla tanımamızı sağlıyor. Üstelik bunlar, Muhammed Ali'nin çok yakınında bulunmuş kişiler. Muhammed Ali'yi; Muhammed Ali'nin menajeri Gene Kilroy, kardeşi Rahman Ali, avukatı Jim Brown, kızı Hana Ali, rakibi Marvis Frazier'in oğlu Joe Frazier, hayranı Russ Routledge, imaj yaratıcısı Carl Fischer'dan dinliyoruz. Rakiplerinin gözünde bile Muhammed Ali, eşsiz bir insandır.

Belgeselde herhangi bir canlandırma kullanılmamış. Kullanılan bütün video, fotoğraf ve ses kayıtları gerçek. Muhammed Ali'nin telefon görüşmeleri, televizyon programlarında sorulara verdiği cevaplar, kalabalıklar karşısında neler söylediği, çağrıldığı konferanslarda nelere dikkat ettiği, evinde amatörce çekilmiş videolar çok iyi kurgulanmış. I am Ali; izleyicisini adeta bir aksiyon filmi gibi ekrana kilitlemeyi başaran, etkileyici bir belgesel.

I AM ALI

EN A lot of documentaries and movies have been filmed about the legendary boxer Muhammed Ali. Books were written about him and doctoral dissertations about him were prepared. They all emphasize that Muhammed Ali was a very successful boxer and he had an impressive and charming personality.

I am Ali has the same strong emphasis. Muhammed Ali was sensitive to his environment, determined and diligent in his profession. He loved to spend time with his family and had a close relationship with his children. He was sensitive about rights, law and justice and he had a political stance. The strongest emphasis throughout the documentary is that he loved people so much.

I am Ali is a documentary film that is told through stories. Nine different stories shed light on nine separate qualities of Muhammad Ali. In addition, nine separate stories help us understand him with nine separate styles and perspectives. Moreover, these are the people who were so close to Muhammed Ali. Muhammed Ali's manager Gene Kilroy, his brother Rahman Ali, his lawyer Jim Brown, his daughter Hana Ali, his rival Marvis Frazier's son Joe Frazier, his fan Russ Routledge and his image-maker Carl Fischer tell us about Muhammed Ali. Muhammad Ali is a unique person even in the eyes of his opponents.

No acting was used in the documentary. All the videos, photos and sound recordings used are original. Muhammad Ali's phone interviews, answers to questions on television programs, his speeches to the crowd, what he was paying attention to at the conferences he was invited to, his homemade amateur videos were edited into the film really well. I am Ali; an impressive and moving documentary just like an action film.

TR

Yönetmen

Clare Lewins

Senaryo

Clare Lewins

Tür

Belgesel

Yapım

2014 - ABD, İngiltere

Yapımcı

Fisheye Film

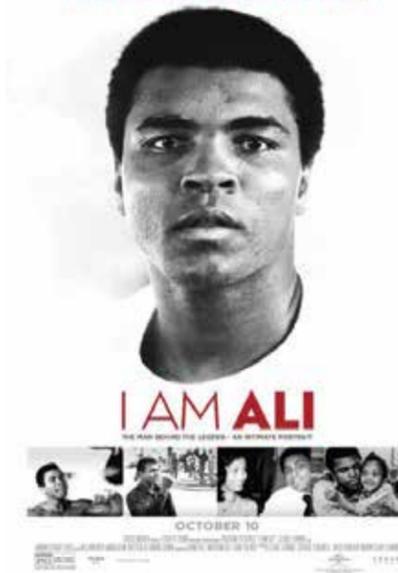
Süre

1 s 47 dk.

Oyuncular

Muhammed Ali, Hana Ali, Maryum Ali, Carl Fischer, Tom Jones, Mike Tyson, Rahaman Ali, George Foreman, Verónica Porche Ali, George Lois

FIGHTER. BROTHER. LOVER. FATHER.

EN

Director

Clare Lewins

Writer

Clare Lewins

Genre

Documentary

Producers

2014 - USA, UK

Producer

Fisheye Film

Runtime

1hr. 47min.

Cast

Muhammed Ali, Hana Ali, Maryum Ali, Carl Fischer, Tom Jones, Mike Tyson, Rahaman Ali, George Foreman, Verónica Porche Ali, George Lois

MTBTR - DAĞ BİSİKLETİ

MTBTR - MOUNTAIN BIKING

TR Bisikletin çok farklı kullanım alanları vardır. Bunlardan biri, ulaşım. Çin, İspanya, Danimarka, Fransa, İspanya ve İsveç gibi birçok ülkede, sağlıklı yaşama katkısı, hava kirliliğini azaltması, trafik yoğunluğunu rahatlatması açısından düşünülerek ulaşım aracı olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden şehirlerde otomobil yolu dışında bir de bisiklet yolu yapılmakta, çeşitli bisiklet rotaları hazırlanmakta, onlara özel trafik ışıkları ve levhaları, park yeri hazırlanmakta, bisiklet kiralama şirketleri kurulmakta, hatta yeni yapılacak ev ve apartmanların bisiklet kullanımına uygun olup olmadığı denetlenmektedir.

Dağ bisikleti sporu ise; coğrafi şartları zorlayan, adrenalin meraklılarını kışkırtacak, bisiklet kullanımında profesyonelleşmek isteyenler için, cazip bir daldır. Özellikle Türkiye gibi arazi yapısı inişli çıkışlı olan, yüksek ve engebeli dağlara sahip ülkeler için. Yurtdışı takipçilerinin "Mountain Bike Turkey", yurt içi takipçilerinin ise "Dağ Bisikleti Türkiye" olarak bildikleri MTBTR, Türkiye'nin dağ bisikleti sporu için ne kadar uygun olduğunu fark ettikleri, sadece bu değil, bir de spor yapan toplumların daha sağlıklı, üretken ve huzurlu olmalarına inandıkları için 2001 yılında kuruldu. Zamanla dağ bisikleti sporuna dair bütün bilgi ve haberlerin rahatlıkla ulaşılacağı, paylaşılacağı, geniş izleyici kitlesine ulaşan, bir platforma dönüştü.

Site sadece dağ bisikleti sporuyla kendini sınırlamıyor. Onda bisiklete dair merak edilen bütün bilgilere ulaşılabilir. Platformun içeriğini; ulusal ve uluslararası düzenlenen bisiklet yarışları, piyasaya yeni sürülen bisiklet modelleri, bisiklet sporcularının hayatları, onlarla yapılmış söyleşiler, bu spora dair püf noktaları taşıyan yazılar oluşturuyor.

Sitedeki içerikler bol miktarda kullanılan fotoğraflarla zenginleştirilmiş, haberler videolarla desteklenmiş. Bunların yanı sıra site sık sık da güncelleniyor.

EN Bicycle is used as a means of transport in many countries such as China, Spain, Denmark, France, Spain and Sweden to contribute to a healthy life style, reduce air pollution and relieve traffic. We also see it in racing and the entertainment sector. However, we can say that bicycle enthusiasts are interested in mountain bike sports the most.

The number of those interested in the mountain bike sports in Turkey has been increasing. Turkey with its rugged terrain, high mountains and the rich nature has unparalleled conditions for mountain biking. One of the interesting indicators is the developments in Sakarya. Three bike races will be held in Sakarya until 2020. The competition to be organized in 2020 is at the international level: UCI 2020 Mountain Bike Marathon World Championship. Each race has a different theme. The theme of the world championship UCI will organize in Sakarya in 2020: "Pedal for the Future". Slogans of the other two races are "Pedal for a Healthy Future" and "Pedal for a Clean Future".

Another indicator is MTBTR, which is known as "Mountain Bike Turkey" by foreigners and "Dağ Bisikleti Türkiye" by locals. MTBTR was formed in 2001 to show how suitable Turkey's terrain is for mountain biking and that societies that exercise are healthier, more productive and peaceful. In time, it turned into a platform where you can reach and share all the information and news about mountain biking.

You can reach all the information about bicycles on MTBTR. Platform's content includes national and international bike races, new bicycle models in the market, lives of bicycle athletes, interviews and tips about this sport.

<http://www.dagbisikletiturkiye.com>

TEMA
THEME

ŞİFA DAĞITAN SİYAH TANECİK: ÇÖREK OTU

İLK ÇAĞLARDAN BU YANA ŞİFA KAYNAĞI OLARAK KULLANILAN, PEYGAMBER EFENDİMİZİN "ÖLÜMDEN BAŞKA HER DERDE DEVADIR." DEDİĞİ MUCİZEVİ ÜRÜN ÇÖREK OTU SON YILLARDA MODERN TIBBIN DA İLGİSİNİ ÇEKMiŞ DURUMDA. BU DURUM ÇÖREK OTUNA OLAN TALEBİ ARTIRIRKEN, ÜRETİCİLER TKDK'NİN DA DESTEKLERİYLE BU TALEBİ KARŞILAMAYA ÇALIŞIYOR.

BLACK GRAIN IS HEALING: BLACK SEED

IT IS USED AS A SOURCE OF HEALING SINCE ANCIENT TIMES AS THE PROPHET SAID "CAN HELP CURE ALL DISEASES EXCEPT DEATH." BLACK SEED PRODUCT IN RECENT YEARS HAS ATTRACTED THE ATTENTION OF MODERN MEDICINE. WHILE THIS SITUATION IS INCREASING THE DEMAND TO THE BLACK SEED, MANUFACTURERS ARE TRYING TO MEET THIS DEMAND WITH THE SUPPORT OF ARDSI.

ÇÖREK OTU TOHUMU: YÜZYILLARDIR SÜREGELEN ŞİFA KAYNAĞI BLACK SEED: CENTURIES OLD REMEDY

ÇÖREK OTUNUN ÜRETİMİ VE ÖZELLİKLERİ PRODUCTION AND CHARACTERISTICS OF BLACK SEED

ÖĞRENMENİN YAŞI YOK DEDİ, TKDK İLE ÜRETİMİNİ DAHA VERİMLİ HALE GETİRDİ
HE SAID IT'S NEVER TOO LATE TO LEARN AND MADE HIS PRODUCTION MORE EFFICIENT THANKS TO ARDSI

ÇÖREK OTU TOHUMU: YÜZYILLARDIR SÜREGELEN ŞİFA KAYNAĞI

BLACK SEED: CENTURIES OLD REMEDY

Prof. Dr. Mehmet YÜNCÜ
Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi
Gaziantep University Faculty of Medicine

Dünya Sağlık Örgütü'nün tahminlerine göre, dünya üzerinde 20.000'den fazla bitki türü tıbbi maksatlı kullanılmaktadır. Bunlardan çörek otu (*Nigella Sativa*) neredeyse 3000 yıldır geniş bir coğrafyada (özellikle Ortadoğu ve Uzakdoğu'da) çeşitli hastalıklar için kullanımıyla dikkati çeker. Çörek otunu, eski Mısır ve Yunan hekimlerinin baş ağrısı, burun tıkanıklığı, diş ağrısı, bağırsak kurtları ve adet düzensizliklerini tedavide reçete ettiği ve emzirenlerde süt artırıcı olarak kullandıkları bilinmektedir. Firavunların özel doktorları ölçsüz yemek ziyafetlerinden sonra hazmı kolaylaştırmak için kullanmak üzere bir kâse çörek otunu her zaman hazır bulundururlarmış. Eski Mısır krallarından Tutankhamun'un mezarında da çörek otu tohumlarına rastlanmıştır. Kleopatra'nın güzellik ve sağlık için kullandığı bitkiler arasında çörek otunun da bulunduğu söylenir. Hippokrates ve Romalı hekim Dioscorides eserlerinde çörek otundan *melanthion* adıyla söz ederler. Hipokrat, çörek otunu karaciğer ve sindirim rahatsızlıklarının devası olduğunu, İbn-i Sina ise metabolizmayı uyardığını, uyuşukluk ve halsizliği giderdiğini bildirmişlerdir. Çörek otu tohumları önemli oranda (%30-40) yağ ve çeşitli proteinler (%20-%27) içerir. Özellikle dokuz temel (esansiyel) aminoasitten 8'ini içermesi protein muhtevasını önemli kılmaktadır. İçerdiği birçok yağ asitlerinden önemli miktarda bulunanları linoleik asit (Omega-6) ve oleik asittir. Çörek otu tohumları %0,5-2,5 oranında uçucu yağlar içerir. Çörek otunun biyolojik etkilerinin çoğu, toplam uçucu yağ miktarının yarısına yakını oluşturulan timokinon'a bağlanmaktadır. Çörek otunun tarih boyunca akrep sokmasından prostat büyümesine, ateşli hastalıklardan ekzemaya, sedef hastalığından romatizmaya kadar geniş bir hastalık grubunun tedavisinde, hatta boğaz ağrısında, karın ağrısında yaygın olarak kullanılmıştır. Ancak tüm bu etkilerin doğruluğu ve hangi durumda hangi dozlarda kullanılması gerektiği deneysel çalışmalarla ortaya konulmalıdır. Tıp literatüründe rastladığımız bilgileri özetlersek çörek otunun sağlıkla ilgili etkilerini şöyle sıralayabiliriz:

Antioksidan: Çörek otu yağı, vücutta oluşan ve birçok organ hastalığının tetikleyici sebebi olan oksidan bileşiklere karşı önemli koruyuculuğu vardır¹. Esasen çörek otu tohumlarının biyolojik etkilerinin önemli bir kısmı antioksidan özelliğinden kaynaklanmaktadır.

According to World Health Organization more than 20,000 plant species around the world are being used for medical purposes. Among these species, black seeds (*nigella sativa*) stand out in their use of treatment for various illnesses for almost 3,000 years in a vast geography (especially in the Middle East and Far East). It is known that black seeds were prescribed by the ancient Egyptian and Greek physicians for treatment of headache, nasal congestion, toothache, taenia and irregular menstrual periods and also used as galactagogue in breastfeeding women. Private doctors of the pharaohs always made sure they had one bowl of black seeds standing by in order to help the digestion of pharaohs after an excessive feast. Black seeds were encountered in the tomb of Tutankhamun, an ancient Egyptian pharaoh. Rumor has it that black seeds were among the plants used by Cleopatra for beauty and health. Hippocrates and Greek physician Dioscorides refer to black seed in their works as *melanthion*. Hippocrates stated that black seed is a remedy for liver and digestive diseases. In addition, Avicenna informed that it stimulates metabolism and remedies numbness and fatigue. Black seeds contain a significant amount (30-40%) of oil and various proteins (20-27%). Its protein content stands out as it especially includes eight out of nine essential amino acids. The amount of linoleic acid (Omega-6) and oleic acid in black seed is significant. Black seeds contain 0.5-2.5% of essential oils. Most of the benefits of the black seed is attributed to the thymoquinone, which makes up around half of the total of essential oils. Black seed has been used throughout the history in the treatment of vast majority of disease groups from scorpion sting to prostate enlargement, from inflammatory diseases to eczema, psoriasis and rheumatism. It has even been commonly used for sore throat and stomachache. However, the accuracy of all these effects and the dosage for individual cases should be proven through experimental studies. If we are to summarize the information encountered in the medicine literature, the effects of black seeds on health can be listed as the following:

Antioxidant: Black seed oil protects the body against oxidant compounds that form inside the body and trigger many organ diseases¹. Essentially, a significant part of the biological impacts of black seed stems from it being antioxidant.

İmmunomodülatör: Timokinonun makrofajlarda nitrik oksit üretimini baskılayarak, çörek otu tohumlarının ise akyuvar değerlerini artırarak bağışıklık sistemini güçlendirdiği bildirilmiştir¹.

Antitümör: Çörek otu yağının insan fibrosarkoma hücre kültürlerinde fibrinolitik potansiyeli azaltarak tümörün yayılmasını baskıladığı saptanmıştır². Ayrıca meme, kolon ve akciğer kanserleriyle ilgili olumlu sonuçların alındığı çalışmalar vardır. Bazı araştırmacılar kemoterapiye destek olarak kullanılabileceğini söylerler.

Antibakteriyel: Çörek otu tohumu uçucu yağlarının birçok mikrop türüne karşı etkili olduğu hatta gentamisin gibi bazı antibiyotiklerle yarıştığı bildirilmiştir³.

Antifungal: Timokinonun çeşitli mantar türlerini olumsuz etkilediği⁴ ve fare deneylerinde çörek otu tohumu sulu ekstralarının candida albicans türü mantar enfeksiyonlarını geriletmediği bildirilmiştir⁵.

Antihelmintik: Schistosomiasis mansoni ile enfekte farelerde yapılan deneylerde çörek otu tohumu yağları hem bağırsak hem karaciğerdeki kurtçukları azaltmıştır⁶. Bağırsak şeritlerine karşı da etkili olduğu bildirilmiştir.

Antiviral: Sitomegalovirüslerle yapılan hayvan deneylerinde çörek otu yağının 3 gün içinde virus enfeksiyonlarını geriletmediği bildirilmiştir⁷.

Analjezik: Çörek otu tohumu ekstraları hem erken hem geç safhadaki ağrıları baskılamaktadır⁸.

Antienflamatuar: Romatoid artritli hastalara 2 ay süreyle çörek otu yağı verilmesinin kan değerlerini düzelttiği ve enflamasyonları azalttığı rapor edilmiştir⁹.

Antihistaminik: Çörek otu tohumunun uçucu yağlarının, bronşiyal astım, allerjik rinit, atopik ekzema gibi allerjik hastalarda antihistaminik etkisiyle hastalık bulgularını azalttığı bildirilmiştir¹⁰.

Santral sinir sisteme üzerinde: Sakinleştirici ve kas gevşetici etkileri ile yanısıra antiepileptik etkileri de bildirilmiştir¹².

Antiülser: Hayvan deneylerinde, timokinon veya çörek otu yağı verilmesinin uyarılmış mide ülserlerini önlediği rapor edilmiştir¹³.

Antidiyabetik: Diyabetli farelerde yapılan bir çalışmada çörek otu yağının kan şekeri seviyesini düşürdüğü insülin seviyesini artırdığı bildirilmiştir¹⁴.

Antihiperlipidemik: Deneysel olarak hastalandırılmış farelere timokinon verilmesi yükselmiş olan kan yağlarını (trigliserit ve kolesterolü) belirgin olarak düşürmüştür¹⁵.

Antihipertansif: Hipertansiyonlu farelerde çörek otu ekstresi verilmesiyle arter kan basıncı %22 azalmış ve bu hipotansif etkinin diüretik (idrara söktürücü) etkisinden kaynaklanabileceği rapor edilmiştir¹⁶.

Immuno-modulator: It is stated that thymoquinone suppresses nitric oxide production in macrophages and black seeds increase white blood cell count and boost the immune system¹.

Anti-tumor: It is determined that black seed oil suppresses the spreading of tumor by decreasing the fibrinolytic potential of cultured human fibrosarcoma cell cultures². In addition, there are studies with positive results regarding breast, colon and lung cancers. Some researchers suggest that it could be used to support chemotherapy.

Antibacterial: The essential oils in black seed are reported to be effective against many types of microbes and even compete with certain antibiotics such as gentamicin³.

Antifungal: It is presented that thymoquinone inhibits certain types of fungi⁴ and studies conducted on mice suggest that aqueous extract of black seed inhibits candida albicans type fungal infections⁵.

Antihelmintic: Essential oils in black seed diminish worms in both bowel and the liver in the studies done on mice infected with schistosomiasis mansoni⁶. They were also found effective against cestoda.

Antiviral: In animal experiments with cytomegalovirus, black seed oil was determined to decrease viral infections within three days⁷.

Analgesic: Black seed extracts suppress both early and late phase pains⁸.

Anti-inflammatory: It is reported that using black seed oil for patients with rheumatoid arthritis for 2 months regulates their blood values and decreases inflammation⁹.

Antihistaminic: Giving black seed extract to mice with hypertension decreased their artery blood pressure by 22% and it is reported that this hypotensive effect may result from its diuretic property¹⁰.

Hepatoprotective: Thymoquinone is reported to protect the liver against various agents that damage the liver¹⁷. In addition, it is said to be protective against radiation and chemical weapons, strengthen memory, dissolve kidney stones and be anticoagulant (blood thinner).

Side Effects

So the question is, does this healing herb have any side effects or do any damage? Although there are some studies¹⁸ stating that black seed modifies metabolism of hemoglobin and lower the level of white blood cells and blood platelets, further advanced scientific studies need to be conducted in order to prove their accuracy. There is a general opinion among public that excessive use of black seed may cause miscarriage. However, there is no scientific study to back this claim. There are some animal experiments¹⁹ that state black seed does not have teratogenic effect on the baby if used by pregnant women but this issue has not been extensively researched. For now, we can say that black seed, its extracts and oil can be safely used at least in reasonable doses. As Paracelsus said “All things are poison and nothing is without poison; only the dose makes a thing not a poison.”

.....

KAYNAKÇA/ REFERENCES

1. Salem ML. Immunomodulatory and immunotherapeutic properties of the Nigella sativa L. seed. International immunopharmacology 2005;5:1749-1770.

2. Awad EM. In vitro decreases of the fibrinolytic potential of cultured human fibrosarcoma cell line, HT1080, by Nigella sativa oil. Phytomedicine, 2005;12:100-107.

3. Nar MKM ve ark. Antibacterial effect of black seed oil on Listeria monocytogenes. Food Control, 2005; 16:395-398.

4. Aljabre SHM ve ark. Antidermatophyte activity of ether extract of Nigella sativa and its active principle, thymoquinone. Journal of Ethnopharmacology, 2005; 101:116-119.

5. Khan MA ve ark. The in vivo antifungal activity of the aqueous extract from Nigella sativa seeds. Phytotherapy Research, 2003; 17:183-6.

6. Mahmoud MR ve ark. The effect of Nigella sativa oil against the liver damage induced by Schistosoma mansoni infection in mice. J Ethnopharmacology. 2002;79:1-11.

7. Salem ML ve Hossain MS. Protective effect of black seed oil from Nigella sativa against murine cytomegalovirus infection. International Journal of Immunopharmacology. 2000; 22: 729-740

8. Al-Ghamdi MS. The anti-inflammatory, analgesic and antipyretic activity of Nigella sativa. Journal of Ethnopharmacology, 2001; 76: 45-48.

9. Al-Okbi SY ve ark. Impact of natural oils supplements on disease activity and antioxidant state of egyptian patents with rheumatoid arthritis. Medical Journal of Islamic Academy of Sciences. 2000; 13(4):161-171.

10. Kalus U ve ark. Nigella sativa (black seed) on subjective feeling in patients with allergic diseases. Phytotherapy Research. 2003; 17:1209-14.

11. Al-Naggar TB ve ark. Neuropharmacological activity of Nigella sativa L. extracts. Journal of Ethnopharmacology.2003; 88: 63-68.

12. Hosseinzadeh H ve Parvardeh S. Anticonvulsant effects of thymoquinone, the major constituent of Nigella sativa seeds in mice. Phytomedicine, 2004;11: 56-64.

13. Arslan SO ve ark. The protective effect of thymoquinone on ethanol-induced acute gastric damage in the rat. Nutrition Research. 2005; 25: 673-680.

14. Fararh KM ve ark. Mechanisms of the hypoglycaemic and immunopotentiating effects of Nigella sativa L. oil in streptozotocin-induced diabetic hamsters. Research in Veterinary Science. 2004; 77:123-129

15. Badary OA ve ark. Hamada FMA. The influence of thymoquinone on doxorubicin-induced hyperlipidemic nephropathy in rats. Toxicology. 2000; 143:219-226.

16. Zaoui A ve ark. Diuretic and hypotensive effects Nigella sativa in the spontaneously hypertensive rat. Therapie, 2000; 55(3):379-382.

17. Daba MH ve Abdel-Rahman MS. Hepatoprotective activity of thymoquinone in isolated rat hepatocytes. Toxicol. Lett, 1998; 95: 23-29.

18. Rouhou SC ve ark. Nigella sativa L. chemical composition and physicochemical characteristics of lipid fraction. Food chem, 2007; 101: 673-681.

19. Yüncü M ve ark. Çörek otu yağının sıçan karaciğer gelişimine etkisi. Gaziantep Tıp Derg. 2013;19(3): 180-184.

Hepatoprotektif etki: Timokinon’ un, karaciğerde hasar oluşturmuş çeşitli maddelere karşı karaciğerleri koruduğu bildirilmiştir¹⁷. Ayrıca radyasyon ve kimyasal silahlara karşı koruyucu, hafızayı kuvvetlendirici, böbrek taşlarını eritici ve antikoagülan (kan sulandırıcı) etkilerinin olduğu da söylenir.

Yan Etkileri

Peki, bu şifalı otun hiç mi yan etkisi veya zararı yok? Hemoglobin metabolizmasını değiştirdiğini, kandaki akyuvar ve trombosit oranını düşürdüğünü bildiren bazı çalışmalar¹⁸ varsa da bunların doğrulanması için daha ileri bilimsel çalışmalara ihtiyaç vardır. Gebelikte aşırı tüketiminin düşüklere yol açabileceği hakkında halk arasında yaygın bir kanaat vardır. Ancak bu iddiayı destekleyen bilimsel bir çalışma yoktur. Gebelerin kullanımında bebeğe teratojenik etkisinin olmadığını bildiren bazı hayvan çalışmaları¹⁹ vardır, ancak bu konu da etraflıca araştırılmamıştır. Şimdilik çörek otu tohumları, ekstraları ve yağının en azından makul dozlarda güvenle tüketilebileceğini söyleyebiliriz. Paracelsus’un dediği gibi “İlaç ve zehir aynı şeydir, onları ayıran dozlarıdır.”

KAYNAKÇA/ REFERENCES

1. Salem ML. Immunomodulatory and immunotherapeutic properties of the Nigella sativa L. seed. International immunopharmacology 2005;5:1749-1770.
2. Awad EM. In vitro decreases of the fibrinolytic potential of cultured human fibrosarcoma cell line, HT1080, by Nigella sativa oil. Phytomedicine, 2005;12:100-107.
3. Nar MKM ve ark. Antibacterial effect of black seed oil on Listeria monocytogenes. Food Control, 2005; 16:395-398.
4. Aljabre SHM ve ark. Antidermatophyte activity of ether extract of Nigella sativa and its active principle, thymoquinone. Journal of Ethnopharmacology, 2005; 101:116-119.
5. Khan MA ve ark. The in vivo antifungal activity of the aqueous extract from Nigella sativa seeds. Phytotherapy Research, 2003; 17:183-6.
6. Mahmoud MR ve ark. The effect of Nigella sativa oil against the liver damage induced by Schistosoma mansoni infection in mice. J Ethnopharmacology. 2002;79:1-11.
7. Salem ML ve Hossain MS. Protective effect of black seed oil from Nigella sativa against murine cytomegalovirus infection. International Journal of Immunopharmacology. 2000; 22: 729-740
8. Al-Ghamdi MS. The anti-inflammatory, analgesic and antipyretic activity of Nigella sativa. Journal of Ethnopharmacology, 2001; 76: 45-48.
9. Al-Okbi SY ve ark. Impact of natural oils supplements on disease activity and antioxidant state of egyptian patents with rheumatoid arthritis. Medical Journal of Islamic Academy of Sciences. 2000; 13(4):161-171.
10. Kalus U ve ark. Nigella sativa (black seed) on subjective feeling in patients with allergic diseases. Phytotherapy Research. 2003; 17:1209-14.
11. Al-Naggar TB ve ark. Neuropharmacological activity of Nigella sativa L. extracts. Journal of Ethnopharmacology.2003; 88: 63-68.
12. Hosseinzadeh H ve Parvardeh S. Anticonvulsant effects of thymoquinone, the major constituent of Nigella sativa seeds in mice. Phytomedicine, 2004;11: 56-64.
13. Arslan SO ve ark. The protective effect of thymoquinone on ethanol-induced acute gastric damage in the rat. Nutrition Research. 2005; 25: 673-680.
14. Fararh KM ve ark. Mechanisms of the hypoglycaemic and immunopotentiating effects of Nigella sativa L. oil in streptozotocin-induced diabetic hamsters. Research in Veterinary Science. 2004; 77:123-129
15. Badary OA ve ark. Hamada FMA. The influence of thymoquinone on doxorubicin-induced hyperlipidemic nephropathy in rats. Toxicology. 2000; 143:219-226.
16. Zaoui A ve ark. Diuretic and hypotensive effects Nigella sativa in the spontaneously hypertensive rat. Therapie, 2000; 55(3):379-382.
17. Daba MH ve Abdel-Rahman MS. Hepatoprotective activity of thymoquinone in isolated rat hepatocytes. Toxicol. Lett, 1998; 95: 23-29.
18. Rouhou SC ve ark. Nigella sativa L. chemical composition and physicochemical characteristics of lipid fraction. Food chem, 2007; 101: 673-681.
19. Yüncü M ve ark. Çörek otu yağının sıçan karaciğer gelişimine etkisi. Gaziantep Tıp Derg. 2013;19(3): 180-184.

Antihistaminic: Essential oils in black seed are stated to diminish the findings of the disease in allergic patients with diseases such as bronchial asthma, allergic rhinitis and atopic eczema due to their antihistaminic properties¹⁰.

Effects on central nervous system: In addition to being sedative and muscle relaxant¹¹, its antiepileptic effects are also reported¹².

Antiulcer: It is reported that thymoquinone or black seed oil use in animal experiments decreased induced stomach ulcer¹³.

Antidiabetic: In a study conducted with diabetic mice, black seed oil is reported to diminish blood sugar level and increase insulin level¹⁴.

Antihyperlipidemic: Providing thymoquinone to experimentally induced mice significantly decreased their heightened blood fats (triglyceride and cholesterol)¹⁵.

Antihypertensive: Giving black seed extract to mice with hypertension decreased their artery blood pressure by 22% and it is reported that this hypotensive effect may result from its diuretic property¹⁶.

Hepatoprotective: Thymoquinone is reported to protect the liver against various agents that damage the liver¹⁷. In addition, it is said to be protective against radiation and chemical weapons, strengthen memory, dissolve kidney stones and be anticoagulant (blood thinner).

Side Effects

So the question is, does this healing herb have any side effects or do any damage? Although there are some studies¹⁸ stating that black seed modifies metabolism of hemoglobin and lower the level of white blood cells and blood platelets, further advanced scientific studies need to be conducted in order to prove their accuracy. There is a general opinion among public that excessive use of black seed may cause miscarriage. However, there is no scientific study to back this claim. There are some animal experiments¹⁹ that state black seed does not have teratogenic effect on the baby if used by pregnant women but this issue has not been extensively researched. For now, we can say that black seed, its extracts and oil can be safely used at least in reasonable doses. As Paracelsus said “All things are poison and nothing is without poison; only the dose makes a thing not a poison.”

ÇÖREK OTUNUN ÜRETİMİ VE ÖZELLİKLERİ

PRODUCTION AND CHARACTERISTICS OF BLACK SEED

Prof. Dr. Mustafa BOLCA

Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dekanı
Toprak Bilimi ve Bitki Besleme Bölümü Öğretim Üyesi
Ege University Faculty of Agriculture
Faculty Member at Department of Soil Science And Plant Nutrition

TR Çörek otu (*Nigella sativa* L.) (siyah kimyon olarak da anılır), Güney Avrupa ve Güneybatı Asya'ya özgü Dügünççeğigiller (*Ranunculaceae*) familyasında ait tek yıllık otsu ve çiçekli bir bitkidir. *Nigella* cinsi toplam 20 kadar türe sahip olmakla beraber, bunlardan 14'ünün ülkemiz florasında bulunduğu belirtilmektedir (Seçmen ve ark., 2000). Ülkemizde mutfaklarda ve unlu mamullerde susam gibi lezzet verici olarak kullanımı yaygın olsa da son zamanlarda modern tıpta yaygın olarak çörek otu yağı ve uçucu yağı kullanılmaktadır. Çörek otunun anti bakteriyel, anti tümör, sakinleştirici, yatıştırıcı ve ağrı kesici, kan şekeri düşürücü, düz kas gevşetici (eklem ve diz ağrılarına masaj yoluyla), sitotoksik ve immunostimulan etkileri olduğu bildirilmektedir (Nickavar ve ark., 2003; Özel ve ark., 2009). Çörek otu, dallanan gövdesi ortalama 40-70 cm boyunda olup, tüylüdür. Alt yaprakları saplı, üst yaprakları ise sapsız durumdadır. Açık yeşil renklidir. Çiçekleri sap uçlarında birer tane bulunur. Bin tane ağırlığı ortalama olarak 2,5 gr'dır. Tohumları haşhaş bitkisinde olduğu gibi kapsül içerisinde olgunlaşır. Bunlar 2-3 mm boyunda, siyah renklidir. Tohumları çevre ve genotip durumuna göre değişmekle birlikte soğuk pres ile %20-25 oranında dinlenmiş posasız yağ elde edilebilmektedir.

ÇÖREK OTU BUĞDAY İLE AYNI TARİHTE EKİLİR

Ege Bölgesi ve Akdeniz Bölgesinin sahil kuşağı diye adlandırılan, kış mevsiminin sert geçmediği denize yakın bölgelerinde çörek otu tarımı kışın yapılmaktadır. Bu nedenle buğday ekim zamanı ile aynı tarihlerde (Kasım-Aralık) ekimi yapılabilmektedir. Ancak ekim geciktikçe hava ve toprak sıcaklığı azalacağından tohumun çimlenme süresi uzamaktadır. Bu nedenle mümkünse Aralık ayına kalmadan ekimler bitirilmelidir. Karasal iklimin hâkim olduğu İç ve Orta Anadolu bölgelerinde ise çörek otu son donların ardından ilkbaharda ekilmekte ve yazlık tarım gerçekleştirilmektedir. Çörek otu bitkisi aşırı killi topraklar dışındaki tarım alanlarında yetiştirilebilse de, organik maddesi yüksek kumlu tınlı topraklarda daha yüksek verim vermektedir. Ekim öncesi toprak iyi hazırlanmalı ve çapa makinesi ile kesekli topraklar iyice parçalanmalıdır. Ekim 1-2 cm derinliğe pnömomatik mibzerle yapılmalıdır. İç bölgelerde ilkbaharda yapılan ekimlerde dekara 1 kilogram tohumluk ve

EN Black seed (*Nigella sativa* L.) (also known as black cummin) is an annual flowering plant in the *Ranunculaceae* family that is native to South and Southwest Asia. *Nigella* species has up to 20 types in total and 14 of them are in the flora of our country (Seçmen et al., 2000). Although its popular use in our country is as a flavour in cuisines and in baked products just as sesame, black seed oil and essential oil have been vastly used in modern medicine recently. Black seed is known to be antibacterial, fight cancer, be sedative, reduce pain, lower blood sugar, relax smooth muscles (through massaging joint and knee pain), be cytotoxic and immunostimulant (Nickavar et al., 2003; Özel et al., 2009). The body of black seed grows to be 40-70 cm on average and the plant is fuzzy. Its bottom leaves have petioles while the top ones do not and they are light green. There is one flower on the top of each petiole. One thousand seeds weigh approximately 2.5 grams. Its seeds mature inside a capsule, just like the papaver somniferum. They are 2-3 mm and black. The seeds differ depending on the environment and the genotype but through cold press, 20-25% of rested black seed oil without pomace is obtained.

BLACK SEED IS PLANTED SIMULTANEOUSLY WITH THE WHEAT

Black seed farming is done during wintertime in Aegean and Mediterranean Regions that are called coastal belt where the winters are not rough. Thus, wheat and black seed farming can be done during the same period of time (November-December). However, as the air and soil temperature will fall after the planting, the germination period for the seed will be longer. Therefore the seed planting period should be completed before December. In Central Anatolia regions where there is continental climate, black seed can be planted following the last frost during spring and summer farming is done in these regions. Although the black seed can be planted in fields aside from very clayed soils, the productivity of the plant is much higher when planted in loam soil with high organic substance level. The soil should be well prepared and clods should be broken with hoeing machine prior to planting the seed.

20 cm sıra arası, 10 cm sıra üzeri mesafe bildirilmektedir (Zengin, 2015). Kışlık olarak (Ekim, Kasım ayında) yapılacak ekimlerde ise Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Menemen Araştırma ve Üretim Çiftliğinde sürdürülen araştırma sonuçlarına göre; dekara 2 kg tohumluk ve 15 cm sıra arası, 5-6 cm sıra üzeri mesafede ekim gerçekleştirilebilir. Elde ettiğimiz bu sonuçları destekler nitelikte kışlık ekimlerde Harran ovasında 15 cm sıra arası ve 2 kg/da tohumluk (Özel ve ark., 2009), Aydın'da yapılan bir araştırma sonuçlarına göre de dekara 2 kg çörek otu tohumluğu önerilmiştir (Kılıç, 2016).

GÜBRE, EKİM ÖNCESİ TOPRAĞA KARIŞTIRILMALIDIR

Menemen ovasında elde ettiğimiz sonuçlara göre; dekara 12 kilogram azot, 6 kilogram fosfor ve 6 kilogram potasyum verilmesi uygun olacaktır. Azotun yarısının ve fosfor ile potasyumun tamamının ekim ile birlikte 40 kilogram/da 15.15.15 formunda verilebilir. Azotun geri kalan kısmı ise (6 kilogram/da saf azot) üre formunda üst gübre olarak, Ocak-Şubat aylarında uygulanmalıdır. Çiftlik gübresi uygulaması yapılacaksa gübrenin çok iyi yanmış olması gerekmektedir ve doğrudan verilmeyip, ekim öncesi toprağa karıştırılması önerilmektedir (Ceylan, 1987).

Akdeniz ikliminin hüküm sürdüğü Akdeniz sahil kuşağında yapılacak çörek otu tarımı için doğal yağış koşulları bitkinin su ihtiyacını karşılayacak düzeyde yeterlidir. Ancak sıcaklıkların erken yükselmeye başladığı Nisan sonu Mayıs ayı başlarında mümkünse bir kez sulama yapılması bitkinin erken dönemde olgunlaşmaya geçmesini engelleyecektir ve birim alandan daha yüksek verim elde edilmiş olunacaktır.

Yabancı ot mücadelesi için ülkemizde henüz ruhsatlı bir ilaç bulunmamaktadır. Bu nedenle sık ekim yapılması ile bitkinin yabancı ota daha iyi rekabet etmesi sağlanmalıdır. Ayrıca bölge için ekimlerin Kasım ayında tamamlanması ile morfolojik olarak daha güçlü ve iyi gelişmiş çörek otu bitkileri elde edilmiştir.

"ÜRÜNLERİMİZE HERHANGİ BİR KİMYASAL UYGULANMAMAKTADIR"

Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Araştırma ve Uygulama Çiftliğinde organik olarak tarımı yapılan çörek otu bitkisine herhangi bir kimyasal uygulama yapılmamaktadır. Ancak yapılan

Planting should be done with pneumatic drills 1-2 cm inside the soil. In central areas, 1 kilogram seed per decare can be planted with 20 cm inter-row and 10 cm intra-row spacing for spring time planting (Zengin, 2015). According to studies conducted in Menemen Research and Production Farm of Ege University Faculty of Agriculture, 2 kg seed per decare can be planted with 15 cm inter-row and 5-6 cm intra-row spacing for winter farming (October-November). In parallel with these results, 2 kg seed per decare with 15 cm inter-row spacing (Özel et al., 2009) in Harran plain and 2 kg seed according to the results of a research done in Aydın (Kılıç, 2016) is recommended for winter farming.

FERTILIZER SHOULD BE MIXED IN THE SOIL PRIOR TO PLANTING

According to the results we obtained in Menemen plain, mixing in 12 kg of nitrogen, 6 kg of phosphorus and 6 kg of potassium would be convenient. Half of the nitrogen fertilizer with all of the phosphorus and potassium can be used as 40 kg per decare in 15.15.15 form. The remaining nitrogen (6 kg pure nitrogen per decare) can be used as upper fertilizer in urea form in January-February period. If farm manure will be used, it is recommended that the manure should be well incinerated and not be directly put into the soil but rather be mixed into the soil prior to plantation (Ceylan, 1987). In Mediterranean shoreline where Mediterranean climate prevails, natural precipitation conditions are sufficient enough to meet the irrigation need of the plant for black seed farming. However, irrigating the plants once if possible at the end of April and during May during which the temperatures increase early on will prevent the plant from maturing in early period and higher yield will be achieved per unit area. There is not a licensed chemical for weed control in Turkey. Therefore, frequent plantation will help the plant better combat the weed. In addition, completing the plantings in November in this region will yield morphologically stronger and better developed black seed plants.

"NO CHEMICAL APPLICATION IS DONE FOR OUR PRODUCTS"

No chemical application is done for the black seed plants that are organically farmed at the Research and Application Farm of Ege University Faculty of Agriculture. However studies show that leaves should be checked during black seed farming when the temperatures increase during the spring time.

Aphids and silverleaf whitefly (*Bemisia tabaci*) are among the significant pests. When 10 pests per leaf are identified, systematic or contact herbicides should be used to intervene. In addition, larvae of *agrotis* damage fresh leaves and offshoot of the plants by eating them during their first and second periods. For the following periods, they feed only at night and cut or gnaw at the plant close to the surface of the soil in the root collar and cause the plant to break and dry. If pests are identified, suitable pesticides should be used to intervene (Zengin, 2015).

Harvest can be initiated when the flower of the plant is a closed capsule that is hard and yellow and at the beginning of June depending on the moisture of the plant. Combine harvester can be used for harvesting. A successful harvest was achieved with a combine harvester with five straws and double cylinder, closed sifting and a minimum wind adjustment in the production fields

araştırmalara göre çörek otu tarımında ilkbahar döneminde havaların ısınmaya başlamasıyla birlikte yaprak kontrolleri yapılmalıdır. Yaprakbitleri (*Aphis* spp.) ve Beyaz Sinek (*Bemisia tabaci*) önemli zararlıları arasında yer almaktadır. Yaprak başına 10 adet zararlı görüldüğünde sistemik ya da kontakt etkili ilaçlarla mücadele yapılmalıdır. Ayrıca bozkurt (*Agrotis* spp.) larvaları birinci ve ikinci dönemlerinde bitkilerin taze yaprak ve sürgünlerini yemek suretiyle zarar yapmaktadır. İleriki dönemlerde ise yalnız geceleri beslenmekte ve toprak sathına yakın yerlerden, kök boğazından kesmek veya kemirmek suretiyle bitkinin kırılıp kurumasına neden olmaktadır. Zararlı tespit edildiğinde uygun ilaçlarla mücadele yapılmalıdır (Zengin, 2015). Hasat işlemi çiçeklerin kapalı kapsül halini alıp sararıp sertleştiği dönemde ve bitkinin nem durumuna göre Haziran ayı başında başlatılabilir. Biçerdöver ile hasat yapılabilmektedir. Fakültemiz üretim alanlarında beş sarsaklı ve çift batörlü bir biçerdöverle, elekleri kapalı ve minimum rüzgâr ayarıyla başarılı bir hasat işlemi gerçekleştirilmiştir. Hasat sonrası çörek otu tohumlarının yabancı ot tohumlarından iyice temizlenmesi gerekmektedir. Bu amaçla tohum temizleme seçtörleri kullanılabilmesi gibi Sortex teknolojisi ile de ayrıntılı temizlik yapılabilmektedir.

İLK TESCİLLİ ÇEŞİT: ÇAMELİ

Ülkemizde 2014 yılında Eskişehir Tarımsal Araştırma Enstitüsünde yapılan bir çalışma ile çörek otunda ilk tescilli çeşit olan Çameli çeşidi geliştirilmiştir. Ayrıca bu konuda özel sektör kuruluşlarının da bazı girişimleri bulunmaktadır. Çörek otunda verim, kalite ve bitkisel özellikler çevre faktörlerine ve yetiştirme tekniklerine göre değişkenlik göstermektedir. Tohum veriminin tespiti için ülkemizde birçok çalışma yapılmış ve dekara 80 kilolardan 400 kilolara kadar farklı sonuçlar alındığı bildirilmiştir. Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Araştırma ve Uygulama Çiftliğimizde ise 250 kilogram/da verim elde edilebilmektedir. Bunun yanında dekardan 250-300 kilogram arasında kuru ot balyası yan ürün olarak elde edilmektedir.

KAYNAKÇA

1. Ceylan, A., 1987. Tıbbi Bitkiler (Uçucu Yağ İçerenler), Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları No: 481, Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Ofset Basımevi, Bornova İzmir, 173-174.
2. Kılıç, C., 2016. Çörek Otu (*Nigella sativa* L.)'nda Farklı Ekim Zamanı ve Tohumluk Miktarının Verim Ve Kaliteye Etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Adnan Menderes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Tarla Bitkileri Anabilim Dalı. 48 sayfa.
3. Nickavar, B., F. Mojab, K. Javidni, M. Amoli, 2003. Chemical Composition of the Fixed and Volatile Oils of *Nigella Sativa* L. from Iran. *Zeitschrift für Naturforschung*, 58 (9), 629-631.
4. Özel, A., U. Demirel, İ. Güler, K. Erden, 2009. Farklı Sıra Aralığı ve Tohumluk Miktarlarının Çörek Otunda (*Nigella Sativa* L.) Verim ve Bazı Tarımsal Karakterlere Etkisi. *HR.Ü.Z.F. Dergisi*, 13(1):17-25.
5. Seçmen, Ö., Y. Gemici, G. Görk, L. Bekat, E. Leblebici, 2000. Tohumlu Bitkiler Sistematigi. Ege Üniversitesi Fen Fakültesi Kitaplar Serisi No: 116. İzmir.
6. Zengin, M., 2015. Çörek otu yetiştiriciliği. İGSAŞ Yayınları. Konya.

inside our faculty. Following the harvest, the black seed seed should be thoroughly cleaned from the weed seeds. For this purpose, seed cleaning selectors as well as Sortex technology can be used for thorough cleaning.

THE FIRST REGISTERED TYPE: ÇAMELİ

Çameli, the first registered type of black seed, was developed in a study conducted in Eskişehir Agricultural Research Institute in 2014. Private sectors also have made initiatives in this area. The productivity, quality and characteristics vary depending on environmental factors and cultivation techniques. Many studies were conducted in Turkey in order to determine the productivity of the seed and various results were obtained suggesting a wide range from 80 kg yield per decare to 400 kg yield per decare. At our Research and Application Farm of Ege University Faculty of Agriculture, 250 kilograms of yield per decare can be achieved. In addition, 250-300 kilograms of hay bale per decare is obtained as a by-product.

REFERENCES

1. Ceylan, A., 1987. Medicinal Plants (Containing Essential Oils), Ege University Faculty of Agriculture Publishing No: 481, Ege University Faculty of Agriculture Offset Printing House, Bornova İzmir, 173-174.
2. Kılıç, C., 2016. The Effect of Different Sowing Times and Seed Rate on the Yield and Quality of Black Cumin (*Nigella sativa* L.). Master's Thesis. A. Menderes University Institute of Science Department of Field Crops. page 48.
3. Nickavar, B., F. Mojab, K. Javidni, M. Amoli, 2003. Chemical Composition of the Fixed and Volatile Oils of *Nigella Sativa* L. from Iran. *Zeitschrift für Naturforschung*, 58 (9), 629-631.
4. Özel, A., U. Demirel, İ. Güler, K. Erden, 2009. Effect of Different Row Spacing and Seeding Rates on Black Cumin (*Nigella Sativa* L.) Yields and Some Agricultural Characters. *Journal of the Faculty of Agriculture of Harran University*, 13(1):17-25.
5. Seçmen, Ö., Y. Gemici, G. Görk, L. Bekat, E. Leblebici, 2000. Systematics of Seed Plants. Ege University Faculty of Science Publications No: 116. İzmir.
6. Zengin, M., 2015. Black seed cultivation. İGSAŞ Publications. Konya.

ÖĞRENMENİN YAŞI YOK DEDİ, TKDK İLE ÜRETİMİNİ DAHA VERİMLİ HALE GETİRDİ

AHMET ASLAN, 65 YAŞINDA VE ÇİFTÇİ BİR AİLENİN ÇOCUĞU. TOPRAK VE TOHUMLA DOST BİR HAYAT YAŞAYAN ASLAN, TESADÜF ESERİ BAŞLADIĞI ÇÖREK OTU ÜRETİMİNDE, TKDK DESTEĞİ İLE ÜRETİMİNİ DAHA MODERN HALE GETİRDİ. ÖĞRENMENİN YAŞI OLMAZ DİYEN ASLAN, EĞİTİMLERE APALIKSIZ KATILDI VE ORTALAMANIN ÜZERİNDE VERİMLİLİK SAĞLADI.

HE SAID IT'S NEVER TOO LATE TO LEARN AND MADE HIS PRODUCTION MORE EFFICIENT THANKS TO ARDSI

AHMET ASLAN IS A 65-YEAR-OLD SON TO A FARMER FAMILY. INSIDE A LIFE FULL OF SOIL AND SEEDS, ASLAN STARTED TO PRODUCE BLACK SEED AND FURTHER MODERNIZED ITS BUSINESS THROUGH ARDSI SUPPORT. SAYING IT IS NEVER TOO LATE TO LEARN, HE PARTICIPATED IN THE TRAININGS NON-STOP AND ACHIEVED ABOVE-AVERAGE PRODUCTIVITY.

TR Eski çağlardan beri hem sofraları süsleyen hem de şifa kaynağı olarak kullanılan çörek otu, dünyanın hemen her yerinde bilinen ve kullanılan bir bitki. Peygamber Efendimiz'in "Ölümden başka her derde devadır." dediği bu mucizevi ürün, son yıllarda modern tıbbın da ilgisini çekmiş durumda. Çörek otunun hastalıklara etkisi üzerine yüzlerce deney yapılmış ve onlarcası da halen devam ediyor. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) da "Tıbbi ve Aromatik Bitki Yetiştiriciliği" kapsamında çörek otunun üretilmesi ve işlenmesine önemli hibe destekleri sağlıyor. Samsun'lu 65 yaşındaki üretici Ahmet Aslan da TKDK desteklerinden faydalanan üreticilerden biri. Çiftçi bir ailenin çocuğu olan Aslan'la çörek otu üreticiliğini ve aldığı desteği konuştuk:

► **Bize biraz kendinizden bahseder misiniz?**

Yaşım 65, Samsun'un Vezirköprü ilçesinde doğdum. Ailem çiftçi olduğu için küçüklükten beri toprakla uğraşıyorum. 1966 yılında traktörümüz vardı. Çiftçilik hep temel geçim kaynağımız oldu. Ben ilkokul mezunuyum. Abim var, o okudu, şimdi Bursa'da yaşıyor. Toprakla uğraşmayı, çalışmayı o kadar seviyordum ki "Akşam oluyor, işlerimi bitiremedim!" diye kendi kendime kızardım. İçindeki iş azmi hala gençlik yıllarımdaki kadar yüksek. Babamdan bana 25 dönüm arazi kaldı, ben de çalışarak, azmederek 100 dönüm arazi daha aldım. Bugün toplamda 125 dönümlük arazide çiftçilik yapıyoruz.

► **Kaç çocuğunuz var? Onlar da çiftçiliğe meraklı mı?**

Toplam 12 çocuğum oldu; 4'ünü kaybettik, 8 çocuğum var hayatta. Bunlardan 2'si benimle birlikte çiftçilik yapıyor. Toprakla uğraşmayı onlar da çok seviyor. Diğer çocuklarımız kimisi okudu gitti, kimisi gelin oldu gitti.

► **Çok verimli bir coğrafyada yaşıyorsunuz. Şimdiye kadar hangi ürünlerin üretimini yaptınız?**

Ben şimdiye kadar birçok ürün ekip, biçtim. Bizim olduğumuz bu coğrafyaya Allah başka bir güzellik vermiş. Şekerpancarı, ayçiçeği, buğday, her türlü meyve yetişir burada. Aynı zamanda burada ikinci hasadı da alırsınız; havası ve toprağı buna müsaittir.

► **Çörek otu üretimine nasıl başladınız?**

Çörek otu üretimimiz biraz tesadüfi oldu. Bundan 5-6 sene önce soğan tohumu diye ektim, bir süre sonra bir baktım tohumlar büyümüş yarım metreden fazla olmuş. Sonra baktık ki bu ürün çörek otu. O zaman Peygamber Efendimiz'in çörek otu ile ilgili "Ölümden başka her derde devadır." hadisi aklıma geldi. Sonra çörek otu üretimi yapmaya karar verdim. 4 yıldır çörek otu üretimi yapıyorum.

► **Çörek otu hangi ayda ekilir, ne zaman hasadı yapılır?**

Çörek otu tohumunu Ekim ayında ekeriz. Bizim bu coğrafya yağmurlu olduğu için hiç sulamayız. Nisan ayında çapalanır. Temmuz ayında kurumaya başlar. Daha sonra biçilir ve patosa atılır. Taneleri küçük olduğu için alta düşer. O şekilde hasadı yapılır.

EN Black seed (nigella sativa), which has been used since the ancient times as both a flavour for our kitchens and a remedy source, is a plant that can be found and is used pretty much all around the globe. This miraculous product that is described by Muhammad the Prophet as a "cure for all except for death" recently caught the attention of modern medicine. Hundreds of experiments were conducted and dozens continue to be done on the impact of black seed on illnesses. The Agricultural and Rural Development Support Institution (ARDSI) provides significant grant support for the production and processing of black seed under "Medicinal and Aromatic Plant Growing". Ahmet Aslan, a 65-year-old producer from Samsun, is one of the producers benefiting from ARDSI supports. We discussed black seed production and the support he receives with Aslan, a son to a farmer family:

► **Could you tell us a little about yourself?**

I am 65 years old and was born in Vezirköprü, Samsun. I have been engaged in farming as my parents are farmers. We had a tractor in 1966. Farming has always been the main livelihood for us. I am an elementary school graduate. I also have a brother. He further continued his education and now lives in Bursa. I love dealing with and engaging in soil so much that I often got upset and said "It is almost evening and I could not finish my work!". My passion for work is as fiery as it was in my teenage years. A 25 decares of land was left to me from my father. Later on, I worked very hard and purchased another 100 decares of land. Today we are farming on a 125 decares of land in total.

► **How many children do you have? Do they also have an interest in farming?**

I have had 12 children in total. Unfortunately, we lost four, but my eight children are alive. Two of my children do farming alongside me. They also love engaging in soil. Some of the rest of my children went away to study and some got married.

► **You live in very fertile lands. What have you produced to this date?**

I have planted and harvested many products. This geography we live in is blessed with an extraordinary beauty. Sugar beet, sunflower, wheat; any kind of fruit can be grown in this soil. In addition, you can also harvest for the second time in a year here as the climate and the soil are fit to do so.

► **How did you start producing black seed?**

Our black seed production started sort of accidentally. Five or six years ago, I planted onion seeds but then I realized the seeds have grown more than half a meter. Then we noticed they were not onions, in fact they were black seeds. This incident reminded me of the Prophet Muhammad's saying "Black seed is a cure for all diseases except for death." It was then I decided to produce black seed. I have been producing black seed for four years now.

► **When is black seed planted and harvested?**

We plant black seed in October. As we have a lot of rain here on these lands we don't do irrigation. The soil is hoed in April and starts to dry in July. Then it is reaped and processed through hay conditioner. As its seeds are small they fall and we can collect them. That is how we harvest black seed.

► **Siz çörek otundan ortalamanın üzerinde verim alıyorsunuz, bunun sırrı nedir?**

Biz yıllardır çiftçilik yapıyoruz. Artık toprak ve tohumla arkadaş olduk. Onların dilinden iyi anlar hale geldik. Çörek otu gerçekten çok hassas bir üründür. Üretirken çok dikkatli olmanız gerekir. Ancak yüksek verim almanın sırrı çapa yapmaktır. Çapanın ardından ben tarlaya girerim, hepsine tek tek bakarım, durumlarını kontrol ederim. Sonra çocuklarıma ne yapmaları gerektiğini söylerim. Bugün bile birçok yerden benim yanıma geliyorlar, “Biz bu kadar çok verim alamıyoruz, sen bu işi nasıl beceriyorsun bize anlat.” diyorlar. Ben de onlara, çiftçilikte başarımın yolunun toprak ve tohumla dost olabilmekten geçtiğini söylüyorum.

► **Çörek otu üretimi kârlı bir iş mi? Hızlı bir şekilde satabiliyor musunuz?**

Ben 5 dönümlük bir alanda ekim yapıyorum. Müşterilerim de hazır oluyor. Aktarlar gelip bizden alıyorlar. Ne kadar üretim yaparsak gelip bizden alırlar. Piyasada çörek otuna talep oldukça yüksek. Tonlarca üretim yapsak, yine hepsini gelip alırlar. Ancak ürünün bakımı zor olduğu için biz bu kadarlık bir alanda üretim yapabiliyoruz. Hayvancılık da yaptığımız için vakit de yetmiyor.

► **TKDK ile nasıl tanıştınız, Kurumdan nasıl haberiniz oldu?**

İlkokul mezunuyum ama araştırmayı severim. Hayatta hep, “Yaptığım işi acaba nasıl daha iyi yapabilirim?” diye düşünürüm. O dönemde TKDK’yı televizyondan duydum. Verdiği destekleri, eğitimlerini duyunca Samsun merkezdeki Kurum binasına gittim. Oradakilere durumumu anlattım.

► **İş birliği süreciniz nasıl geçti?**

Oradaki arkadaşlar öncelikle bizi dinlediler. Hangi kategoride ne kadar destek alabileceğimizi, bunun için neler yapmamız gerektiğini bize anlattılar. Oradaki arkadaşların hem çözümcü yaklaşımları, hem de insani olarak tavırları beni mutlu etti. Ben de fitrat olarak düzgün yapılan işi her zaman çok severim. TKDK ile iyi çalışabileceğimizi o zaman anladım ve onların yönlendirmeleri doğrultusunda işlemlerimi yaptım. Daha sonrasında 1 aylık bir eğitim aldık. O eğitimde birçok şey öğrendim. Öğrenmenin gerçekten yaşı yokmuş. Sertifikamızı aldıktan sonra da Tıbbi ve Aromatik Bitki Yetiştiriciliği kapsamında traktör alımında yüzde 50 hibe desteği almaya hak kazandım.

► **TKDK ile iş birliği konusunda sizden fikir alanlar oluyor mu? Kurumdan destek almak isteyenlere neler tavsiye edersiniz?**

Ben ilk başvuruya giderken de eğitimlere giderken de arkadaşlarıma hep, “Siz de gelin, siz de destek almış olursunuz, en azından bilgi almış olursunuz.” dedim. Onlar bana “Bu işin aslı astarı yok.” dediler. Ben de “Bu işin arkasında devlet var.

► **Your black seed productivity is above-average. What is the secret of your success?**

We have been farmers for years. The soil and the seed are our friends now. We have grown to know how to understand them. Black seed is quite a sensitive product. One should be careful while producing it. However, the secret to high productivity is hoeing. After the soil is hoed, I go in to the field and check the status of each and every black seed. Then I tell my children what to do. Even today, many people come from many places and say “Our productivity cannot compare to yours, how do you do this, please tell us.” I tell them the journey to being successful farmer starts from being familiar with the soil and the seed.

► **Is black seed production a lucrative business? Can you sell the produce quickly?**

I plant on a 5 decares of land. There are customers already ready to purchase. Herbal stores also come and purchase product from us. We sell as much as we produce. The demand for black seed in the market is pretty high. Even if we produce tons of black seed it would be purchased. However, as it is a high maintenance product, we can only produce in the field we have. There is not enough time to produce more as we are also engaged in livestock production.

► **How did you make acquaintance with and learn about ARDSI?**

Even if I am an elementary school graduate, I love to research. I always ask myself “how can I be better at what I do?”. In one of those times, I heard about ARDSI on TV. When I heard about the supports and trainings they provided I went to their main office in Samsun and told them about my business.

How was the collaboration process? People there first listened to us. They told us about how much support we can receive on which category and what to do in order to receive the support. People working there made me really happy with their solution-oriented approach and friendly behaviour. I am a person who has always liked a job well done. That was when I knew we could collaborate with ARDSI and completed the procedures in line with their instructions. After that, we received a month of training. I have learned so much during that time. It is never too late to learn after all. After we obtained our certificates, I was entitled to receive 50% grant support for tractor purchase under the Medicinal and Aromatic Plant Growing.

► **Do people ask for your opinion on collaboration with ARDSI? What would you recommend to people who wish to receive support from the Institution?**

When I first went to make application for the trainings I told all my friends to “You should come along, you can receive support also. If not, you will have received information.” But they told me “There is no rhyme or reason to this business”. I told them “The State is backing this up. Of course it is a reasonable support.” Once it was certain I was entitled for the support, they regretted not applying for themselves. I

TR
“BİZ YILLARDIR ÇİFTÇİLİK YAPIYORUZ. ARTIK TOPRAK VE TOHUMLA ARKADAŞ OLDUK. ONLARIN DİLİNDEN İYİ ANLAR HALE GELDİK. ÇÖREK OTU GERÇEKTEN ÇOK HASSAS BİR ÜRÜNDÜR.”
EN
“WE HAVE BEEN FARMERS FOR YEARS. THE SOIL AND THE SEED ARE OUR FRIENDS NOW. WE HAVE GROWN TO KNOW HOW TO UNDERSTAND THEM. BLACK SEED IS QUITE A SENSITIVE PRODUCT.”

Aslı astarı elbet vardır.” dedim. Ben desteği almaya hak kazanınca da pişman oldular. Keşke biz de gelseydik dediler. Ben bugün de onlara TKDK’ya gitmelerini hiçbir destek alamasa-lar bile Kurumla tanışmalarını tavsiye ediyorum. Çünkü kimi zaman destek alamazsınız ama oradan öğrendiğiniz bir bilgi sizin işinize yarar. Devletimiz bizler için bu imkânları ortaya koyduysa bize de bunların kıymetini bilmek düşer.

► **TKDK ile önümüzdeki süreçte de çalışmayı düşünüyor musunuz?**

Tabi ki düşünüyorum. Devletimiz bu imkânları bizlere sunu-yor. Biz de bunları alıp, daha fazla mahsul üreterek devletimize katkı sağlamalıyız. Gelecek dönemde de hem tarım hem de hay-vancılık alanında yine TKDK’nın kapısını çalmayı planlıyoruz.

► **Son olarak girişimci adaylarına neler tavsiye ediyorsunuz?**

Ben 65 yaşındayım ve kendimi bildim bileli çalışıyorum. Daha önce de söylediğim gibi, akşam olup da işleri yine bitiremedim diye kendi kendime kızardım. Bunca yıllık iş ve hayat tecrübe-me dayanarak söylüyorum ki işin sırrı dürüstlük; yalanla hiçbir yere varılmaz. Bir insan hem çalışkan olup hem de dürüst ola-biliyorsa, onun sırtı yere gelmez. Allah da onun yardımcısı olur. Hiç beklemediği kapılar açılır. Parası bereketlenir. Hayatı da güzelleşir. Onun için iş yapmak isteyenlere en büyük tavsiyem; çalışkan ve dürüst olmalarıdır.

still advise them to go to the ARDSI office and introduce themselves to the institution even if they do not receive any support. Because sometimes you do not receive the support, but a piece of information you learn helps you along the way. It is our duty to benefit from the opportunities that our State creates for us.

► **Would you consider continuing to work with ARDSI in the period to come?**

Of course I do. We are provided with these opportunities so we must benefit from them, produce even more products and contribute to our society. For the upcoming years, we plan to knock on ARDSI’s door for both agriculture and livestock production.

► **Lastly, what recommendations do you have for candidate entrepreneurs?**

I am 65 now and have been working for as long as I can remember. As I said earlier, I would be angry with myself when I could not finish the work until the end of the day. Based on many years of business and life experience, the key is honesty; lies will not get you far. If a person can be hardworking and honest, they will not be defeated. God will help them and many unexpected doors will be opened. An abundance of money will come and their life will be pleasant. For this reason, being hardworking and honest is my biggest advice to those who wish to start a business.